

Naö -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Makö -ya pö

Zan Μεζυμε -dhea "dhiü bho -wv 'ö Makö -ya pö

(Matiö 3,1-12; Dhukö 3,1-18; Zan 1,19-28)

¹ Naö -së 'ö go Atanna "piü 'ö -gban -a Gbö Yesu Klisi -wɔn -bha bha- zü bho -kɔ ɲne.

² Atanna -wɔdhiüloomε Ezai ɲnë- -ben zë ö -go 'sëedhe 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö:

«Atanna -ya pö (ö Gbö Yesu Klisi -nu "kpung ɲtaa -wɔn 'gü) 'ö- pö:

-Bhö i "yan 'to,

a -dho με bɔ i "dhiü kö -yö zian bho i -dhe.»

³ -Dhea "dhiü bho -wv 'ö 'go sië "tung -ta bha- -gen ɲnë bha -ya -pö:

-Ka kwa Dëme -bha zian -ba kö 'ka- du bho- 'gü kö 'ka- -tadhe -pë kë kö -yö wɔ drëngdrëngdhö!»

⁴ 'Me 'wo- -dhe Zan 'ö gun με -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho sië bha, -yö -wlü -kɔ bha ɲnë- 'gü "tung -ta, 'yö zun -dhea "dhiü bho -sü bha 'ö- pö: «-Ka kaa- -tosea slëë- 'gü kö 'ka bɔ Atanna 'ka kö -wo ka "zu, kö -yö kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to!»

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Zude -segümε -nu "pepe, 'ö dho 'ö -da 'ka Zedhizadhëmö -me -nu -bha, -wo -gun nu sië- "piü, 'ö 'wo -wɔ wo këwɔn yaa -nu -bha με ɲgban "yan "dhiü, 'yö- -nu -zu "yi 'wo- -dhe Zuuden bha- ɲbhaa.

⁶ Zan bha- -daso -gun -yoonmea kaa- wo- "bheε -wo □nē- 'ka 'yö kwipen -kē bhiēga 'ka 'ö- do ö -go so -ta, 'yö -kpaā -yö gun- -bhöpē 'ka waa- "zoyn 'dhö. (-A -gen -mü □dhe Atanna -wodhiüloome -nu 'wo gun -tosea kē siē "tung -ta "töng bha- 'gü -a -nu so -da -ko waa- -nu -bhöpē □nē gun bha).

⁷ Yö 'ö bha □nē gun- pö siē 'me 'wo nu bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Me do 'bha -yö nu siē, -yö -dho nu n zian- -ta, yö -zē 'gü -yö "gbu- 'ö -ziö n -ta, "keε -a -gen 'gü -sabha -zian fiē- -dhö n 'ka.

⁸ Ma -zē a ka -zu "yi □nē- 'ka, "keε yö -zē -yö -dho ka pa 'Nii- "slüüslü 'ö go Atanna "piü □nē- 'ka.

Yesu -bo Atanna 'ka -zu bho -sü waa- Sotraan -bha -a 'gü dan -sü -dhiang 'ö Makö -ya zē
(Matiö 3,13-4,11; Dhukö 3,21-22; Dhukö 4,1-13)

⁹ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, yi do 'bha bha- 'ka 'yö Yesu -yö □wlü Nazadhetö -pö 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü, 'yö dho Zan "piü, 'yö- -zu Zuuden □bhaa.

¹⁰ □Dhe 'ö □ya ö bo -a "zu -sü 'ka, 'ö Yesu 'dhö 'go siē "yi □bhaa, 'ö dho -dhe -ga kö dhang- "dhi □ya "pu, kö 'Nii- 'ö go Atanna "piü -yö loo- siē- -ta □dhe -tong 'dhö.

¹¹ 'Yö- 'tu 'dhö -da Atanna -wu 'gü kö -yö "wu siē dhang- 'gü 'ö- pö: «Bhi □nē 'i n Gbö 'ka, i -dho 'ö n -kē "sinma "yoo 'yaa 'dhö.»

¹² □Dhe 'ö □ya bo -kē "dhü -sü 'ka, 'yö 'Nii- 'ö go Atanna "piü 'ö -da 'gü bha 'ö -yö -dhe "dhiü 'yö dho- 'ka "tung -ta (-dhe 'bha bha- 'gü).

¹³ 'Dho 'ö Yesu -ya wo bha, -yö -dhekpaoyi -kaong -yiisiö □nē- -kē mü kö "yina -nu -bha -gblüde 'wo- Sotraan -kē bha, -ya 'gü dan siē.

Waa- "bü -wü -nu □në 'wo gun -tosea kë sië wo "kwëë kö Atanna -bha "kië -nu -wa "dhiü -ziö wo sië.

Yesu -bha 'yibhakëmε -yiisiö -dhe -ko -dhiang

'ö Makö -ya zë

(Matiö 4,12-22; Dhukö 4,14-15; Dhukö 5,1-11)

¹⁴ □Dhe 'ö □wa Zan 'kun □waa- -da -kaso 'gü, 'yö Yesu -yö □wlü, 'yö dho Atanna -bha nao -së bha- do -dhe 'gü Gadhidhe -se 'gü.

¹⁵ 'Yö- pö 'mε 'wo mü -a -nu -dhe 'ö- pö: «"Tüng 'ö Atanna -ya -ya kö "plüün 'ö- bho mε "bhu- -nu -dhe bha 'ö- 'gü -wɔn kë- 'ka bha □ya □loo. -A -bha -gblüdedhe kë "tüng 'yaa □gblëen 'zü. □Dhe 'ö "dhü, -ka ka bo ka □song 'ka kö 'ka ka zuë" slëë- Atanna "piü kö 'ka 'dhang bho nao -së 'ö- bo ka -dhe ya- "dhiü!»

¹⁶ □Dhe 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö ziö sië "yitagbëa 'ö Gadhidhe bha- "kpung "dhiü, 'yö -kpan "nuuzuömε □plε, Simɔ waa- ö dheebhang Andre -a -nu -bha kö -wo "nuu -zuö sië "yi bha- □bhaa, -a -gen -mü □dhe -a -nu -bha yë □në gun 'yuü- zë -sü 'ka.

¹⁷ 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu kö 'ka -da n □keng- kö 'a ka kë "nuu -zuö mε -gɔ -mε -nu 'ka kö 'ka nu- 'ka n -dhe!»

¹⁸ -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'wo wo □kwaa woo- "nuu -nu -zü, 'yö 'wo -ziö □keng-.

¹⁹ □Dhe 'ö go -dhe bha- 'gü 'ö "ta 'në 'bha sü 'ö dho □gblëen, 'yö -kpan Zakö waa- ö dheebhang Zan 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka -a -nu -bha kö -wo -ya sië "yitagɔ do 'gü kö -wo woo- "nuu -nu -pë kë sië.

²⁰ □Dhe 'ö- -nu yö, 'yö to mü 'ö- -nu -dhe, 'yö 'wo wo de Zebede waa- ö -bha yëkëme -nu to 'mü, 'yö 'wo -ziö Yesu □keng-.

Yesu -bha 'yina yaa -kë gɔndënë do 'bha 'gü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Dhukö 4,31-37)

²¹ □Dhe 'wo dho 'wo □loo 'pödhë do 'bha 'wo- Kapënaomö -dhe -kë bha- 'gü, 'ö Zuifö -nu □glooyi □ya □loo, 'yö Yesu -yö dho -a -nu -bha -yakwëëkëgüko 'gü, 'yö -ya Atanna -wɔn -dhiang -zë me -nu -dhe -sü -bha.

²² 'Më 'wo gun mü, 'ö 'wo- -wɔ ma, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn, -a -gen -mü □dhe "trüün -yö -gun yö -zë -a -wɔ 'gü, -a -bha me draan- -kɔ 'yaa gun □dhe -a -nu -bha 'tɔnggome -nu -bha 'dhö.

²³ -A "tüng □dede bha- 'ka 'yö gɔndënë do 'bha 'ö 'yina yaa 'dhö- 'gü 'ö -da 'kɔɔdhö mü. 'Yö 'me bha 'ö □gbla 'ö- pö:

²⁴ «Yesu, Nazadhetö mi, 'kwa- ma mü? "Een i -nu kö 'i yi 'gü see- -ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe a i -gen -gban -kɔ -dɔ. A- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe Atanna -bha -Yame 'ö- bɔ yö -mü i 'ka!»

²⁵ 'Yö Yesu -yö □gbla- -ta 'ö- pö: «I "dhi ta kö 'i ziö 'i 'go 'me bha- 'gü!»

²⁶ 'Yö "yina yaa bha 'ö go 'me bha- 'gü kö -yö "gbla sië 'gbu- 'ka, "këë kö 'me bha -yö -gblagbla bho sië.

²⁷ 'Yö me "pëpë 'wo gun mü, 'wo zun "kaabho -sü bha kö -wa pö sië wo 'ko -dhe 'wo- pö: «-Më -wɔn suu □në □ni -oo? Më 'ö ya- -bha me draan- -kɔ -dee 'dhe 'kö ya- faan- 'gbiin- 'pö -këë! "Yina yaa -nu -zian -wa -wɔ -ma 'wo □dua- -gɔ -wa!»

28 □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kē "dhü, 'yö Yesu 'tɔ 'dhö zun- bho -sü -bha Gadhidhe -se bha- 'gü -dhe □gban "pepe 'gü.

Yesu -bha Simɔ "na -kē "klüöklü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 8,14-17; Dhukö 4,38-41)

29 □Dhe 'wo go Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükɔ bha- 'gü, 'yö 'wo dho Simɔ waa- Andre -nu -gɔ 'kɔɔdhö kö Zakö waa- Zan -wa -nu □keng-.

30 'Ö "dhü bha kö Simɔ -bha dhebhɔ dhe -yö 'waanu -sü 'ka, kö "nɛnɛ □ya nu-s-ta, 'yö 'wo to 'wo nu 'wo- pö Yesu -dhe.

31 'Yö Yesu -yö □yɔɔn- "sɔɔ, 'yö ö -kɔ -da -a □kwɛɛ-, 'yö- □wlü, -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö -kē "klüöklü, 'yö zun- -nu "dhi mɔɔ- -sü -bha.

32 □Dhe 'ö dhong □ya -da, kö 'yënnɔ- -gɔ □ya bo -pö -sü 'ka, 'yö 'wo nu "yuëdhi -nu "pepe 'wo gun -dhe bha- 'gü waa- 'mɛ 'ö "yina yaa -yö gun- -nu 'gü -a -nu 'ka Yesu -dhe.

33 Kö 'pögümɛ -nu □gban "pepe □wa bho 'ko -ta "dhiëngdhö mü.

34 'Yö "yua suu 'do 'do 'ö gun 'mɛ -a -nu -bha 'do 'do 'ka, 'yö- mɛ 'gbɛ □dede dha, 'yö "yina yaa 'gbɛ □dede -kē mɛ 'gü, "kɛɛ 'yaa gun "wɪ sië- -bha kö "yina yaa -nu bha -wo "wɪ, kē "dhü kö mɛ "bhɪ- -nu 'wa 'dho ö dɔ -kɔ dɔ, -a -gen -mü □dhe kö wo -zē -wa -dɔ.

Yesu -ziö Gadhidhe -se "piü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Dhukö 4,42-44)

³⁵ □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'yö -suö -dhekpao tii 'gü, 'yö dho "tungtadhe 'bha bha- 'gü 'yö □bhea Atanna -dhe mü.

³⁶ 'Yö Simɔ waa- -bha □klang -nu -kpea 'wo to 'wo -ya -a mɔɔ- -sü -bha.

³⁷ □Dhe 'wo dho 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Me □gban "pepe -wo i mɔɔ- sië.»

³⁸ 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Yö "dhü "keε -ka -kwa 'dho 'pö- "weεweε 'dhe -nu 'wo kwa -züzü ya- 'gü kö 'a Atanna -wɔ pö 'mü 'pö, -a -gen -mü □dhe n -nu "kpong □taa -gen □në bha.»

³⁹ 'Yö -da Gadhidhe -se "piö Atanna -wɔ pö -sü 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu 'gü kö -yö "yina yaa -nu kë sië.

Yesu -bha □weeyuame do -kë "klööklö -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 8,1-4; Dhukö 5,12-16)

⁴⁰ Yi do 'ka 'yö □weeyuame do -yö nu- "piö, 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü, 'yö □bhea- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, a -nu kö 'i n dha, -a -gen -mü □dhe a 'dhang -bho "dhiö □dhe □ya ga -zë wo i 'gü, i -mɔɔ -bha 'i n -kë "klööklö!»

⁴¹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -wëë -yö bɔ Yesu -ta, 'yö ö -ko pa- 'ka 'ö- pö: «□Ya ga n 'gü, □dhe 'ö "dhü, -bhö kë "klööklö!»

⁴² Me bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö □wee -yua bha 'ö bho- -bha.

⁴³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö ö -ko bho- 'gü, "keε 'yö -dhio dɔ- -ta glɔglɔdhö 'ö- pö:

⁴⁴ «Kë 'i- wo "klööklö bha, 'mii- pö 'i- -gen dɔ me 'bha -me 'bha -dhe □kö, -bhö 'dho kö 'i i -dɪ -zɔn "saabhɔme □në- -dhe □kö -blɛsü kö -ya 'wɔn dɔ □dhe 'bha kë "klööklö 'kpakpadhö, kö "saa- 'ö

Moizö -ya -zɔn 'ö Atanna -bha 'tɔng- 'sëedhe 'gü 'ö -gban -kë "klüöklü -kɔ suu bha- -bha bha 'i-bho kö me ɲgban "pɛpɛ -wa 'wɔn dɔ- -bha ɲtɔn ɲdhe 'bha kë "klüöklü.»

⁴⁵ "Κεε 'me bha 'ö bo 'go -sü -zë 'ka Yesu -kuu "dhiü kö -yö 'dho, -yö -ya ɲnë- wo 'wɔn bha-dhiang zë -sü -bha -dhe ɲgban "pɛpɛ 'gü, 'yö-taɔng -yö ɲmɔɔ -dhe ɲgban 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö dɔ mü kö Yesu 'yaa ɲmɔɔ- -bha 'zü kö -yö -da 'pö- -nu 'gü me 'bha "yaan ('me 'wo gun nu sië "tv to- -wɔ -bha bha- -nu -kë 'gbe -kɔ yaa bha- -wɔn 'gü), kö -yö -dɔ -dhe "gbeadhe -nu 'wo 'pö- -züzü bha ɲnë- 'gü, waa- "tongtadhe -nu 'dhö, 'yö me -yö go -dhe ɲgban "pɛpɛ 'gü 'wo nu- "piö.

2

Yesu -bha -genloome do -kë "klüöklü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 9,1-8; Dhukö 5,17-26)

¹ ɲDhe 'ö -dhekpaɔyi 'bha ɲya ziö, 'yö Yesu -yö ɲwlü 'zü -deewo 'ö dho Kapɛnaɔmö -pö 'gü. 'Yö 'wo- ma ɲdhe ɲya ɲloo ö ɲyëë "dhiü.

² Mɛbhudhe doseng 'ö bho "dhuu -zianwo yö -zë 'gü, -dɔ "tɛɛ "dhiü -kɔ 'yii kë, 'ö ɲyɔɔn mü kö -due 'yaa 'kɔ "dhiëngdhe -zian 'gü 'zü, 'yö Atanna -wɔn -dhiang zë- -nu -dhe.

³ 'Wo dho -dhe -ga kö -genloome do 'ö me -yiisiö 'wo- 'sü -sü 'ka, -wo nu sië- 'ka.

⁴ "Κεε -dhe 'wo dho bɔ- -bha kö -wo -kpan Yesu -bha, -a -dhe 'yaa gun me -kë 'gbe -kɔ -ziisü bha- -wɔn 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'yö 'wo -da 'kɔ

'ö gun- 'gü bha- -ta "dhüng 'gü, 'yö 'wo dho 'wo-
 "dhi bho Yesu -ta "dhüng 'gü -dhe □dede 'gü. 'Yö
 'wo "trüünyuame bha- to ö -wotapë -ta, 'yö 'wo-
 □löö bhië" -bha Yesu -kuu "dhiü 'köödhö mü

⁵ □Dhe 'ö □yaa- 'wön dö □dhe 'dhang □dede □në
 'me bha 'wo- bho ö "dhiü, 'yö- pö -genloome bha-
 -dhe 'ö- pö: «N "taongdë, 'ma i -bha 'wön yaa -nu
 -mawön 'to!»

⁶ "Kee 'ö gun- pö sië "dhü -dhe 'ö- 'gü bha kö
 'tonggome -nu 'bha -nu -wo -ya -sü 'ka mü kö -wo
 wo -zu gön sië 'wo- pö:

⁷ «Dhiang suu 'kö ya- zë -gen 'kö 'me ya- -go
 -a -gen -mü -më 'ka? -Yö -da □në- wo sië Atanna
 "dhiü bha. 'Dee □möö- -bha 'ö me -bha 'wön yaa
 -mawön to kö 'yii kë Atanna -zë 'ka?»

⁸ 'Wön 'wo gun wo -zu 'gön sië 'ka "dhü bha,
 Yesu -ya -to -a -nu zuë" "piü 'ö- dö, 'yö- pö- nu
 -dhe 'ö- pö: «Ka -zu 'gön -kö suu bha- kë -më
 -wön 'gü?»

⁹ -A pö -sü 'ö "trüünyuame -dhe □dhe «'bön □ya
 'go i -bha!» 'pö "gbü- -ee? "Een -a pö -sü 'ö- -dhe
 □dhe <-bhö "wlü kö 'i i -wotapë 'sü 'kii ziö!» yö
 □në "gbü-?»

¹⁰ 'Yö- pö: «-A kë 'a- wo "dhü bha a- -kë "dhü kö
 'ka- 'wön □në- dö □dhe 'wön yaa -bho me "bhü-
 -nu -bha -sü 'ö "kpong □taa yö bha- "sü -yö mang
 Megböme n -dhe.»

¹¹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- pö -genloome
 bha- -dhe: «Ma □në 'a- pö, -bhö "wlü kö 'i i
 -wotapë 'sü 'i 'dho i -go 'köödhö!»

¹² -Yö -to me □gban "yan "dhiü -dhe do bha- 'gü
 mü 'ö □wlü 'ö ö -wotapë sü 'ö -ziö. Kë 'ö- wo "dhü
 bha 'yö- 'wön -yö me □gban kön □dedewo, 'yö

'wo- pö: «Atanna 'tɔ -yö bhɔ, -a -gen -mü □dhe
'wɔn suu 'dhe 'kö ya, yi "yan 'yii -da -dhe 'gü do!»

*-Kɔ 'ö Yesu -yö Dhevi -dhe 'ka 'yö -da -a □keng-
-a -dhiang 'ö Makö -ya zë*

(Matiö 9,9-13; Dhukö 5,27-32)

¹³ □Dhe 'ö Yesu -yö go 'pö- bha- 'gü, 'yö ö wë
-dee 'bha dɔ 'zü "yitagbea 'ö Gadhidhe bha- "pɛan
"piü. 'Yö mɛ kpö 'gbɛ □dede 'wo nu- -dhe 'gü, 'yö
Atanna -wɔn -dhiang zë- -nu -dhe.

¹⁴ □Dhe 'ö ziö sië, 'yö Dhevi 'ö -kë Adhöfe gbö
'ka bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka 'nii- song bho- 'gü
-kɔ 'gü, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö nu kö 'kwa 'dho!» 'Yö
Dhevi -yö □wlü 'ö -ziö □keng-.

¹⁵ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Dhevi -gɔ
'kɔɔdhö, 'ö Yesu □ya zun pë -bhö -sü -bha, 'yö
'niisongkunmɛ -nu 'gbɛ waa- mɛ 'ö- -nu 'tɔ □ya
see- -a -nu këwɔn -nu -wɔn 'gü, waa- Yesu -bha
□klang -nu bha 'wo dho- "piü, 'yö 'wo zun pë -bhö
-sü -bha wo "kwëë, -a -gen -mü □dhe mɛ suu 'wo
"dhü bha- 'gbɛ □në gun Yesu □keng-.

¹⁶ □Dhe 'ö 'tonggɔmɛ -nu 'wo Fadhizien 'ka bha
'wo Yesu yö kö waa- 'niisongkunmɛ -nu waa- 'mɛ-
-nu 'tɔ □ya zë bha -wo pë -bhö sië wo "kwëë, 'yö
'wo- pö- -bha □klang -nu -dhe 'wo- pö: «-Yö 'ö
-kɔ -da 'niisongkunmɛ -nu, □flümɛ -nu bha waa-
Atanna -bha 'tongbhome -nu bha- -nu "piü -më
-wɔn 'gü?»

¹⁷ □Dhe 'ö Yesu -ya -nu -wɔ bha- ma, 'yö- -yɔ
bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Nu 'a- wo "kpuŋg □taa ya a
-nu 'wɔnyaakemɛ -nu □në- -nu mɔɔ- kö -wo wo
bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka, 'mii nu 'mɛ 'wo- pö wo -dɔ
-dhe □dhe 'bɔn 'bha -bha 'bha 'yaa wo -bha bha-

-nu mɔɔ- -dhe 'gü, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö- 'gü 'yaa -së □në- mawɔn -yö zun -dhɔtrɔɔ -bha. ('Me 'kö "klüöklü -a -mawɔn 'yaa kë -dhɔtrɔɔ -bha.)»

*'Wɔn 'ö -gban 'sunng- 'ma -sü -bha -a -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 9,14-17; Dhukö 5,33-39)*

18 Yi do 'ka kö Zan Mɛzumɛ -bha □klangdhiü -nu -wo 'sunng- 'ma sië, waa- Fadhizien -nu 'dhö, 'yö mɛ 'bha -nu bha 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo-dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «-Yö -kë mü □dhe 'yö Zan -bha □klang -nu waa- Fadhizien -nu -bha -nu -zë 'wo 'sunng- ma □dhe -kö 'ö Atanna -wɔ -ya pö- 'ka -a 'dhö, 'yö i -bha -nu -zë 'waa- 'ma?»

19 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Yö ka 'gü □dhe 'me 'ö □wa nu- -bha dhe dɔ, -a -bha dhedɔmɛ -nu -dho □gloo din- 'ka kö yöö □dede -yö mü -ee? -Abin! 'Waa □mɔɔ- -bha kö -wo din- "dhiü "tüng 'dhe 'kö bha- 'gü, (-a -gen -mü □dhe kö- -nu □nii -yö -da -sü 'ka).

20 "Kɛɛ -a "tüng -yö nu sië, "tüng 'wo dho dhemedë 'sü- 'ka -a -nu -gɔ bha kö- -nu 'sunng- 'ma "tüng □ya □loo, (-a -gen -mü □dhe kö zuëdhiütɛɛ □ya -ya -nu -bha).

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe mɛ 'bhaa sɔ zii "pɛn □nëng sɔ -dee -bha kö -wa -wo 'ka, □ya kë "dhü -a sɔ -dee "pɛn bha -yö sɔ zii bha- -gan, 'ö- "pɛ -dhe -yö -da "dhiü.

22 "Ɛɛn 'zü mɛ 'bhaa we -kiansü □loo puu" zii 'gü, -a we -yö puu" bha- -bhö 'ö zua, 'ö -kë pë □ple 'gü see- -sü 'ka. -Wo we -kiansü -da puu" -dee □në- 'gü.»

'Wɔn 'ö -gban □glooyi -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 12,1-8; Dhukö 6,1-5)

²³ Zuifö -nu -bha □glooyi do 'bha 'ka, kö Yesu waa- -bha □klang -nu -wo zian ziö sië tapë suu 'bha 'ö bhɔ -mlü -bha, 'wo 'bluu- -kë 'ka, 'wo- -dhe 'ble- bha- -bhlaa 'gü. 'Yö- -bha □klang -nu 'wo zun- ga -vlo -a -kpaä -bha -sü -bha kö -wa -bhö.

²⁴ □Dhe 'ö Fadhizien -nu -wa -dhe yö, 'yö 'wo Yesu dheε" kpo 'wo- pö: «-Bhö i -bha □klang -nu -ga! 'Wɔn 'wo- kë sië bha kë -pë -mü □glooyi 'ka "wε -ee?»

²⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «A- -pö bhaa, 'wɔn 'ö Davi -ya -kë yi 'bha 'ka kö din- -ya kë sië, waa- □kengme -nu 'dhö bha 'kii- -wo pö □në- wo do Atanna -bha 'sëedhe 'gü -ee?

²⁶ 'Kii- ma do -dhe 'ö gun kö Abiataa -yö "saabhomé -nu -gɔmε 'ka, Davi kë -da Atanna -go 'kɔɔdhö 'ö 'bluu- 'wo- -dhökë 'ka mü, 'ö mε "wεε 'bha 'yaa- -bhö kö 'yii kë Atanna -bha "saabhomé -nu -zë -nu 'ka bha- -bhö, 'ö go mü 'ö- 'bha -zian nu ö □kengme -nu -dhe 'wo- -bhö 'pö -ee?»

²⁷ □Dhe 'ö □yaa- -nu dheε" 'kpo "dhö, 'yö go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «Atanna -yö □glooyi -da mebhüdhe □në -dhe, 'yii mε "bhü- -zë -da □glooyi -dhe.

²⁸ -A -kë "dhö -sü 'gü, mang Megböme □në ma □glooyi 'dhö 'dhö, (□dhe 'ö "dhö, kö 'wɔn 'ö ma □klang -nu -wa -kë bha 'yaa 'wɔn yaa 'ka).»

3

-Kɔ 'ö Yesu -yö mε 'bha 'ö- -kɔ -yö gun ga -sü

*'ka -bha -a dha- 'ka -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 12,9-14; Dhukö 6,6-11)*

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö dho 'zü -deewo 'ö -so Zuifö -nu -bha -yakwëäkëgüko 'gü. -A yi 'ö bha- 'ka, kö me do 'bha 'ö- -ko 'dhö ga -sü 'ka- -bha bha -yö mü.

² 'Me 'wo gun mü bha -wo -gun Yesu 'suan- bho sië 'pö, kë "dhü kö □ya 'me bha- kë "klöüklö □glooyi bha- 'ka kö 'wo- kë woo- za -gen 'ka -a -bha kö 'wo- 'kun -dhe yö.

³ 'Yö Yesu -ya pö me -ko □niöösü bha- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i do i -gean me kpö 'gü bha!»

⁴ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- pö 'me 'wo gun- gen moö- sië bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Kwa -bha 'tong- -ya -pö □dhe? -Ya -pö -wo 'wön -së □në- kë □glooyi 'ka "εen -wo 'wön yaa □në- kë? -Wo me dha □në- wo, "εen -wa -me 'to □në- wo mü kö- 'gü- see?» "Kεε 'yö- -nu dheε" 'ö- kpö "dhü bha, 'yö -dhea -yö ga- -nu -ta dingdhö, 'yö me do 'yii □slöo- -nu kpö 'gü kö -ya -yo bo.

⁵ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö ö "yan □nië- -nu -ta -drüüüdhö, "kεε kö- -nu zuë" -kë "glöoglöo -ko bha, □ya -siö -dhe □dedewo kö bhlöo □ya 'ma- 'gü. 'Yö- pö me -ko □niöösü bha- -dhe: «-Bhö i -gbe 'gü "pu!» 'Yö- 'gü -pu, -yö -to mü 'ö- -ko bha 'ö bo.

⁶ □Dhe 'ö 'wön bha □ya kë "dhü, 'yö Fadhizien -nu bha 'wo zun "kpenng, 'yö waa- -gblüde Edhodö "piö -me -nu 'wo dho Yesu zë -wön "slën 'gü.

*Me kpö -ziisü -bha -nu Yesu □keng- -sü -dhiang
'ö Makö -ya zë*

⁷ 'Yö Yesu -yö go -dhe 'dhe bha- 'gü, 'yö ö wë dö "yitagbea 'ö Gadhidhe bha- "pean "piü waa- -bha □klang -nu 'dhö. 'Yö me kpö 'gbe □dede 'wo go Gadhidhe -se oo,

⁸ Zude -se -nu oo, Zedhizadhemö -dhe -nu oo, Idume -se -nu oo, Tii- -dhe waa- Sidon -dhe -nu -züzü -dhe -nu waa- Zuuden □taama -dhe -nu 'gü, 'yö me kpö -ziisü bha 'wo nu- -dhe 'gü, kö 'wön -nu 'ö- kë sië bha □waa- ma.

⁹ □Dhe 'ö 'me 'wo bha- -nu -ta -ga kö □ya kë -ziisü, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe □dhe -wo 'dho kö -wo "yitagö 'në 'dede do 'sü kö -wo nu- 'ka ö -dhe kö 'ö dö- 'gü kö 'wa 'dho ö bhlöb-.

¹⁰ -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe me "pepe 'ö- -nu 'gü 'yaa gun -së, -wo -gun drun □në- dö sië- -ta kë "dhü kö 'wo zun- -bha, "yua 'ö gun- bho sië me -nu -bha bha- -wön 'gü.

¹¹ "Yinayaame -nu □waa- yö, 'yö 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü 'wo- pö: «Atanna Gbö -mü i 'ka!»

¹² "Kee 'yö Yesu -yö -dhio dö- -nu -ta glöglödhö, 'ö ö kongga □ziö- 'ka- -nu -dhe "see 'ö- pö 'wa 'dho ö -kë Atanna Gbö 'ka -wön pö me 'bha -dhe.

Yesu -kö -ye ö -bha böme -nu -kaong do ga □ple bha -a -nu -bha -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 10,1-4; Dhukö 6,12-16)

¹³ 'Ö go mü 'yö dho 'ö -da -tön □gbin-, 'yö 'me 'ö- -nu -dhe -wön -yö ga- 'gü -a -nu -dhe, 'yö 'wo dho- -dhe 'gü -tön □gbin- mü.

¹⁴ 'Yö dho 'yö- me -kaong do ga □ple -ya kö wo -zë -wo kë ö □keng-,

15 kö 'ö faan -da -nu 'gü kö 'ö- -nu bɔ Atanna -bha ꞑnaɔ dɔ -dɛ 'gü, kö ꞑwa 'dho kö -wo "yina yaa -nu kē faan bha- 'ka.

16 Mɛ -kaɔng do ga ꞑplɛ 'ö- -nu -ya "dhü bha, -wa mɛ do -dɛ Simɔ, 'yö yö -zē 'ö- 'tɔ kpɔ Piɛdhö,

17 'yö Zebede gbö -nu ꞑplɛ Zakö waa- ö dheebhang Zan 'ö- -nu 'tɔ kpɔ 'ö- pö -wa -nu -dɛ Boanɛzɛsö (ꞑwaa- pö "dhü kö -wa -pö <'mɛ 'wo bhɔ dha "wɪ -sü -bha>),

18 'yö Andre, 'yö Fidhipö, 'yö Batedhemi, 'yö Matiö, 'yö Toma, 'yö Adhöfe gbö Zakö, 'yö Tade, 'yö Simɔ 'ö go "sɛ -ta -ko zē -mɛ -nu suu 'gü,

19 'yö Zuda Isikadhio'tö 'ö Yesu "dhiü dɔ bha.

Yesu -gɔ 'kɔɔmɛ -nu -bha -a mɔɔ- -kɔ waa- za 'wo- dɔ- -bha -a -yɔ 'ö- bɔ 'ö Makö -ya pö

20 ꞑDɛ 'ö Yesu waa- ö -bha ꞑklang -nu ꞑwa wo yee kē ꞑwa nu "kweandhö, 'yö mɛ -yö bhö 'zü "dhuu -deewo 'yö 'wo nu mü, 'yö waa- ö -bha ꞑklang -nu woo- kē -zianwo -kɔ 'ö 'gü kö -wo pē -bhö -a -kɔ 'yaa gun.

21 ꞑDɛ 'ö- -bha mɛ -nu 'wo 'wɔn -nu 'ö- kē siē bha- ma, 'yö 'wo nu kö 'wo- 'kun kö 'wo 'dho- 'ka, -a -gɛn -mü ꞑdɛ 'ö gun "dhü kö wo -zē -wa pö siē pē ꞑnē ꞑya -da "yan 'gü.

(Matiö 12,22-32; Dhukö 11,14-23; Dhukö 12,10)

22 "Kɛɛ kö 'tɔnggɔmɛ -nu 'kö 'wo go Zedhizadhɛmö 'wo nu bha, wo -zē -wa pö siē ꞑdɛ: «"Yina -gblüde 'wo- Bɛɛzebidhö -kē bha ꞑnē- 'gü, kö mɛ 'bha -nu -wa pö siē 'pö ꞑdɛ -yö "yina yaa -nu -kē -a -nu -gɔmɛ bha ꞑnē- faan 'ka.

23 □Dhe 'ö Yesu □yaa- ma, 'yö- -nu -dhe, 'yö- -yo bo- -nu -go "gwënnng 'gü 'ö- pö: «Sotraan -zë -yö Sotraan "piü kē -ko -kē □dhe?»

24 'Yö- pö: «□Ya kē □dhe "sɛɔ do □ya "pɛ kö- 'gü -mɛ -nu -wo -gblü gɔɔn wo "kwëë, -a "sɛ bha -yö do -ko -kē □dhe?»

25 'Yö- pö: «□Ya kē □dhe 'ko do 'gü -mɛ -nu □wa "pɛ 'gü kö -wo -ya 'ko -san 'ka, -a 'ko bha -yö pa -ko -kē □dhe?»

26 □Ya kē "dhü, 'ka- pö □dhe a "yina yaa "piü kē sië Sotraan □në- faan 'ka, kö- -bha 'ko 'yii "pɛ- 'gü □naa bha -ee? □Ya kē "dhü, -yö -mɔɔ -bha 'ö- 'ko 'kö bha ö do -ko -kē □dhe? □Ya kē "dhü, kö- 'ko 'dhe 'kö bha 'yii 'wü □naa bha -ee?

27 "Ɛɛn -wo -mɔɔ -bha 'wo -da -kɛgbaan 'bha -go 'kɔɔdhö, 'yö 'wo zun- □kwɛɛ- -nu -wlö -sü -bha kö 'wii- lö □kö -blɛɛsü kpɛnnngkpɛnnngdhö -ee? -Abin! -A -mɛ 'yaa 'dhö. "Ɛɔn kö -wa -mɛ -lö □në- wo -blɛɛsü □kö kö -ko gun -na □mɔɔ- -bha kö -wa □kwɛɛ- -nu -wlö.»

28 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: Atanna -dho 'wɔn yaa □gban "pɛpɛ suu 'do 'do -mawɔn 'to mɛ "bhu- -nu -dhe (kö □wa bheɛ"- -dhe -a -wɔn 'gü), 'ö □ya kē □dhe yöö -zian □në □waa- -bhafang bho -ko suu "ɔɔ suu 'ö- 'gü, 'ö -mɔɔ -bha 'ö- -mɛ -mawɔn to (kö □ya bheɛ"- -dhe),

29 "kɛɛ mɛ "ɔɔ mɛ 'ö -da Atanna -bha 'Nii- "slüslü "dhiü, 'ö- -bhafang bho, Atanna 'yii 'dho- -mɛ -mawɔn 'to tongtongdhö. Kö 'wɔn yaa suu 'ö □waa- kē 'ö- 'bɔn -yö to mɛ bha -todhü 'ka □në □yaa- kē bha.

30 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □waa- pö □në- wo -dhe □dhe

"yina yaa □nē- 'gü, 'yö "yina yaa -nu kē siē- faan 'ka bha.

(Matiö 12,46-50; Dhukö 8,19-21)

³¹ -Yö -to dhiang -nu bha- -nu zē -dhe 'gü, 'yö- dhe waa- dheebhang -nu 'wo nu, 'yö 'wo do "kpenng 'wo me bo- -dhe -dhe 'gü 'koodhö.

³² 'Me 'ö dho bha -yö -kpan -bha kö me kpö □wa □klään- -zü, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, i dhe waa- i dheebhang -nu □wa nu i moo- -dhe 'gü, -wo do siē "kpenngdhö.»

³³ 'Yö- -yo bo- -me -go 'ö- pö: «De nē 'ka- -dhe siē n dhe "εen n dheebhang -nu bha?»

³⁴ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö ö "yan □niē 'me 'wo gun □klään -sü 'ka- -zü bha- -nu -ta 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n dhe waa- n dheebhang -nu □nē 'wo ya.

³⁵ -A -gen -mü □dhe me "υυ me 'ö n Dē Atanna -dhidhewon -kē kö yö □nē n dhe "εen n dheebhang 'ka.»

4

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban pē ta -sü -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 13,1-9; Dhukö 8,4-8)

¹ □Dhe 'ö Yesu -yö go mü, 'yö dho 'zü -deewo Atanna -wυ -pö me -nu -dhe -dhe 'gü "yitagbea 'ö Gadhidhe bha- "kpuṅg "dhiü. □Dhe 'ö me 'gbe □dede □wa nu □wa □loo mü ('ö -genziödhe 'bhaa 'dhö 'zü mebhudhe -go), 'yö dho 'ö -da "yitagdo 'gü "yi -ta. 'Yö me "pepe bha- □gban to "sia- "yi "kpuṅg "dhiü.

² 'Yö dhiang 'gbe □dede zē- -nu -dhe "gwënnng 'gü 'ö- pö:

³ «-Ka ka 'tu 'to! Yi do 'ka, 'yö 'kekëmε do -yö
□wlü 'ö dho ö -bha pë ta -dhe 'gü ö -go 'bhlaa.

⁴ □Dhe 'ö zun 'pë 'ö dho- ta bha- -pen -sü -bha,
'yö- "pean 'bha -yö □wenng zian -gloo "piö ('yö
'yii 'dho "sεεdhö), 'yö -maa -nu 'wo nu 'wo- -bhö.

⁵ 'Yö- -ko "pean 'bha -yö □wenng -gwë 'saa-
"dhiü, -dhe 'ö "se 'yaa mü 'gbε bha- 'gü, 'yö to
'ö bhö 'dho 'ö 'yii- wo "sεεdhö □gblëen bha- -wön
'gü.

⁶ "Kεε □dhe 'ö 'yënn- □ya zun 'bhü -sü -bha,
'yö- □gban -yö "kpea kpo "peεpedhö -a yun ziö
-dhe 'ö 'yaa 'dhö bha- -wön 'gü.

⁷ 'Yö- -ko "pean 'bha- dho 'zü 'ö □wenng "glëen
-kpoö 'gü. □Dhe 'ö waa- "glëen -nu bha- -nu □gban
□wa bhö, 'yö "glëen -kpoö faan -yö -kë -ta 'gbiin-
'yö- -kpaä 'yii kë.

⁸ 'Yö- -ko "pean 'bha -yö □wenng "se -së 'gü, 'yö
bhö, 'yö □kpea, 'yö yö -zë 'ö -dhi. 'Yö- -kpaaga
do ga -yö -kë -bha -kaong -yaaga, -kaong "saodo,
"ëen këng do -nu 'gü.

⁹ □Dhe 'ö □ya ö bo "gwënnng bha- -da -sü 'ka,
'yö- pö: «'Mε 'ö- 'wön ma -tu 'dhö 'dhö -ya 'gü
ma!»

*Yesu dhiang zë "gwënnng 'gü -gen 'ö- pö 'ö Makö
-ya pö*

(Matiö 13,10-17; Dhukö 8,9-10)

¹⁰ □Dhe 'wo to wo do 'ka, 'yö- -bha □klang -nu
-kaong do ga □ple bha -waa 'mε 'wo gun- □keng-
mü 'wo- dhεε" kpo "gwënnng -nu 'ö- -da bha- 'kloo-
'ka.

¹¹ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Ka □në Atanna
'dhö ö -bha -gblüedhe 'ö -bin -sü 'ka bha- -ta "pu

-sü 'ka ka -dhe, "kεε 'mε -kpea 'kö 'wo to -wo -dho wo -bha ma "gwënnng □në- 'gü.

12 Kë "dhü kö ('pë 'ö Atanna -wodhiüloome Ezai -ya pö yi 'bha 'ka □dhe: Kë "dhü kö)

-Wa -dhe yö wo "yan 'ka,

"kεε kö 'wa 'dho- dɔ,

kö -wa ma wo "tu 'ka,

"kεε kö 'wa 'dho- 'gü ma ö 'kloo- 'ka

'ö 'wo wo zuë" □slëë Atanna "piü,

'ö- -nu -mawɔn 'to bha- 'gü -wɔn -yö kë.

"Gwënnng 'ö -gban pë ta -sü -bha bha, -a 'kloo- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 13,18-23; Dhukö 8,11-15)

13 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «"Gwënnng 'a- -da bha 'kaa- 'kloo- dɔ -ee? □Ya kë □dhe 'kii- 'dhe 'kö bha- 'gü ma, ka -dho -a -kpea 'ö to- 'gü ma 'sa -kɔ -kë □dhe?

14 "Gwënnng 'a- -da bha- 'kloo- □nε: Pëtame 'ö pëga -pen bha □në □dhe Atanna -bha naɔɔɔmε 'dhö, 'yö- tapë ga bha 'ö- Atanna -wu 'ka.

15 'Yö "tu -to -a -wu -bha -mε -nu bha- mε 'bha -nu zuë" 'dhö □dhe zian -gloo "piü -dhe 'dhö. 'Yö dhiang 'wo- zë- -nu -dhe bha 'ö □dhe pëga 'ö □wënnng zian -gloo -ta bha- 'dhö. □Wa bo Atanna -wu ma -sü 'ka, 'yö Sotraan -yö nu 'yö- □gban bho- nu -zu -bha "pεεpedhö.

16 'Yö- mε 'bha -nu zuë" 'dhö -kë 'zü □dhe -gwë 'saa- "dhiü -dhe 'ö "sε 'yaa mü 'gbε -a 'dhö. □Wa bo Atanna -wu ma -sü 'ka, -wo -to mü 'ö- -nu -zu kun 'ö 'wo -wɪ -bha.

17 "Kεε -a zü 'yaa kë -gban -sü 'ka -a -nu zuë" 'piü. □Wa bo 'dhang -bho Atanna -wu "dhiü -sü 'ka, 'yö 'wo □nëng- -bha "töng 'në 'bha 'ka, "kεε

□dhe 'ö sëëbhodhe -yö nu, 'ö 'wo zun Atanna -bha me -nu -wëëdhe bho -sü -bha, 'yö 'wo -kan -a -wu -bha.

¹⁸ 'Yö- me 'bha -nu zuë" 'gü -dhe 'dhö □dhe "glæen -kpɔɔ 'gü -dhe 'dhö; -wo Atanna -wu ma -zë -wo,

¹⁹ "kεε 'yö -tosεa kē -sü 'ö "kpuŋg □taa bha-zuḡondhe waa- □naɔ -wɔn -nu waa- pē "wεε -nu -wɔn -zuḡondhe -yö dho 'ö sɔ Atanna -wu 'wo-ma bha- -ta 'yö- □trɔɔn 'yaa kē.

²⁰ "Kεε 'yö- me 'bha -nu -dɪ 'pö- -nu zuë" -yö -kē □dhe "sε -së 'dhö, 'yö □wa Atanna -wu ma, 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo □trɔɔn -kē Atanna -dhe, 'yö -kē □dhe -mlü 'ö- -kpaaga do ga- -kē -bha -kaɔng -yaaga, -kaɔng "saɔdo, kēng do -nu 'gü bha- 'dhö.

"Gwënnḡ 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -dhangbha -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Dhukö 8,16-18)

²¹ 'Yö go mü 'ö- pö: «"εen -yö ka 'gü □dhe -dhangbha 'wo dɔng □sië 'kɔɔdhö bha, -wa -dɔ kö -wa -da ḡbɔ □wlöö □naa, "εen kö -wa -da 'dhi- □wlöö □naa -ee? □Waa- dɔ 'waa- -ya -dhangbha -dɔtapē -zë -ta -ee?

²² -Yö kē ka "yaan □dhe pē "pεpε 'ö -ḡblen 'kpɔ 'gü, -a □gban -dho zun zang -ta. □Dhe 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü 'yii 'dho 'to tii 'ka kö -dhe 'yii yö- 'gü.

²³ □Dhe 'ö "dhü, 'me 'ö- 'wɔn ma -tu 'dhö 'dhö -ya dɔ -së 'ka kö -ya 'gü ma!»

²⁴ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka "tüng kē -wu -nu 'ka- ma sië bha- 'gü, -a -ḡen -mü □dhe pē do 'ka- sü 'ka pē dan- 'ka me -dhe bha □nē

Atanna dho- 'sü 'yö ka -bha dan- 'ka 'pö, 'yö ka taa -da -ta.

²⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe pë 'dhö 'mε 'ö- -gɔ 'ö- -ziö 'gü -ziö, 'yö 'wo dho- -mε taa kē, "kεε mε 'dhe 'kō- -bha 'yaa 'gβε, "kεε 'ö 'yaa- -ziö 'gü ziö bha, -a 'dhe 'nē 'ö- -gɔ □nē 'wo dho- 'sü- -gɔ -zianwo do.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban tapë -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

²⁶ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö □dhe mε 'ö □wlü 'ö dho 'ö pë ta □nē- 'dhö.

²⁷ □Ya ö bo- -da -sü -zë 'ka "sεεdhö, -yö -to "yaan oo, -yö yi -zian □nē zë oo, tapë 'kō bha -yö -bhɔ 'ö ö -bha "gla □gban wo ö -dɪ -ta kō 'yaa- -kɔ 'bha do.

²⁸ "Sε 'ö pë ta- 'gü bha □nē ö -dɪ 'gü "slē -kē, 'yö 'pë 'wo- ta bha 'ö bhɔ, 'yö dho 'ö -kē pë -bhong 'ka, 'yö dho 'yö ö -kpaā -ya, kō- ga 'ö- -kpaā -bha bha- "flɪɪ- -ya 'gü mü "dhö do.

²⁹ □Ya bo -pë kē -sü 'ka, 'yö 'wo -dhaa -da 'gü, kō- "kan "tüng □nē □loo bha.»

Seneve ga "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Makö -ya pö

(Matiö 13,31-32; Dhukö 13,18-19)

³⁰ □Dhe 'ö go mü, 'yö "gwënnng do 'bha -da -a -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- zü bho 'ö- pö: «-Mē □nē 'kwa □mɔɔ- -bha 'kwa Atanna -bha -gblüdedhe -zɔn 'ka? "Eεn 'kwa- pö 'kwa- kē "gwënnng 'ka kō 'kwa- -da, kwa -dho -a -da -kɔ kē □dhe kō -wa 'gü ma?»

31 'Yö- pö: «-Yö □dhe tapë 'wo- -dhe seneve bha- 'dhö. -A ga 'kö me -ya -da "sædhö bha me- me "yan "nuu □në- dɔ- -ta, -a -gen -mü □dhe -a ga 'yaa □mɔɔ tapë "pɛpɛ 'kö 'wo- ta- 'bha ga 'ka.

32 "Kεε □waa- ta □ya bho, 'yö -gla, 'yö dho 'ö ziö tapë □gban "pɛpɛ suu -ta. 'Yö -gbeng bho, 'yö □diëë, 'yö □bhleε, □ya dɔ mü kö -maa -nu -wo nu sië 'wo 'ko dɔ- "dhe 'gü.

33 Yesu -gun Atanna -wɔ pö sië me -nu -dhe "gwënnng -nu □në- -da -sü 'ka 'gbε 'ka □dhe -ko bha- 'dhö, "kεε -a 'dhe 'ö □yaa- -da 'wo □mɔɔ- -bha 'wo- 'gü ma □në 'ö gun- -da sië "tɔ -to ö -wɔ -bha -me -nu -dhe, kē "dhü kö -wa 'gü ma.

34 'Yaa gun dhiang 'bha zë sië- -nu -dhe "wεεwεε kö 'yii- kē "gwënnng 'ka, "kεε □yaa- -da "dhü, □wa 'to wo do 'ka, 'yö □yaa- 'klɔɔ- pö ö -bha □klang -nu -dhe.

Yesu -bha "tεε -dha "kan -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 8,23-27; Dhukö 8,22-25)

35 -A yi do bha- 'ka yeän" "piö, 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe □dhe 'wo "yi "kan kö 'wo bo "yi □taama.

36 "Yitagɔ 'gbε □në gun -dhe bha- 'gü. □Dhe 'ö □wa wo bo me "dhaa bha- -nu -dɔ zian -sü 'ka 'ö □wa 'dho, 'yö waa- -bha □klang -nu 'wo dho 'wo -da "yitagɔ 'dhe 'ö gun -ya sië- 'gü, 'ö dhiang zë bha- 'gü.

37 □Dhe 'ö □wa -da "yi -ta 'wo 'dho sië, 'wo dho "kan wo -ta kö "tεε -ziiziisü □ya -ya ziö -sü -bha. Kö "yi □ya -ya zɔn -sü -bha, kö "yikpö -nu □wa -ya -da -sü -bha "yitagɔ bha- 'gü, "tεε 'gü 'kun -ko

yaa bha- -wɔn 'gü, -wo -to -dhe do bha- 'gü 'ö "yi -yö zun "yitagɔ bha- pa -sü -bha.

³⁸ 'Wɔn -nu bha 'wo kē siē "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö Yesu -zē □ya ö -gɔ dɔ -gɔdɔtapē -ta kö -yö ö -bha yi zē siē ö 'flēē- 'gü "yitagɔ zü "piü -zian 'ka. 'Yö- -bha □klang -nu 'wo pa- -bha, 'yö 'wo-pö- -dhe: «Yi Dēmɛ, ga 'ö kwaa- wo ya 'bhaa- -dhe □nē yö -ee? "Έεn 'yaa i 'gü □nē wo 'wɔn 'bha 'ka -ee?»

³⁹ □Dhe 'ö -bö, 'yö □gbla "tɛɛ 'ö gun ziö siē bha-ta. 'Yö- pö "yi bha- -dhe: «-Bhö dɔ! -Dheɛ ga i -ta!» 'Yö "tɛɛ -yö bo ziö -sü 'ka, 'yö -dhetɛ -yö dɔ dingdhö.

⁴⁰ 'Yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «Ka "suö "sinma kö "dhü- -wo -mē -wɔn 'gü? "Έεn 'kii 'dhang □nē bho □kö n "dhiü -ee?

⁴¹ 'Yö "suö -ziisü -yö -da 'mɛ 'wo gun mü bha-nu 'gü 'wɔn 'ö Yesu -ya -kē bha- -wɔn 'gü. 'Yö 'wo zun wo 'ko dhɛɛ" 'kpɔ -sü -bha 'wo- pö: «De suu 'ö ya □zɔɔ 'yö "tɛɛ waa- "yi -nu □gban 'wo wo -gɔ dho- -dhe "sia- □ni?»

5

-Kɔ 'ö Yesu -yö gɔndē do 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü -a dha- 'ka

(Matiö 8,28-34; Dhukö 8,26-39)

¹ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu waa- -bha □klang -nu 'wo "yitagbɛa 'ö Gadhidhe bha- -kan, 'yö 'wo bɔ- □taama Zedhazeni -sɛ 'gü.

² □Dhe 'ö go "yitagɔ 'gü 'ö zun "sia- bhoo, 'yö gɔndē do 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü 'ö gun wɔ siē mɛ □gee -bho 'gü -yɛ -nu 'wo -tɔn 'gü -a -nu 'gü bha, 'ö go bun □taa -zian 'ka 'yö nu- -gɔ zian-.

³ 'Mε bha -yö -gun wə siē -dhe bha □nē- 'gü, kö me 'bha -kə 'yaa □mɔɔ- -bha 'zü kö -ya -lö -piö löɔ" -zian 'ka.

⁴ -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □waa- -gen -nu waa- -kə -nu -lö -piö döngga -nu waa- -piö löɔ" -nu 'ka -blɛsü, "kɛɛ kö □yaa- □gban "kan "pɛɛpɛdhö kö me 'bha -kə 'yaa □mɔɔ- -bha 'zü kö -ya 'kun.

⁵ Kö buntaadhe -nu waa- -tən -bha -dhe -nu bha □nē □wa 'to- □gloodhe 'ka 'yēng- 'gü waa- gbenng 'gü -nu 'gü kö -yö "gbla siē, 'ö ö -dɪ -pɛ -nu wo -gwē 'ka.

⁶⁻⁸ □Dhe 'ö Yesu yö kö -yö nu siē -dhe □gblɛn 'gü, 'yö dho- -gɔ zian- -bɛang 'ka. □Dhe 'ö dho 'ö □loo- -dhe 'gü, 'yö Yesu -ya pö "yina yaa 'ö gun gɔndēnē bha- 'gü bha- -dhe 'ö- pö: «-Bhö 'go 'mε bha- 'gü 'kii ziö!» 'Yö 'mε bha 'ö zun Yesu -dhe ö kpiö 'gü, 'yö "yina 'ö gun- 'gü bha 'ö □gbla 'gbɪ- 'ka 'ö- pö: «'Kwa ma mü, Atanna 'ö dhang- 'gü -a Gbö Yesu? Bhɛa" □nē 'a- wo i -dhe kö i dɔ "gbɪ- kö 'i- kē Atanna -dhe kö 'bha 'dho n kē -kə 'bha 'gü -dhe!»

⁹ 'Yö Yesu -ya dhɛɛ" kpɔ 'ö- pö: «I 'tɔ- de?» 'Yö- pö: «-Wo n -dhe -gblü "dhaa, -a -gen -mü □dhe yi 'gbɛ -ziisü.»

¹⁰ 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo zun -gbɛvɔ kē -sü bha Yesu -dhe 'wo- pö -yö dɔ "gbɪ- kö 'ya 'dho wo kē "sɛ bha- 'gü.

¹¹ "Tüng 'wo kē siē- 'ka "dhü bha kö -bhɔ -kpluu 'kpii- 'bha -yö -bhöpɛ mɔɔ- siē -tən -bha -a -nu "sɔɔ -dhe 'bha 'gü mü,

¹² 'yö "yina yaa -nu bha 'wo □bhɛa Yesu -dhe 'wo- pö: «-Bhö dɔ "gbɪ- kö 'bha- pö 'i yi kē, kö 'i

yi bɔ -bhɔ -kplü ya- 'gü kö 'yi -da 'gü!»

13 'Yö Yesu -ya pö: «'Ma "wɪ- -bha, -ka 'dho mü!» 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo go 'mɛ bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -da -bhɔ -nu bha- -nu 'gü, 'yö -bhɔ 'ö □mɔɔ "gblü □plɛ -nu -bha bha 'wo -pɛn, 'yö 'wo dɔ -bɛang -bha goo bha- -bha, 'wo dho 'wo -pö "yitagbɛa bha- □bhaa, 'yö "yi -ya -nu zɛ.

14 'Yö 'mɛ 'wo gun -bhɔ -kplü bha- -maa kɛ siɛ bha, 'wo □dua 'wo dho 'wɔn bha- -taɔng 'ka -a -nu -bha 'pö- -nu waa- □gbɛatadhɛ -nu 'gü. 'Yö mɛ -yö bho "dhuu 'wo go -dhɛ -nu bha- 'gü, 'wo nu 'wɔn bha- -dhɛ -ga -dhɛ 'gü.

15 'Yö 'wo nu Yesu -dhɛ 'gü, 'yö 'wo 'mɛ 'ö "yina yaa "gblü □plɛ -yö gun- 'gü bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka Yesu "sɔɔ, kö sɔ -ya -bha, kö □ya kɛ "klüöklü 'kpakpadhö, 'yö- "suö 'dhö -da -a -nu 'gü.

16 'Yö 'mɛ 'ö- -nu "yan 'dhö gun 'mɛ 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha- -kɛ "klüöklü -dhɛ 'gü, waa- 'wɔn 'ö -kɛ -bhɔ -nu bha- -nu 'ka bha- 'dhö bha, 'wo -ya -a -gɛn dɔ -sü -bha 'mɛ 'wo nu bha- -nu -dhɛ.

17 □Dhɛ 'ö "sɛgümɛ -nu bha 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo zun -bhɛa Yesu -dhɛ -sü -bha kö -yö 'go wo -gɔ "sɛ bha- 'gü.

18 □Dhɛ 'ö 'mɛ 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha 'ö Yesu yö kö -yö -da siɛ "yitagɔ 'gü, 'yö □bhɛa- -dhɛ 'ö- pö: «A -dho 'dho i □kɛng-.»

19 "Kɛɛ 'yii "wɪ- -bha, 'yö- pö- -dhɛ: «-Bhö 'dho i -gɔ 'kɔɔdhö kö -kɔ 'ö i -wɛɛ -yö Atanna -kɛ 'ka, 'ö i dha, waa- 'wɔn -sɛ 'ö- -kɛ i -dhɛ bha 'i- gɛn dɔ i -gɔ 'kɔɔmɛ -nu -dhɛ.

20 'Yö 'mɛ bha 'ö dho, 'yö -ya 'wɔn 'ö Yesu -ya -kɛ -dhɛ bha- -gɛn dɔ -sü bha "sɛgɔ 'wo- -dhɛ 'pödhɛ

-kaong do -se bha- 'gü -dhe □gban "pepe 'gü. 'Yö-
'wɔn -yö me □gban kɔn.

*Yesu -bha Zedhiusö 'dhu dha -ko waa- dhebhɔ
'ö pa- -bha so 'ka -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 9,18-26; Dhukö 8,40-56)*

²¹ 'Yö Yesu waa- ö -bha □klang 'nu 'wo -da
'yitagɔ 'gü, 'yö 'wo "yitagbea bha- -kan 'zü
-deewo. □Dhe 'ö □wa "yi "kan, □wa bɔ "yi □taama,
'yö me -yö bho 'zü "dhuu, 'yö 'wo nu 'wo □klëen-
-zü "yi "kpɔng "dhiö mü.

²² 'Wo dho "kan wo -ta kö Zuifö -nu -bha
-yakwëekëgükɔ -gɔme do 'wo- -dhe Zedhiusö
bha, □ya nu. □Dhe 'ö Yesu yö, 'yö nu 'ö "gblëenu-
□wlöö,

²³ 'yö -gbɛ "ɔɔ -kë -dhe 'ö- pö: «N Dëme, n
'dhunë -ya wɔ 'ya-, -bhö dɔ "gbɪ- kö 'i 'dho 'i i
-ko 'pa- 'ka n -dhe kö -yö dha.»

²⁴ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö waa- Yesu -nu 'wo -ziö,
kö me kpö 'gbɛ □dede -wa □keng- kö -wa bhɔɔ
sië wo 'ko □zinng 'gü.

²⁵ Yaa" kë 'wo- wo sië bha, dhebhɔ do 'bha -ya
-nu kpö 'gü mü, □yɔɔn yën -yua 'ö zun- -bha -a
-kwe □ya □mɔɔ -kaong do ga □ple -nu -bha.

²⁶ □Yaa- kë -dho -dhɔtrɔɔ -nu "piü -sü 'ka -a 'gü
□ya ga. -A □kwɛɛ □gbaan □wɛnng ö -dɪ -pë kë -sü
-ta -dhɔtrɔɔ -nu "piü, "kɛɛ kö- 'bha 'yii 'wɔn 'kun
do, -a "yua 'bha □në -da 'gü -kpeawo 'ö dho- 'ka.

²⁷ □Dhe 'ö Yesu -taɔng ma, 'yö nu 'yö -da me
kpö bha- 'gü Yesu □kee- -ta, 'yö dho 'ö ö -ko pa-
-bha so 'ka.

²⁸ -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun
"dhü kö -yö 'dhang -bho "dhiü, 'ö- pö ö -dɪ -dhe

□dhe: «□Ya kë □dhe kö n -ko -zian -yö 'pa- -bha so 'ka kö 'ma dha.»

²⁹ 'Ö ö -ko pa- -bha so 'ka -dhe do 'ö- 'gü 'pö bha, -yö -to mü 'ö- -bha "yua bha 'ö bo, 'ö yöö □dede 'ö 'dhang bho- "dhiö □dhe 'ya kë "klöüklü 'kpakpadhö.

³⁰ Yesu -yö -to 'pö -dhe do bha- 'gü 'ö- 'wön do □dhe ö faan 'bha □ya 'go ö 'gü □ya zun "kpenng, 'yö □slëë ö 'gü me kpö bha- 'gü 'ö- pö: «De □në pa ma so 'ka bha?»

³¹ 'Yö- -bha □klang -nu -wa pö- -dhe: «'Aa, yi Dëme, i -moo -bha 'i dhe» "kpo suu bha- -kë, "kë kö i do sië me "bhu- "dhaa 'gü □dhe 'pë 'ya 'dhö -ee?»

³² "Kë kö -yö -dhe -ga sië ö -zü -zü "dhü do kö 'me 'ö bho bha 'ö- me do.

³³ □Dhe 'ö dhebho bha □ya 'wön □slöo 'gü □dhe me 'ö pa Yesu -bha so 'ka bha, -ya me moo- sië, 'yö "suö 'dhö -da 'gü, 'yö -ya □zii -sü -bha, "kë □dhe 'ö -kë □dhe -ya 'wön do 'kpakpadhö □dhe 'ya dha, 'yö nu 'yö "gblëenu Yesu □wlöö, 'yö -ko 'ö -kë 'ka 'yö -ziö -dhe -a -gen 'gü "pëpëdhö.

³⁴ "Kë 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «N "tëado, i -bha 'dhang bho n "dhiö -sü □në i dha bha. -Bhö i -bha 'dho wo i 'flëë- 'gü, 'bha kë "klöüklü.»

³⁵ Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi, 'yö me -yö go Zedhiusö -go 'koo dhö, 'yö 'wo nu 'wo- pö Zedhiusö -dhe: «Yi Dëme, 'bha 'dho kwa Dëme ziö "ye 'gü "wëewëe, i 'dhu 'yaa mü 'zü,

³⁶ "kë -a pö 'wo- wo "dhü bha, 'yii 'dho Yesu □gbin-, 'yö- pö Zedhiusö -dhe: «-A 'to "dhü □zoo 'dhe, 'bha 'dho "suö, -bhö 'dhang bho n "dhiö doseng!»

37 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhö, 'yö Zedhiusö -bha 'koo -zian sü, "kεε -a 'dho -sü 'ka 'yii "wɪ- -bha kö me "wεε 'bha -yö 'dho 'ö dɔ kö 'yii kē Piedhö, Zakö waa- ö 'zlaa- Zan -nu -zē 'ka.

38 'Yö 'wo dho 'wo □loo Zuifö -nu -bha -yak-wēekägükɔ -gɔmε bha- -gɔ "kwεandhö. 'Wo □loo mü kö -wo "tabhoo -da siē mü -yuudhö, kö me 'bha -nu -wo "gbu bɔ siē 'wo □gbla- 'ka "gbu- 'ka.

39 'Yö -da 'kɔɔdhö, 'yö- pö 'mε 'wo gun mü bha- -nu -dhe: «Mē -wɔn □nē 'ka- "gbu bɔ 'yö 'ka □gbang dɔ siē- 'ka -yuudhö ya? □Ya 'to 'nē 'kö ya- -bha -zē -bha kö 'yii ga, -yö yi □nē- zē.

40 □Dhe 'wo- ma "dhö, 'yö 'wo zun □wεε dɔ -sü -bha -a -bha. "Kεε 'yö me □gban "pεpε zun "kpεnng, 'yö to -a 'dhö, 'nē dē bha- 'dhö, 'nē dhe 'dhö -a -nu -bha waa- -bha □klang -nu -yaaga 'wo nu- dɔ bha- -nu 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo -da 'kɔ 'ö 'nē □gee -yö gun- 'gü bha- 'gü.

41 'Yö dho 'ö 'nē bha- kun- -kɔ -bha 'ö- pö- -dhe (eblö -wɔ 'gü) 'ö- pö: «Tadhita kumi!» □Waa- pö "dhö kö -wa pö: «'Nēdhiēngnē, ma □nē 'a- pö, -bhö "wli!»

42 'Nē bha -yö -to □kwεng mü 'ö □wli 'ö dɔ ö -gean, 'ö zun "ta 'sü -sü -bha, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhö kö- -kwε □ya kē -kaɔng dɔ ga □plε. 'Wɔn bha 'yö 'mε 'wo gun mü bha- -nu □gban "dhi dɔ bong 'ka.

43 'Wɔn bha □dhe 'ö □ya kē "dhö, 'yö Yesu -yö -dhio dɔ 'mε 'wo gun mü bha- -nu -ta, 'ö ö kɔngga ziö- 'ka- -nu -dhe "sεε glɔglɔdhö kö me 'bha 'ya 'dho 'wɔn □slɔɔ- 'gü. 'Yö go mü 'ö- pö- 'kpɔmε -nu -dhe -wo -bhöpē nu 'nēdhiēngnē bha- -dhe kö -ya -bhö.

6

Yesu dhiang -zë ö -dı □plöö -sü -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 13,53-58; Dhukö 4,16-30)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go -dhe bha-'gü, 'yö dho Nazadhetö, 'pödhe 'ö -gla 'gü bha- 'gü waa- -bha □klang -nu 'dhö.

² □Dhe 'ö Zuifö -nu -bha □glooyi □ya □loo, 'yö dho- -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü 'yö -ya me draan- -sü -bha. 'Yö me kpö 'wo- -wu ma bha-'wön -ya -nu kön, 'yö 'wo zun- pö -sü -bha: «'Yö -yö -go □zoo ö -bha 'wöndödhe -nu, □kpaödhe -nu waa- "dhabhliwön -nu 'ö- kë sië ya- 'ka 'me?

³ "Εεν "dhüyënmε (do "wε 'ö me □gban 'kwa-dö ya) 'yaa -mü -ee? "Εεν Madhi gbö ya 'yaa -mü -ee? "Εεν Zakö, Zozö, Zudë waa- Simö -nu dheebhang ya 'yaa kë □ni -ee? "Εεν -a dheebhang dhong -nu ya 'aa mü 'wo kwa kpö 'gü ya -ee?» 'Yö "mönε -yö ma- -nu 'gü, 'yö Yesu -kë -nu -go □dhe -a -nu -gen "dhiü -zuö -bha -gwë 'dhö ('dhang 'ö 'wii- bho- "dhiü bha- -wön 'gü).

⁴ "Κεε 'yö Yesu -ya -yo bö- -nu -go 'ö- pö: «-A -pö "dhü -dhe -mü ka -go, -a -gen -mü □dhe -wo Atanna -wödhiöloomε □bhlëë -ya -dhe □gban "pepe 'gü, "κεε -a -go "següme -nu oo, -a -bha 'kodhigüme -nu waa- -go 'koomε -nu -zë 'waa- yö pë 'bha 'ka.

⁵⁻⁶ 'Dhang 'ö 'wii- bho- "dhiü bha- -wön 'gü, 'yii □moo- -bha kö -yö "slë "wεε 'bha kë kö 'yii kë ö -kö 'ö- -ya 'yuëdhi 'do 'do 'bha -nu -ta, 'wo dha -a 'ka, kö- -nu -bha googbudhe bha- 'wön □yaa- 'kön □dedewo.

*Yesu -bha ö -bha □klang -nu bo -sü -dhiang 'ö
Makö -ya zë*

(Matiö 10,5-15; Dhukö 9,1-6)

□Dhe 'ö go mü, 'yö -da 'pö- -nu 'wo- -nu -züzü mü bha- -nu -bhiëë -ta me -nu □klang -kë Atanna -wu 'ka -sü 'ka.

⁷ Yi do 'ka 'yö ö -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha- -nu -dhe, 'yö- -nu dan □ple □ple 'yö- -nu bo (-dhe -nu 'gü) kö □ya -ko -ziö "yina yaa -nu -go -faan nu- -nu -dhe.

⁸ 'Yö ö -wu kpo- -nu -bha 'ö- pö: «'Ka 'dho sië, 'ka 'dho pë 'bha 'kun ka -ko "piü kö 'yii kë "dhünë 'ö ka □kwεε- -a 'ka. 'Ka 'dho -bhöpë 'sü, "εεn 'ka 'dho 'wëëga -da ka -ta (-a -gen -mü □dhe 'pë ka -mawɔn dho zun- -bha -wo -dho -a nu ka -dhe). "Ta -kpo 'ka bhoo 'ya 'dho kë ka -ta,

⁹ 'ka 'dho "bhεε □ple -da 'ko -ta, -ka -sabha □në -ya ka -gen -bha doseng.»

¹⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «'Ka 'dho 'ka -da 'pö- "uu 'pö- 'ö- 'gü, □wa ka □yëë bho 'ko 'ö- 'gü, -ka 'to- 'gü -yö 'to "dhü -yö zun- 'ka ka -go 'pö- bha- 'gü -yi -bha (kë "dhü 'ö 'wɔn -yö -siö ka -dhengbhoo -nu -dhe ka "piü).

¹¹ 'Pödhe 'dhe 'wii -ko -ya ka -dheng -bha -a 'gü, "εεn 'ö 'wii "tu 'to ka -wu -bha, -ka 'go 'plöö mü kö 'ka 'dho -dhe "wεε 'bha 'gü, "kεε 'ka- pö 'ka 'dho, -ka ka -ko -ma ka -gen -bha kö -bobi 'ö -do ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha, -yö 'go ka -gen -bha, kö -yö kë Atanna -bha za -bha -a -nu zë -gen 'ka dhia".»

¹² □Dhe 'ö ö bo -wu -kpo -a -nu -bha -sü 'ka □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'wo dho, 'yö 'wo Atanna -bha

nao bha- do -dhe □gban "pepe 'gü □dhe -wo wo bo wo kë -song yaa -nu 'ka kö -wo bo Atanna 'ka.

13 'Wo dho -wo -gun "yina yaa 'gbe kë sië 'pö me "bhu- -nu 'gü, 'ö 'wo "yon □gii "yuëdhi 'gbe -nu -bha -nu wo 'wo dha.

*Zan Mezume ga -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 14,1-12; Dhukö 9,7-9)*

14 -Gblüde Edhodö -yö Yesu -wön -ma "tüng bha □në- 'gü, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- 'to □ya □moo "se bha- 'gü -dhe □gban "pepe 'gü ("dhabhliwön -nu 'ö gun- kë sië bha- -wön 'gü), "keε 'me 'wo gun- -dhiang zë sië "dhü bha- -nu -wu 'yaa gun do. Me 'bha -nu -gun pö sië □dhe Zan Mezume 'wo- zë bha □në □ya -bö -deewo, 'yö- wön 'gü 'yö "dhabhliwön -nu kë sië bha.

15 Kö me 'bha -nu -wa pö sië Edhi ('ö gun Atanna -wodhiüloome 'ka yi 'bha 'ka bha yö -mü). Kö me 'bha -nu -di 'pö -wa pö sië: «-Yö -dho kë Atanna -wodhiüloome do 'bha □në- 'ka □dhe -a 'me 'wo gun zii 'kpa -a -nu 'dhö.»

16 "Kεε □dhe Edhodö -zë 'ö- ma, 'yö- pö: «Zan Mezume 'a- -go -kan bha □në □ya -bö bha!»

17-18 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe yöö □dede □në kë ö -wu kpo me -bha, 'yö 'wo Zan kun 'wo- lö, 'yö 'wo- -da -kaso 'gü, -a pö 'ö Zan -ya wo- -dhe □dhe □ya ö dheebhang Fidhipö -bha dhebho Edhodiadö bho- -go □ya 'wön yaa kë bha- -wön 'gü. -A -gen -mü □dhe Zan- kë- -pö -dhe -ta "puu 'ka 'ö- pö: «-A -dhe 'yaa -bha kö 'i i dheebhang -bha dhe bho- -go.»

19 -A pö 'ö Zan -ya wo "dhü bha 'yö -siö Edhodiadö -dhe. -A bhlɔɔ -ma 'gü -kɔ yaa bha, 'yö gun "piü □dhe 'ö Zan zë,

20 "kεε 'yö- -kɔ 'yaa gun, -a -gen -mü □dhe Edhodö -gun "suö sië Zan -gɔ -a -bha -kë mε 'ö □song 'bhaa- -bha 'ö tɛanwɔn pö, "kεε 'ö Atanna dhɔɔbhaamε 'ka -sü -wɔn 'gü. -Yö -gun ö "tu -nu dɔ sië- -wɔ -bha 'ö- -wɔ "dhia -yö ma- 'gü, 'ö □ya ö "tu 'to- -wɔ -bha -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, 'ö- "gblüüdhe -yö "muu bho, -yö -gun Zan -maa kë sië yö □në- wɔn 'gü Edhodiadö -gɔ kö 'ya 'dho- zë ö tii' 'ka.

21 "Kεε yö □në- □gban 'gü, yi do- kë -slɔɔ 'ö -kë Edhodiadö bhlɔɔ bho -yi 'ka. -Yö -kë "dhü yi 'ö Edhodö 'kpɔ -kwe -yö zun- 'ka 'ko "dhiü bha □në- 'ka. -A -dhekpaɔyi bha- 'ka, 'yö Edhodö -yö trooyi -da -a -bha mε -tiandhö -nu, -a -bha "sɔdha -gɔmε -nu waa- 'tɔmε -nu 'wo Gadhidhe -sε 'gü -a -nu -gɔ.

22 □Dhe 'ö 'mε 'wo- -nu -dhe bha □wa nu, 'ö □wa -da trookëgüko 'gü, 'ö -dhökëdhe zü □ya bho, 'yö Edhodiadö 'dhu -yö -da 'kɔɔdhö, 'yö zun "tan kë -sü -bha, 'yö- "dhia -yö ma Edhodö waa- ö -bha trootamε -nu bha- -nu 'gü. 'Yö Edhodö -ya pö 'nëdhiëngnë 'ö "tan kë sië bha- -dhe 'ö- pö: «Pë "ɔɔ pë 'ö -dhi i -dhe, -a -gbadhe n -gɔ kö 'a- nu i -dhe!»

23 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö go mü 'ö -sö -bhö 'ö- pö: «Pë "ɔɔ pë 'ö -dhi i -dhe, -a pö, 'kö -kë ma -gblüüdhe "pɛan do -zian 'ka, a -dho -a nu i -dhe. ('Mii- kë "dhü, Atanna -yö n 'sü).»

24 □Dhe 'ö -gblüüdë -ya pö "dhü, 'yö 'në bha 'ö 'kwama kun, 'yö zun "kpɛnng 'yö dho- -zɔn ö dhe

-dhe, 'yö-dhe -ya pö-dhe: «-Bhö 'dho 'kii-pö -yö Zan Mezumε -go nu i -dhe!»

²⁵ 'Yö ö yee kë -beang 'ka 'ö dho Edhodö -dhe 'gü 'yö-pö -dhe: «N demε, -yö n "piü □dhe 'i Zan Mezumε -go □në -ya 'tea- 'gü □dede ya- 'gü kö 'i n gba- 'ka.»

²⁶ 'Nëdhiëngnë bha- pö 'ö- wo -wo ö gba Zan -go □në- 'ka bha, 'yii dhi -gblüde Edhodö -dhe, "kεε yöö kë □tɔn □dhe kö □ya ö bo -sö -bhö -sü 'ka. 'Yö zë -sö 'ö- -bhö waa- 'mε 'ö- -nu -dhe bha- -nu -wɔn -dhe, kö -a kë -ko -zë "wεε 'bhaa 'dhö 'zü,

²⁷ 'yö "sɔdha 'wo- -maa kë bha- do bɔ Zan -go 'sü -dhe 'gü kö -yö nu- 'ka.

²⁸ 'Yö 'mε bha 'ö dho, 'yö Zan -go -kan, 'yö -da 'tea- 'gü ö nu- 'ka, 'yö- do 'nëdhiëngnë bha- -go, 'yö- sü 'pö 'ö dho- 'ka ö dhe -dhe.

²⁹ □Dhe 'ö Zan -bha □klangdhiü -nu 'wo- ma □dhe □wa Zan zë, 'yö 'wo dho 'wo- bhingklü 'ö to bha- sü 'wo dho- 'ka 'wo- -wεε bho.

"Kplëng 'ö Yesu -bha □klang -nu -wa bho kö □wa wo yee kë □wa nu -a -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 14,13-21; Dhukö 9,10-17; Zan 6,1-14)

³⁰ □Dhe 'ö Yesu -bha bɔmε -nu 'ö- -nu bɔ bha, □wa wo yee kë □wa nu, yi do 'bha bha- 'ka 'yö 'wo bho 'ko -ta Yesu -kuu "dhiü, 'yö 'wo zun 'wo "kplëng bho -sü -bha. 'Yö 'wɔn "pεpε 'wo- -kë, waa- 'wo Atanna -wɔn -dhiang zë -ko -nu 'ö- -bha, 'yö 'wo -ya -ziö -gen 'gü -sü -bha Yesu -dhe.

³¹ 'Yö- -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu kö 'kwa 'dho "tɔngtadhe 'bha 'gü kö 'ka ka "tεε 'në 'bha 'pa.» -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'mε 'wo 'dho sië 'wo nu sië □wa kë

'gbe □dedewo kö -ko 'ö Yesu waa- -bha yëkëme -nu 'wo dho- kë- 'ka kö -wo pë -zian -bhö -a -ko 'yaa 'dhö.

³² 'Yö 'wo dho 'wo -da "yitagö 'gü 'wo dho -dhe 'ö me 'bhaa mü 'ö 'wo dho wo -dɪ -slɔɔ -bha bha- 'gü.

³³ "Kεε 'yö me 'gbe -wa -nu 'dho -dhe yö, 'yö 'wo- -nu do, 'yö me -yö go 'pödhe "pεpe 'wo mü -a □gban 'gü 'do 'do, 'yö 'wo dho wo -gen -ta, 'yö 'wo -da -nu "dhiü -dhe 'wo 'dho sië- -bha bha- 'gü. "Sanni Yesu waa- ö □kengme -nu -wo nu kö -wo □loo mü kö 'me 'wo bha □wa □loo mü 'nu.

³⁴ □Dhe 'ö Yesu -yö go "yitagö 'gü 'ö zun "sia-, kö me □ya -dhe □gban pa tingtingdhö; 'yö -wëë -yö zun bɔ -sü -bha -a -ta -a -nu -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe □yaa- -nu -ga, -wo -kë 'gü □dhe -tuü 'ö- -gɔdhiüme 'yaa 'dhö □në- 'dhö. 'Yö zun 'wɔn 'gbe 'ö -gban Atanna -wɔn -bha -a 'klɔɔ- -pö -nu -dhe -sü -bha.

Yesu -bha me "gblü "sɔɔdhu "dhiü gba -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

³⁵ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu 'wo- -ga □dhe 'yënn- -gɔ □ya -ya -tɔn -ta, 'yö 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo- -pö- -dhe: «-Dhe 'kwa- -bha ya "tungtadhe -mü, 'sa "bin □ya 'ma.

³⁶ 'Dho- -bha kö 'i -wɔ 'kpɔ 'me bha- -nu -bha kö -wo 'dho wo -bhöpë 'dho -dhe 'gü 'pö- -nu 'wo kwa -züzü ya waa- gbɛɛtadhe -nu 'gü kö -wa -bhö.

³⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- -pö: «'Aa bhoo, kaa □dede □në -kaa -nu gba -bhöpë 'ka!» "Kεε 'yö 'wo- -pö: «'Aa, 'me 'wo ya -wo 'gbe "gbɪ- -wa! -'Yö i "piü □dhe 'yi 'dho 'wëë- 'wo dho yëkëme do □saa

bho- 'ka "su "saaga "piü bha- 'bluu- -dho kö 'yi-
nu- -nu -dhe kö -wa -bhö -ee? "Kεε kö 'zü yii- kē
"dhü 'yii 'dho □mɔɔ- -nu -ta zɔɔ -wa!»

38 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho □zɔɔ kö
'ka ka bhɔɔ" bho mü, 'bluu- bhe □dhe □nē □ya 'to
mü? □Dhe 'wo dho 'wo wo bhɔɔ" bho mü 'ö 'wo
'pē □ya 'to -a □dhung -sē 'ka, 'yö 'wo nu 'wo- pö-
-dhe: «'Bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- □ple □nē
□ya 'to mü.»

39 □Dhe 'ö □waa- pö- -dhe "dhü, 'yö- pö -wo 'mε
'wo bha- -nu -ya kpö kpö 'ka blēē -nεε -ta mü.

40 'Yö 'wo -ya kpö kpö 'ka, kēng do kēng do,
"εεn -kaong "sɔɔdhu "sɔɔdhu.

41 'Yö ö -kɔ -da 'bluu- bhe "sɔɔdhu bha- 'gü,
waa- 'yuü- ga □ple bha- 'dhö, 'yö ö "yan "dhiü
□wlü dhang- 'gü, 'yö Atanna nuε" bho 'bluu- bha-
-wɔn 'gü waa- 'yuü- bha- 'dhö, 'yö 'bluu- bha-
"kplü "kplü bho, 'yö- dɔ ö -bha □klang -nu -gɔ
kö -wa 'gü -gblü 'mε 'wo bha- -nu -ta. 'Yö dho 'ö
'yuü- □ple bha- nu 'pö- -nu -dhe, 'yö 'wo- 'gü -gblü
'pö 'mε 'wo bha- -nu -ta.

42 'Yö 'mε 'wo bha- □gban "pεpε 'wo 'bluu- bha-
-bhö 'wo kēn, 'yö- -kpεa -yö to.

43 'Yö 'bluu- waa- 'yuü- bha- -nu -da 'ko -ta -sü
-kpεa 'ö to 'ö dho 'ö □mɔɔ töö -yan -kaong do ga
□ple -bha,

44 "kεε 'sa kö gɔɔn- -nu 'wo 'pē bha- -bhö -wo
gun mε "gblü "sɔɔdhu (kö 'wii 'nē -nu waa- dhong
-nu -a -nu -da mü).

*Yesu "ta 'sü "yi -ta -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē
(Matiö 14,22-33; Zan 6,15-21)*

45 □Dhe 'wo wo bo 'pë bha- -bhö -sü 'ka, 'yö Yesu -yö zun -fεε -ya ö -bha □klang -nu -bha -sü -bha 'ö- pö wo -zë -wo -da □sië "yitagö 'gü kö -wo "yi "kan "vaandhö, -wo -da ö "dhiü -wo 'dho Besaida "pean "piü kö yö -zë 'ö ö -wu 'kpö 'mε 'wo bha- -nu -bha.

46 □Dhe 'ö ö -wu kpö- -nu -bha "pepedhö, 'ö 'wo dho, 'yö dho -bhea Atanna -dhe -dhe 'gü -tön □gbin-.

47 □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha 'wo "yi "kan sië 'ö □wa 'dho □wa □loo "yi □zinng 'gü, "kεε kö "bin □ya 'ma- -nu -bha □dedewo, kö Yesu -zë -yö -tun "sia- "yi □taama ö -dɪ -ta,

48 'yö 'wɔn □slɔɔ- 'gü □dhe "yi "kan -sü -yö □gbaɔn sië ö -bha □klang -nu -ta □dedewo, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö "tεε □ya -siö -a -nu -gɔ, kö "tεε -yö go sië- -nu 'dho -zian 'ka, 'ö "yitagö -blü 'ö dho- 'ka. □Dhe 'wo dɔ -dhekpaɔ "dhiü, 'yö dho- -nu □keng- kö -yö "ta sië "yi bha- -ta, "kεε kö □ya kë □dhe yöö ziö- -nu -ta.

49 □Dhe 'ö- -bha □klang -nu 'wo- yö kö -yö "ta sië "yi -ta 'ö nu, -wa -ga mε -zii 'ka, 'yö 'wo zun "tabhoo -da -sü -bha,

50 kö "suü □ya -da -nu 'gü kö- -nu "gblüö- -yan □gbaan 'wü, 'yö to 'ö dhiang -da -nu -ta 'ö- pö: «Ma -mü, -ka ka -zɔ -gban, "suü 'ya 'dho ka kë!»

51 'Yö -da -nu "piü "yitagö 'gü, 'yö "tεε -yö bo ziö -sü 'ka, 'yö- 'wɔn -ya -bha □klang -nu bha- -nu kɔn □dedewo.

52 -A -gen -mü □dhe "slë 'ö Yesu -ya -kë 'bluu- 'ö- 'gü -gblü bha- -wɔn 'gü bha 'wii- □taama dɔ, gun 'ö- wo "dhü kö 'wɔn 'gü ma zuë" 'yii -da -nu "gblüö- □kö bha- -wɔn 'gü, (-a -gen -mü □dhe -a

-nu 'dhang bho -sü 'yaa gun- "dhiü □dhe -yö -moo
-bha 'ö 'wön suu -nu bha- -nu -kë).

*'Me 'ö Yesu -ya -nu dha -a -nu -bha 'yua -go
Zenezadhe -pö 'gü -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 14,34-36)*

⁵³ □Dhe 'wo bo "yi bha- "kan -sü 'ka, 'wo -da
Zenezadhe -se 'gü, 'yö 'wo woo- "yitagö to "yi
"dhiü mü.

⁵⁴ -A -nu -go "yitagö 'gü □në "gbu-, 'yö me □gban
'wo to 'wo Yesu do.

⁵⁵⁻⁵⁶ 'Yö □ya □loo -dhe "uu -dhe 'ö- 'gü, -yö -kë
'pö- 'kpüi- 'ka oo, -yö -kë 'pö- 'sënnë 'ka oo, "ëen
-yö -kë 'bhlaa □gbeatadhe -zian □në- 'ka oo, 'yö-
'gü -me -nu 'wo do -beang -bha 'wo dho woo-
"yuëdhi -nu 'sü "nuu -nu 'gü 'wo nu- 'ka, 'yö 'wo-
-nu □loo "dhëdhe "gbea do 'gü, 'yö 'wo □bhea
Yesu -dhe kö 'me 'wo bha -wo zun- -bha so -bha
(kö -wo dha). 'Yö me "uu me 'ö- -kö -zë -yö zun-
-bha so "zodhiü -zian -bha, 'yö- -nu □gban "pepe
'wo -kë "klüüklü.

7

*'Wluu- -nu 'ö Fadhizien -nu -wa -ya -a -dhiang
'ö Makö -ya zë
(Matiö 15,1-9)*

¹ Yi do 'ka, 'yö Fadhizien -nu waa- 'tonggome
-nu 'wo go Zedhizadhemo 'wo bho 'ko -ta Yesu
-dhe 'gü.

² 'Yö 'wo Yesu -bha □klang -nu yö kö- me 'bha
-nu -wo pë -bhö sië wo -kö -dhii 'ka, kö 'wii wo
-kö "zu (□dhe -kö 'wo- -kë 'ka -a -nu wo -kö 'gü
Atanna -wön "gbluu "piü kö 'wo kë "slüüslü -a
wëëdhö bha- 'dhö).

³ "Κεε 'sa kö Fadhizien -nu waa- με "πεπε 'kö 'wo Zuifö -zë 'ka, -a -nu 'bha -bha 'bha 'yaa pë -bhö kö 'yii ö -kɔ "zu 'kpakpadhö (kë "dhü 'ö -kë -dhiisü Atanna wëëdhö), -a -γεν -mü □dhe -a -nu "bhema -nu 'wo 'wluu- -nu 'ö- -ya bha "yi 'yaa zun- 'bha -wɔn -bha -a -nu -gɔ.

⁴ -A -wɔn 'gü, □wa 'go "dheεdhö kö -wo nu, 'wii 'bɔn -bho wo -bha -zu bha- wo □kö, 'waa -bhöpë -bhö. □Ya 'go- 'dhe bha- 'gü, -a -nu -bha 'wluu- "wεεwεε 'në -dhe -nu 'wo -gban "yitakɔɔ -nu oo, "yitagbɔ -nu "εen -piögagbɔ waa- -nu -wɔtapë -nu "zu -sü -nu -bha -wo kpö 'ka.

⁵ Fadhizien -nu waa- 'tɔnggome -nu -wa -zë 'wɔn bha □në -dhe 'yö □dhe 'ö □wa Yesu -bha □klang -nu bha- -nu yö kö -wo pë -bhö sië kö 'wii wo -kɔ "zu, 'yö 'wo- dheε" kpɔ 'wo- pö: «-Yö mü □dhe 'yö i -bha □klang -nu 'waa 'wluu- 'ö kwa "bhema -nu -wa -ya bha- -ya □bhlëë 'gü, 'yö 'wo pë -bhö wo -kɔ -dhii 'ka?»

⁶⁻⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «"Gblüüdhegblëenme -nu 'ka ya, Atanna -wudhiüloome Ezai 'dhö dhiang 'ö- zë ka -bha yi 'bha 'ka 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëëdhe 'gü 'ö- pö:

<Atanna -ya -pö: "Sεgɔ ya- 'gü -me -nu -wo n □bhlëë -ya wo "dhi 'gü "wεεwεε, "kεε- -nu zuë" -zë -yö n 'ka □gblëen, -a -nu -bha n -dhɔkë -γεν 'yaa 'dhö, -a -γεν -mü □dhe 'wluu- -nu 'ö me "bhıı- -nu -wa -ya bha □në, 'wo wo 'ko □draan- -bha □dhe 'pë 'ö go Atanna □në- "piö -a 'dhö> bha 'yii □sua kë;

8 -a -gen -mü □dhe ka ka -kwaa Atanna -bha 'tong-
-zē -zü 'ö 'ka- -zuö ka -ko □kee- -ta, 'yö 'ka 'wluu-
'ö me "bhü- -nu -wa -ya bha □nē- -ya □bhlēē 'gü.

9 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «Ka "tu 'yaa
Atanna -bha 'tong- -bha 'wön 'ö- 'gü 'yö bha, kē
"dhü kö kaa- 'wluu- -nu □nē -wo 'to.

10 -A -gen -mü □dhe Moizö -yö 'tong- -do 'ö- pö:
<I dē waa- i dhe -a -nu □bhlēē -yö kē i -go.>

'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

Me "uu me 'ö dhiang yaa ze ö 'kpome -nu -dhe,
-wa -me zē,

11 "kεε ka -zē, ka- -pö □dhe: «Me □yaa- pö ö
'kpome -nu -dhe □dhe 'pē 'ö gun n "piü □dhe 'a-
nu ka -dhe bha 'ma- □gbao Atanna -go, kö- 'dhe
bha □ya zun □naa bha.»

12 Kö- -dhe 'yaa -bha 'zü □dhe -a -me -yö 'wön
'bha kē ö dē waa- ö dhe -a -nu -dhe,

13 'yö 'ka bhluu" ma- 'ka Atanna -bha 'tong- -nu
-bha, ka -bha 'wluu- -nu 'ka- -ya bha- -wön 'gü.
'Yö 'wön suu -nu 'wo "dhü 'ka- 'gbε -kē.

*Pē -nu 'wo me -dhii kun Atanna wëedhö -a
-dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Makö -ya pö*

(Matiö 15,10-20)

14 □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö me kpö
'wo gun mü bha- -nu -dhe 'zü -deewo, 'yö- pö-
-nu -dhe: «-Ka ka "tu 'to n -bha -sē 'ka kö dhiang
'ö maa- zē bha 'ka- 'gü ma.»

15 'Yö- pö: «Pē "uu pē 'ö go "kpenng 'ö -da me
"dhi 'ö me -ya -bhö, -a 'bha 'yaa me kē -dhiisü
Atanna wëedhö, "kεε 'pē 'ö go- -me zuē" 'gü 'ö
zun "kpenng bha □nē- -me -kē 'wönyaakēme 'ka.

16 'Yö- pö -a zē 'a- wo siē bha 'me 'wön 'gü ma
-me 'ka, -ya 'gü ma.

17 □Dhe 'ö me kpö bha- -nu to 'ö dho 'ö -da 'koo dhö, 'yö- -bha □klang -nu 'wo- dhe" kpö "gwënnng 'ö- -da bha- 'kloo- 'ka.

18 'Yö- pö- -nu -dhe: «Kaa -dɪ 'pö 'kii kē 'wɔn 'gü ma -me 'ka □nē wo □kö -ee? "Een 'kaa- 'wɔn dɔ □dhe pē 'dhe 'kö go "kpenng 'ö -da me "dhi 'ö me -ya -bhö, -a 'bha 'yaa me -dhii kun Atanna wëedhö -ee?

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe pē 'dhe 'kö me -ya -bhö -a 'bhaa 'dho me zuë" -zē 'gü, -yö -dho me "gblüüdhe □nē- 'gü, □ya 'go mü 'yö me dho- 'ka blëe 'gü.» (-A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha □nē- -zɔn □dhe -bhöpē -zē 'bha 'yaa me "kian 'ka.)

20 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Pē 'ö go mēbhüdhe 'gü □nē me -dhii kun Atanna wëedhö.

21 -A -gen -mü □dhe me zuēpiüüdhe bha □nē -zɔ yaa -gɔn me 'ka -sü -nu oo, -da dhe "piü -sü -nu "Een -ziö me -nu -bha gɔn □keng- -sü -nu oo, "yënnng dɔ -sü -nu oo, me zē -sü -nu oo,

22 □kwaan bho -sü -nu oo, zuë" -dɔ □naɔ -bha -sü -nu oo, suu yaa -dhe -nu, □flü kē -sü -nu, 'wɔn -ma 'koo -sü kē -sü -nu, zuë" -bhɔ me -nu -bha pē -bha -sü, me -nu 'tɔ zē -sü -nu, -dɪ -sü 'kpīi- -sü -nu waa- slaa" -dhe -wɔn kē -sü -nu 'wo go- 'gü.

23 'Wɔn yaa suu "pɛpɛ 'ö "dhü bha, -yö -go me zuë" □nē- "piü, 'yö me -kē 'wɔnyaakēmē 'ka Atanna wëedhö.»

*Dhebhɔnē do 'ö 'yaa Zuifö 'ka -a 'dhang -bho Yesu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē
(Matiö 15,21-28)*

24 □Dhe 'ö ö bo dhiang -nu bha- -nu zē -sü 'ka, 'yö go -dhe bha- 'gü 'ö dho Tii- -se 'gü. 'Yö- pö ö -dɪ -dhe 'ö 'dho kö 'ö ö -gblen 'kpö 'kɔ 'bha 'gü kö

me 'bha 'ya 'dho ö nu -wɔn 'wɔn dɔ, "kɛɛ 'yö 'yii zun- -gɔ 'kɔ "dhiü.

²⁵ -A -gen -mü □dhe □dhe 'ö dhebhɔnɛ do 'bha 'ö "yina yaa -yö gun- 'dhu 'gü bha, 'ö- ma □dhe Yesu □ya nu □ya □loo mü, 'yö dho 'ö "gblɛenu- □wlöö.

²⁶ -A dhebhɔ 'ö "dhü bha 'yaa gun Zuifö 'ka, Glɛkö □nɛ gun- 'ka, 'yii go Izraɛdhö -sɛ 'gü, -yö -go Sidhofenisi -sɛ 'gü. "Kɛɛ 'yö nu 'ö □bhɛa Yesu -dhe 'ö- pö -yö dɔ "gbɩ- kö "yina yaa 'ö- 'dhu 'gü bha -ya kɛ.

²⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-Bhö dɔ kö 'nɛ -nu -wo 'kɛn □kö, -a -gen -mü □dhe 'yaa -sɛ kö -wo -bhöpɛ 'sü 'nɛ -nu -bɛn "dhiü kö -wa nu 'gbɛnnɛ -nu -dhe.»

²⁸ 'Yö dhebhɔnɛ bha 'ö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-Yö "dhü tɛan- 'ka, n Dɛmɛ, "kɛɛ -a □blün 'kö go 'nɛ -nu -kɔ -bha 'ö □wɛnng -a -nu -gen 'piü bha 'gbɛnnɛ -nu -wa yö -zɛ -bhö.»

²⁹ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-Bhö 'dho, "yina yaa □ya 'go i 'dhu bha- 'gü -a pö i- wo "dhü bha- -wɔn 'gü.»

³⁰ □Dhe 'ö ö yee kɛ 'ö dho 'ö □loo ö -gɔ 'kɔɔdhö, -yö -kpan ö 'dhunɛ -bha kö -yö wɔ siɛ "gbang -ta, kö "yina yaa □gbaan 'dho.

-Kɔ 'ö Yesu -yö "bhvbhvɔɔn do -kɛ 'ka "klüüklü -a -dhiang 'ö Makö -ya zɛ

³¹ □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö Yesu -yö go Tii -sɛ 'gü 'ö bɔ Sidɔn, 'yö dho 'yitagbɛa 'ö Gadhidhe bha- "pɛan 'piü. -A 'dho -sü 'ka -yö -bɔ "sɛ -gɔ 'ö- 'pö- 'dhö -kaɔng do bha- 'gü.

³² 'Yö 'wo nu- -dhe "bhubbhugon do 'ka, 'yö 'wo
 □bhea- -dhe kö -yö ö -ko -ya -ta kö -yö bhea"
 Atanna -dhe -a -wɔn 'gü kö -yö kē "klüöklü.

³³ 'Yö 'me bha- sü, 'yö bhɔ- 'ka me kpö bha-
 -nu 'ka taa- 'bleng -bleng, 'yö ö kɔngga -da -a "tu
 □gban □ple 'gü, 'yö ö -ko -ye 'ö "dhidhi -bha 'yö-
 zun- 'nɛɛ- -bha.

³⁴ □Dhe 'ö □ya ö bo, 'yö ö "yan "dhiü □wlü
 dhang- 'gü, 'yö ö -fub □loo "yuëdhi bha- -wëë 'ö
 gun- kē sië bha- -wɔn 'gü, 'yö- pö- -dhe: «Efata!»
 (□Waa- pö "dhü -a -nu -wu 'gü kö -wa pö <-bhö
 "pu!>.)

³⁵ -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö- "tu "dhiü -yö -pu
 'ö dhiang ma, 'ö- 'nɛɛ- -yö zun -slëë 'gü -sü -bha
 'ö dhiang zë 'kpakpadhö.

³⁶ 'Yö Yesu -yö -dhio dɔ- -nu -ta 'ö- pö 'wa 'dho-
 -gen dɔ me 'bha -dhe. "Kɛɛ 'yii 'wɔn "dhiü 'kun,
 □yaa- pö "dhü -yö -kē -zianwo □dhe -ya pö -ka ka
 faan dɔ. -A -gen dɔ me -nu -dhe -sü 'bha □në -da
 'gü- -nu -gɔ 'ö dho- 'ka.

³⁷ "Dhabhliwɔn -nu 'ö Yesu -ya -kē bha, 'yö-
 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo, 'yö 'wo- pö: «'Aa mi,
 me 'ö ya- kēwɔn -së □tɔn -kɛɛ! -Yö "tu □wlü -me
 -zian -kē dhiangmamɛ 'ka 'ö "bhubbhu -nu □gban
 -kē "wime 'ka -wa!»

8

*Yesu -bha me "gblü -yiisiö "dhiü gba -ko
 -dhiang 'ö Makö -ya zë
 (Matiö 15,32-39)*

¹ -A yi 'ö bha- 'ka 'zü kö me kpö 'gbɛ □dede □wa
 bho "dhuu Yesu -dhe 'gü, "kɛɛ kö 'pë 'ö woo- -bhö

'yaa 'dhö, 'yö ö -bha □klang -nu -dhe, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö:

² «'Με 'wo ya- -nu -wëë □dede -yö n kë sië, -a -gen -mü □dhe 'wo nu n "piü -a -dheκpaoyi -yaaga -naa □ne, "κεε -bhöpë 'bha 'ö yöö kë- -nu -gɔ kö -wa -bhö 'yaa 'dhö.

³ □Ya kë □dhe 'ma- -nu 'to din- 'ka □dhe -kɔ ya- 'dhö, kö 'a -wɔ 'kpɔ- -nu -bha kö -wo 'dho, "yiyaadhe -dho -a -nu bho kö 'wii □loo □kö wo -di □plöö, -a -gen -mü □dhe -a me 'bha -nu 'godhe -yö □gblëen.»

⁴ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Με "sinma 'wo ma ya- -nu -bhöpë -dho 'go 'me "tongtadhe 'kwa dɔ- -bha ya- 'gü?»

⁵ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Bluu- bhe □dhe □në ka -gɔ?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'wo- pö: «'Bluu- bhe "saɔple.»

⁶ 'Yö Yesu -ya pö -wo 'me 'wo bha- -nu □gban "pepe 'yaanu "sia-

□Dhe 'wo- -nu □gban 'yaanu "peɛpedhö, 'yö 'bluu- bhe "saɔple bha- sü, 'yö Atanna nuɛ" bho- -wɔn 'gü 'yö- "kplü "kplü bho 'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhe kö -wa 'gü -gblü -a -nu -ta. 'Yö 'wo- 'gü -gblü me kpö bha- -nu -ta.

⁷ 'Ö gun 'dhü kö 'yuöga 'në 'sensennë 'bha -nu -ya -nu -gɔ. 'Yö Yesu -ya -nu sü 'pö, 'yö Atanna nuɛ" bho- -wɔn 'gü, 'yö 'wo- 'gü -gblü -a -nu -ta.

⁸ 'Yö 'me 'wo bha 'wo 'bluu- bha- -bhö 'wo kën, 'yö- "kplü "kplü -kpea 'ö to 'wo- □loo töö 'gü, 'yö dho 'ö -kë töö -yan "saɔple 'ka.

⁹ 'Me 'wo 'bluu- bha- -bhö "dhü bha, -wo -gun me "gblü -yiisiö. □Dhe 'wo wo bo pë -bhö -sü 'ka, 'yö ö -wɔ kpɔ- -nu -bha, 'yö 'wo dho.

10 -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö Yesu waa- ö -bha
 □klang -nu 'wo -da "kplagonë 'gü, 'yö 'wo "yi -kan
 'wo dho Damanuta -se 'gü.

(Matiö 16,1-4)

11 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, 'yö Fadhizien
 -nu 'wo bho "dhuu, 'yö waa- Yesu -nu 'wo -ya
 zaodhe -da -sü -bha. 'Yö 'wo- pö Yesu -dhe -a 'gü
 dan kian 'ka □dhe -yö "slë do 'bha kë wo "yaan
 kö -ya -zon wo -dhe □dhe Atanna □në- bo tean-
 'ka.

12 □Dhe 'wo- pö "dhü, 'yö Yesu -yö ö -fuu □loo
 pinngdhö, 'yö go mü 'ö- pö: «"Tüng ya- 'gü -me
 -nu -wo n -wön 'suan- -bho -bha -pë -moo -më
 -wön 'gü? A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe:
 'Mii 'dho "slë -zë "wεεwεε 'bha kë □dεε 'gü -me
 -nu ka -dhe tongtongdhö kö 'ka 'wön 'suan- bho-
 -bha.»

13 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -da "kplagonë
 'gü, 'yö- -nu to 'ö "yi -kan 'zü -deewo 'ö dho "yi
 □taama.

*Dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö -gban Fadhizien -nu
 waa- Edhodö -nu -bha me □klang kë -kɔ -bha -a
 -dhiang 'ö Makö -ya zë*

(Matiö 16,5-12)

14 -A -nu 'dho -sü 'ka, 'yö- -bha □klang -nu -zu
 -yö bho 'bluu- 'sü -wön 'ka, 'sa 'ö gun "dhü kö
 'bluu- bhe do □në- -nu -go "kplagonë 'gü mü.

15 □Dhe 'wo -da zian -ta, 'yö Yesu -yö -dhio do-
 -nu -ta 'ö- pö: «-Ka ka -di 'kun □gong 'ö Edhodö
 waa- Fadhizien -nu -go bha- -go!»

16 -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö -kë -nu 'gü □dhe
 -yö -wi 'bluu- □në- 'ka, 'yö 'wo -ya -a pö -sü -bha

wo 'ko -dhe □dhe: «-Yö kē 'ö- wo □dhe 'bluu- 'yaa kwa -gɔ bha 'yö- pö siē "dhü bha.»

17 □Dhe 'ö Yesu □yaa- 'wɔn dɔ □dhe -wa pö siē "dhü, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka ka -zɔ -gɔn "dhü -mē -wɔn 'gü? 'Kii kē 'wɔn 'gü ma -me □nē- 'ka □kö 'yö dhiang 'kö 'a- zē bha 'kii- 'gü ma -ee?

18 "Ξεν ka zuē" □dede □nē "glɔɔglɔ "dhü, 'yö ka "yan 'dhö 'dhö, "κεε 'yö 'kaa -dhe yö, "εεν 'zü 'yö ka "tv 'dhö 'dhö, "κεε 'yö 'kaa 'wɔn ma "dhü bha -ee? "Ξεν ka -zɔ bhɔ -dhe □nē -sē □dedewo "dhü bha -ee?»

19 'Yö- -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «'Bluu- bhe "sɔɔdhu 'a me "gblü "sɔɔdhu "dhiü gba- 'ka 'nu bha, -a töö -yan □dhe □nē kē to?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'wo- pö: «-A töö -yan -kaɔng do ga □ple.»

20 'Yö- -nu dheε" 'bha kpɔ 'ö- pö: «'Yö- "saɔple 'dhe 'a me "gblü -yiisiö "dhiü gba- 'ka 'zü bha □we, -a töö -yan □dhe □nē kē to?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'wo- pö: «-A töö -yan "saɔple.»

21 'Yö- -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «'Kii- 'gü ma □kö yö -zē 'bha 'gü -ee? (-Yö -kē ka 'gü □dhe a -wɪ 'bluu- □nē- 'ka -ee?)»

Yesu -bha "yanwlüme do -kē "klüöklü Besaida -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

22 'Yö 'wo dho 'wo □loo Besaida -pö 'gü. 'Yö 'wo nu "yanwlüme do 'ka Yesu -dhe, 'yö 'wo □bhea- -dhe kö -yö ö -kɔ pa- 'ka kē "dhü kö -yö kē "klüöklü.

23 'Yö ö -kɔ -da □kwεε-, 'yö go- 'ka 'plöö 'yö dho- 'ka "saan -gɔ -bha. 'Yö ö "dhidhi -ziö -a "yan "dhiü, 'yö ö -kɔ -ya -a "yan -ta, 'yö- dheε" kpɔ 'ö- pö: «I -dhe yö siē -ee?»

24 'Yö 'mε bha 'ö -dhe -ga zuudhö, 'yö- pö: «□iin, a mε "bhü- -yö kö -yö "ta sië, "kεε -yö kë n "yan 'gü □dhe "dhü 'dhö.»

25 'Yö Yesu -yö ö -kɔ kpa 'zü -deewo "yan "dhiü, □dhe 'ö ö -kɔ bho mü, 'yö 'mε bha 'ö -dhe -ga 'zü zuudhö, 'yö- "yan 'gü 'dhö -pɔ, 'yö pë □gban yö 'kpakpadhö -së 'ka.

26 'Yö Yesu -ya pö- -dhe -yö 'to mü kö -yö 'dho ö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'dho, 'bha 'dho -da 'plöö 'zü!»

Piëdhö -bha Yesu -dɔ Atanna -bha -Yamε 'ka -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 16,13-20; Dhukö 9,18-21)

27 Yi do 'ka kö Yesu waa- ö -bha □klang -nu -wo 'dho sië 'pödhe 'wo- -dhe Fidhipö -bha Sezadhe -pö -nu bha- -nu 'gü, 'yö- -nu dheε" kɔɔ zian 'ka 'ö- pö: «Ka- -ma mε -nu -ta □dhe de suu -mü n 'ka?»

28 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Mε 'bha -nu -wa -pö Zan Mεzume -mü i 'ka, 'yö- mε 'bha -nu -wa pö Atanna -wɔdhiüloomε Edhi ('ö gun yi 'bha 'ka bha yö) -mü i 'ka, kö mε 'bha -nu -wo pö sië 'pö -a mε 'dhe 'wo gun yi 'bha 'ka 'pö bha- mε do -mü i 'ka.»

29 □Dhe 'wo- pö "dhü 'dɔɔndhö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Yö ka -zë □wε? Ka ka -bha -pö 'gü □dhe?» 'Yö Piëdhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Mε 'ö Atanna -ya -ya 'ö- -wɔn "plüün bho bha, yö -mü i 'ka.»

30 'Yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔglɔdhö 'ö- pö 'wa 'dho- pö mε "wεεwεε 'bha -dhe "dhü.

*Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang
'ö- zë 'ö Makö -ya pö*

(Matiö 16,21-28; Dhukö 9,22-27)

³¹ -Yö -zun ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang zë -sü -bha ö -bha □klang -nu -dhe "töng bha □në- 'gü 'ö- pö: «-A -dheα -bha □dhe mang Mɛgböme 'a sëe bho □dedewo, kö -kweagbö -nu 'wo Izraedhö -se 'gü waa- "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggome -nu -wo wo -kɔ "kan n "dhiü, kö -wo n zë, "kεε 'ma ga a -dho -bö -a -dhekpaoyi -yaaga -naa bha- 'ka.

³² -Yö -gun dhiang -nu bha- zë sië- -nu -dhe "puu 'ka. 'Yö Piεdhö -ya -dhe □ple 'gü, 'yö -ya -dɔn -bho 'ka -sü -bha (-a pö 'ö- wo "dhü bha- -wɔn 'gü).

³³ "Kεε 'yö Yesu -yö □slëe ö 'gü 'yö ö -bha □klang -nu -ta -ga, 'yö □gbla Piεdhö -ta 'ö- pö: «'Go n "sɔɔ bha, Sɔtraan! -A -gen -mü □dhe mɛbhudhe zuëga □në i -gɔ, 'wɔn 'dhe 'kö go Atanna "piü -a 'bha 'yaa 'dho i □gbin-.»

³⁴ □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö mɛ kpö 'wo gun- □keng- bha- -nu -dhe, waa- -bha □klang -nu 'dhö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Mɛ "ɔɔ mɛ 'ö- "piü □dhe 'ö bo n 'ka, -a -mɛ -yö bo ö -dɪ 'ka n -wɔn 'gü, kö -yö saan" □dhe -kɔ 'a □saan- 'ka -a 'dhö.

³⁵ -A -gen -mü □dhe 'mɛ 'ö yaa- -pö 'ö ö -dɪ dha, -a -mɛ -gɔ -dho 'to- 'gü, "kεε mɛ 'ö bo ö -dɪ 'ka n -wɔn waa- 'wɔn -taɔng -së -wɔn 'gü, -yö -dho dha.

³⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe □ya kē □dhe mɛ □ya pē "pɛpɛ 'ö "kɔng □taa- □gban □slɔɔ, "kεε kö- 'nii- -zë -yö □dheng, 'dhang 'ö 'yii-

bho n "dhiü bha- -wɔn 'gü, kö- -tosɛa kɛ -gen □nɛ
kɛ -kɛ -mɛ 'ka?

³⁷ -Mɛ □nɛ dho □slɔɔ mɛbhudhe -gɔ kö -yö ö
'nii- -gɔ -ta 'dho- 'ka Atanna -gɔ?»

³⁸ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo 'zü "dhü bha- -gen
-mü □dhe mɛ "ʊʊ mɛ 'ö dho 'yiü- kɛ n -wɔn 'ka,
"ɛɛn 'ö dho 'yiü- kɛ n -wɔ "dhiü □loo -sü 'ka 'mɛ
□wa "kan Atanna -bha zian -bha 'ö □wa kɛ □dhe
dhebho 'ö □ya 'go gwaan- bha 'ö -zua zɛ siɛ- 'dhö,
'ö 'wɔn yaa □nɛ- -nu -bhöpɛ 'ka ya- -nu -bha,
mang Mɛgböme a -dho 'yiü- kɛ 'pö- -mɛ -nu 'tɔ
-ya n -bha -sü 'ka yi 'a dho nu- 'ka n Dɛ -bha
mɛdhe -kwi 'gü kö- -bha "kiɛ -nu 'wo -ya -sü 'ka-
-bha -ya 'gü bha -wo n □keng- bha- 'ka.

9

¹ □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö go mü 'zü
'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'mɛ
'ka ma bha mɛ 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'wii 'dho
ga kö 'wii Atanna -bha -gblüdedhe 'a "wɪ siɛ- 'ka
bha- nu -dhe yö faan 'gü.

*Yesu 'gü 'gla -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zɛ
(Matiö 17,1-13; Dhukö 9,28-36)*

² □Dhe 'ö -dhekpaɔyi "saɔdo □ya ziö, 'yö Yesu
-yö Piɛdhö 'dhö, Zákö 'dhö, Zan 'dhö, -a -nu -da
ö □keng-, 'yö wɛng- -nu 'wo -ziö 'wo dho -tɔn
□gblɛɛn 'bha □gbin-, kö mɛ "wɛɛ 'bha 'yaa- nu
"piü mü. 'Yö -gla -a -nu "yaan.

³ 'Yö so 'ö gun- -bha bha- "yan 'dhö zun bhö -sü
-bha, 'ö dɔ mü kö "flü 'ö- wo siɛ kö- -zɔn 'ka -pɛ
'bhaa 'dhö "kpong □taa 'zü.

4 'Wo dho "kan wo -ta kö Edhi waa- Moizö ('ö □wa ga 'nu yi 'bha 'ka bha □wa 'go dhang- 'gü □wa nu), kö waa- Yesu -nu -wo dhiang zë sië.

5 'Yö Piëdhö -ya pö Yesu -dhε 'ö- pö: «N Dëmε, -dhε 'ö ya -yö -së "dhε! 'Kwa -ya yö -yö -dho kë -së □zɔɔ -wa! -Bhö dɔ kö 'yi bɔɔ" -yaaga dɔ kö do- kë i -bha 'ka, kö- do- kë Moizö -bha 'ka, kö do- kë Edhi -bha 'ka -dhe.»

6 -A pö 'ö Piëdhö -ya wo "dhü bha- "sɪ 'yaa gun- dhε. -Yö "suö -ziisü 'ö -da -a -nu 'gü 'wɔn bha- 'gü bha □në- "dhiü -dhiang zë.

7 'Wo dho "kan 'zü wo -ta kö "dhuu □ya -ya -a -nu -ta -susudhö. 'Yö Atanna -yö bɔ "dhuu bha- 'gü 'ö dhiang zë- -nu -dhε 'ö- pö: «N Gbö (do 'ö n -gɔ) 'yö ya, -a -dhɔ 'ö n -kë -a "sinma 'yaa 'dhö, -ka ka "tɔ 'to- -wɔ -bha kö 'ka- □bhlëë -ya!»

8 'Wo dho "kan 'zü wo -ta 'bha wo kö Yesu yöö do □në □ya 'to- -nu "piü mü.

9 □Dhε 'wo go sië -tɔn □gbin- 'wo lɔɔ- sië, 'yö -dhio dɔ- -nu -ta 'ö- pö 'wa 'dho 'wɔn 'wo- -dhε yö bha- -gen dɔ mε 'bha -mε 'bha -dhε -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi 'ö yöö Mεgbömε 'ö dho 'go- 'ka ga 'gü 'ö -bö bha- -bha.

10 -A pö 'ö- wo "dhü bha, -yö -to -nu "yaan, "kεε kö- 'dhε 'kö zun- -go ga 'gü kö -yö -bö -wɔn -bha bha 'waa- 'gü ma, kö -wo wo 'ko dhεε" 'kpɔ sië 'wo- pö: «□Yaa- pö □dhε 'pε 'dhö kö □ya -pö □dhε?»

11 'Yö- -bha □klang -nu -wa dhεε" kpɔ 'wo- pö: «"Kεε -a pö 'ö 'tɔnggɔmε -nu -wa wo 'sa □dhε Edhi -dho nu, 'yö Atanna -bha -Yamε gun -na nu ya- 'klɔɔ- -mü -më 'ka?»

12 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Tean- -mü, Edhi dho nu □kö -blesü kö -yö Atanna -wön □gban zun ö zun -dhe 'gü "πεπεδhö -së 'ka, (yö- -bha -Yame -yö gun -na nu). "Κεε -wu 'ö -ben zë -sü 'ka 'pö Atanna -go 'sëedhe 'gü □dhe:

<-Wo -dho □bhlëë bho Μεgböme -bha 'ö 'wo- -wëë -kë wo "yan -ziö 'gü 'ka> bha- 'kloo- -mü -më 'ka?

13 A- -pö ka -dhe □dhe Edhi □ya nu 'nu, 'yö 'wön 'ö -dhi -nu -dhe □waa- wö- -ta □dhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -go 'sëedhe 'gü -a 'dhö.» Edhi 'ö Yesu -yö -wü 'ka "dhü bha □në Zan Μεzumε 'ka.

Yesu -bha 'yina yaa -kë 'në do 'bha 'gü -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 17,14-21; Dhukö 9,37-43a)

14 □Dhe 'wo dho 'wo □loo- -bha □klang -nu 'dhe 'wo to -tön -genngdhö bha- -nu "soo, -wo -kpan me kpö 'kpü- -bha kö □wa □klëen- -nu -zü, kö- -bha □klang -nu bha waa- 'tonggöme -nu -wo zaodhe -da sië wo "kwëë.

15 Με kpö bha -wo Yesu -yö -kan 'gü 'ka. □Dhe 'wo- yö, 'yö 'wo do -beang -bha 'wo dho- □tua bho -dhe 'gü.

16 □Dhe 'ö dho 'ö □loo ö -bha □klang -nu bha- -nu -dhe 'gü, 'yö- -nu dheε" kpö 'ö- pö: «-Më -wön □në keng- -nu 'ka- zaodhe -da sië?»

17 'Yö me do- bo me kpö bha- 'gü 'ö- -yo bo 'ö- pö: «N Dëme, ma □në "yina yaa 'dhö n gbö ya- 'gü, 'yö 'yaa "wü, 'yö 'a- sü 'a nu- 'ka i "piö.

18 "Yina 'ö- 'gü bha □ya -da -ta -dhe 'ö- 'gü, 'yö- -zuö "sia-, 'yö- "dhidhi "vuu 'dhö -ya -kpökpödhö kö -yö ö "sön "dhiö -bhö sië, □ya 'go mü 'yö do zeendhö. □Dhe 'a nu 'ö 'mii i yö, 'yö 'a □bhea i

-bha □klang -nu -dhe kö -wo "yina yaa bha- kë, "kεε 'wii □moo- -bha. ('Wɔn 'ö 'yi- zoadhe -da sië bha 'yö bha).»

¹⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -yö -dɔn bho ö -bha □klang -nu 'ka 'ö- pö: «'Me 'ö -zv -yö Atanna -dhe -sü 'yaa ka -gɔ ya, ka -dho 'dhang bho n "dhiü -më yi □në- 'ka, "εen -yö ka 'gü □dhe a -dho 'to ka "piü -kpεawo, 'ö 'a ka -kwεε bun 'ö- "dhiütodhe 'yaa kë -ee?» 'Yö- pö: «-Ka nu- 'në 'ka n -dhe yö!» 'Yö 'wo nu- 'ka.

²⁰ 'Në bha 'ö Yesu yö -dhe do 'ö- 'gü -yö -to mü 'ö "yina bha 'ö -da 'gü, 'yö zun -dɪ -zë -sü -bha "gbu- 'ka, 'yö -pö, 'yö zun glün- -sü bha □dhe mε- sεε" -be -kë kö- "dhidhi "vuu- bho sië.

²¹ 'Yö Yesu -ya dë dheε" kpö 'ö- pö: «'Wɔn ya 'ö i gbö □slɔɔ -a -kwε □ya kë □dhe?» 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A zü- -bho kö -yö 'në 'ka.

²² "Ta □në -bhö -a wo yi -dhe, "kεε □ya kë -nu wo □sië -zianwo "yina bha -yö ma 'në bha- -zuö peng "dhiü -dhe -nu waa- "yi □bhaa -dhe -nu □gban 'gü kö 'ö- zë. □Ya kë □dhe yi -ta 'kun "sɪ -zë □ya kë i -dhe kö -bhö dɔ □në wo "gbu- kö yi -wëë -yö i kë kö 'i "ta yi -dhe!»

²³ 'Yö Yesu □ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «I -ta 'kun "sɪ -kë n -dhe -wɔn □në 'i- pö -ee? Ma -zë i dheε" □në maa- 'kpö □dhe: -Zv -yö Atanna -dhe -sü -yö i -gɔ -ee? -A -gen -mü □dhe mε "ʋʋ mε 'ö ö -zv yö Atanna -dhe -a -mε -fië -bha 'wɔn 'yaa 'dhö.»

²⁴ 'Yö 'në dë bha 'ö to 'ö -gbla 'ö- pö: «A 'dhang -bho Atanna "dhiü, "kεε ma 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha 'yaa 'kpakpadhö □në- wo. -Bhö n -ta 'kun kö -a "dhiü -ya pa!»

²⁵ □Dhe 'ö Yesu -yö mε kpö bha- -nu yö kö □wa

do -beang -bha, -wo nu sië ö -ta, 'yö □gbła "yina yaa bha- -ta 'ö- pö: «"Yina 'i me -kë "bhübhü 'ka 'i me "tu wü 'i 'në ya- 'gü ya ma □në 'a- pö -bhö 'go 'në bha- 'gü, 'bha 'dho, 'bha 'dho i yee kë 'i nu mü 'zü!»

²⁶ 'Yö "yina bha 'ö go 'në bha- 'gü kö -yö "gbła sië, kö 'në -yö ö -dɪ -zë sië "gbɪ- □dedewo. 'Ö go mü 'yö -wɔ □dhe me □ya ga- 'dhö, kö me 'gbe -wa pö sië □dhe □ya ga -zian □në- wo.

²⁷ "Kεε 'yö Yesu -yö ö -kɔ -da -a □kwεε- 'ö- □wlü. 'Yö □wlü 'ö do ö -gean.

²⁸ □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kë "dhü, 'ö Yesu □ya 'dho ö □yëë "dhiü, 'ö waa- -bha □klang -nu □wa 'to wo do 'ka, 'yö 'wo- dheε" kpɔ 'wo- pö: «Yi Dëme, yi -kɔ 'ö 'yii □mɔɔ "yina ya- kë -sü -bha ya- -geɛn □në -më 'ka?»

²⁹ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Bhea Atanna -dhe -sü 'ö -sobheε -bha □në "yina suu 'dhe 'kö bha- dho.»

Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang zë -kɔ □ple -naa 'ö Makö -ya pö (Matiö 17,22-23; Dhukö 9,43-45)

³⁰ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo go -dhe 'dhe bha- 'gü 'wo bɔ Gadhidhe -sε 'gü, "kεε 'yaa gun Yesu "piö □dhe me 'bha -yö 'wɔn □slɔɔ ö -bɔ mü -wɔn 'gü.

³¹ -A -geɛn -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'wɔn 'ö yöö kë ö 'ka bha -ya -ta "pɔ sië ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «-Wo -dho mang Mεgböme n □gbɔɔ me "bhɪ- -nu -gɔ 'ö 'wo n zë, "kεε □wa n zë "dhü, a -dho -bö -a -dhekpɔɔyi -yaaga -naa bha- 'ka.»

³² -A pö 'ö- wo "dhü bha- -bha □klang -nu 'wii-
'gü ma ö 'kloɔ- 'ka, "kɛɛ 'sa kö- dhɛɛ" 'kpɔ -sü "suü
-ya -nu 'gü.

*'Wɔn 'ö -gban -due 'kpii- -dhe 'ö Atanna "piü -a
-bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 18,1-5; Dhukö 9,46-48)*

³³ 'Yö 'wo dho "dhü 'wo □loo Kapɛɛnaɔmö -pö
'gü. □Dhe Yesu □ya bo -da -sü 'ka 'kɔɔdhö, 'yö ö
-bha □klang -nu dhɛɛ" kpɔ 'ö- pö: «-Më -wɔn □në
'ka gun- zaɔkpadhe -da sië zian -ta bha?»

³⁴ "Kɛɛ □dhe 'ö- -nu dhɛɛ" kpɔ "dhü, 'yö -dheɔ
-yö ga- -nu -ta dingdhö, -a -gen -mü □dhe 'ö gun
"dhü kö -due 'kpii- -dhe 'ö dhang- 'gü □waa- -wɔn
zaɔdhe -da zian -ta kë "dhü kö 'mɛ 'ö- -due 'dhö
'kpii- 'wo- dɔ.

³⁵ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö 'yaanu, 'yö ö
-bha □klang -nu -kaɔng do ga □plɛ bha- -nu -dhe,
'yö- pö- -nu -dhe: «'Ö 'mɛ 'dhe 'ö- "piü □dhe yö
□në ö -due kë 'kpii-, -a -mɛ -yö ö -dɪ -da mɛ □gban
"pɛpɛ □wlöö kö -yö kë mɛ □gban "dhiü -ziö wo
-mɛ 'ka.»

³⁶ 'Yö -ziö 'ö ö -kɔ -da 'në 'dɛdɛ do 'gü, 'yö- dɔ-
-nu kpö 'gü, 'yö go mü 'ö- sü, 'ö- -wɔ ö -gbe 'gü,
'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe:

³⁷ «Mɛ "ʊʊ mɛ 'ö yaa ö -kɔ -ya 'mɛ 'wo □dhe 'në
-nu ya- -nu 'dhö, -a mɛ do -zian -dhɛng -bha, -a
-mɛ -bha kë n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kö -yö ö -kɔ
-ya ma □në n -dhɛng -bha bha, 'sa mɛ "ʊʊ mɛ 'ö
-kɔ -ya n -dhɛng -bha, kö 'yii mang do n -dhɛng
'kun, kö n Dë Atanna 'ö n -bɔ bha □në 'ö ö -kɔ -ya
-dhɛng -bha 'pö bha.»

*'Wɔn 'ö -gban 'me 'wo bɔ Yesu 'ka "εɛn 'wo-
yaɔ- 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö
-ya pö*

(Dhukö 9,49-50)

³⁸ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü □ya ö bo, 'yö Zan -ya pö- -dhe: «N Dëme, yi -kpan me do 'bha -bha yi do 'ka kö -yö "yina yaa kë sië me -nu 'gü i 'tö 'gü "kεε 'sa kö 'yaa kwa □keng-, 'yö 'yi- -kɔ bho- -bha.»

³⁹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «"Dhabhliwɔn 'bha □ya kë "dhü □taamasü 'gü, 'ka 'dho- -me -kɔ bho- -bha, -a -gen -mü □dhe me 'ö 'wɔn suu 'ö "dhü- -kë n 'tö 'gü, 'yii 'dho 'go mü 'zü kö -yö n -dhiang yaa zë ö "gblɔɔ peng -sü do bha- -ta.

⁴⁰ -Yö kë ka "yaan □dhe 'me 'yii dɔ kwa -gɔ -gɔn -yan 'gü kö -yö -bɔ kwa 'ka.

⁴¹ Me "ɔɔ me 'ö dho ka gba "yi -kɔɔ -yan do 'ka 'ka- mü, ka -bha -kë mang Klisi -me ma me 'ka -sü -wɔn 'gü, a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe -a -me 'yii 'dho □fië ö □trɔɔn 'ka tongtongdhö.»

*'Wɔn 'ö -gban me -go Atanna -bha zian -ta -pë
-nu -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö
-ya pö*

(Matiö 18,6-9; Dhukö 17,1-2)

⁴² 'Yö go mü 'ö- pö: «"Kεε me "ɔɔ me 'ö dho kë 'me 'wo □dhe 'nëseennë -nu 'dhö 'dhang -bho n "dhiö -sü 'gü bha- me do -zian -bho Atanna -bha ziantame 'ka, -gwë kpö 'kpii- do -kplü -a -me bho -bha -sü -zian 'wo- -me -zuö 'ka □weeyi □bhaa -a fië- -dhö 'wɔn 'ö (Atanna) dho kë- -me 'ka dhia" bha- -bha.

⁴³ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, □ya kë □dhe i -kɔ 'ö i "dhiö bha □ya kë i -da Atanna "dhiö -pë 'ka, -bhö

-a "kan i -bha. ("Tüŋg 'ö 'bhii- kē □kö- 'ka bha- 'ka). I -to -gbe "kplü 'ka -sü 'ö 'i -da 'ka Atanna -bha -tosea 'ö 'yaa yēn -a 'gü -sü fiē- -dhö i -gbe □gban -to i -bha -sü 'ö 'i dho- 'ka □geebɔɔ -pəŋg 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -bha.

⁴⁴ [-Dhɛ 'ö "dhü bha bhiēnē -nu 'wo mɛ -bhö mü bha 'waa ga tongtongdhö "ɛɛn pəŋg 'ö mü 'yaa "dhuu].

⁴⁵ □Ya kē 'zü □dhɛ i -gɛn do □ya kē i -da Atanna "dhiü -pē 'ka, -bhö -a bho i -bha. ("Tüŋg 'ö 'bhii- kē- 'ka □kö bha- 'ka). -A -gɛn -mü □dhɛ i -da -sü 'ö □niɔɔsü 'ka -tosea 'ö 'yaa yēn- kē -dhɛ 'gü -sü fiē- -dhö i -gɛn □plɛ □gban -to mü -sü 'ö 'i dho- 'ka □geebɔɔ -pəŋg 'gü -a -bha.

⁴⁶ [-Dhɛ 'ö "dhü bha bhiēnē -nu 'wo mɛ -bhö mü bha 'waa ga tongtongdhö "ɛɛn pəŋg 'ö mü 'yaa "dhuu.]

⁴⁷ I "yanga do □ya kē i -da Atanna "dhiü -pē 'ka, -bhö -a bho mü, ("tüŋg 'ö 'yii i -da □kö 'wɔn yaa 'gü bha- 'ka) i -da i "yanga do 'ka Atanna -bha -gblüädədhɛpö 'gü -sü fiē- -dhö i "yanga □gban □plɛ -to mü -sü 'ö 'i dho- 'ka □geebɔɔ -pəŋg 'gü,

⁴⁸ -dhɛ 'ö □yuun 'ö mü □ya -da mɛ 'gü 'yaa ga tongtongdhö, "ɛɛn 'ö pəŋg 'ö mü 'yaa "dhuu tongtongdhö bha- 'gü -sü -bha.

⁴⁹ -A -gɛn -mü □dhɛ Atanna -dho mɛ □gban kwa kēwɔn -nu "zu pəŋg 'ka □dhɛ -ko 'wo □wee -da siē- 'ka "tɔɔ -bha bha- 'dhö.

⁵⁰ □Dhɛ 'ö "dhü, kaa □wee -yö kē ka 'gü kö 'ka 'to ka 'ko -dhɛ -sē, -a -gɛn -mü □dhɛ mɛ □gban kwa- 'wɔn -do □dhɛ □wee bha pē -sē -mü, "kɛɛ □ya kē □dhɛ -a din □ya bo 'go -sü 'ka -bha, -mē "wɛɛ 'bha □nē 'wo dho- 'sü kö -wa din dhi- 'ka 'zü -deewo?

□Ya kë "dhü kö -zun "dhiü -bhlöö □në 'yaa 'dhö 'zü bha (kö □ya 'to -zuöpë □në- 'ka.).»

10

'Wɔn 'ö -gban dhe waa- gɔn -a -nu -kan 'kwëë-sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö (Matiö 19,1-12; Dhukö 16,18)

¹ □Dhe 'ö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü, waa- ö -bha □klang -nu 'dhö 'yö -ziö 'ö dho Zude -sɛ 'gü, Zuuden □taama. 'Yö mɛ "bhü- -yö ta gblaabha 'zü -deewo 'wo nu- -dhe 'gü, 'yö zun 'zü- -nu □klang kë -sü -bha Atanna -wɔn 'ka □dhe -kɔ 'ö -kë 'ka -kpɛawo -a 'dhö.

² 'Yö Fadhizien 'bha -nu 'wo nu 'wo- dhɛɛ" kpɔ -a 'gü dan kian 'ka 'wo- pö: «Mɛ- -mɔɔ -bha 'ö mɛ -yö dhe bho "bü -ee?»

³ 'Yö Yesu -ya -nu dhɛɛ" kpɔ 'pö 'ö- pö: «Moizö -ya -pö ka -dhe □dhe ö -bha 'tɔng- 'sëedhe 'ö- -ben zë bha- 'gü?»

⁴ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'pö 'wo- pö: «-Ya -pö 'mɛ 'ö dho dhe bho "bü -yö 'sëedhe kë kö -ya □nëng -bha kö -ya bho- 'ka "bü.»

⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-A pö 'ö Moizö -ya wo "dhü bha -yö -sü kaa- gɔɔgbudhe □në- -bha,

⁶ "kɛɛ Atanna -zë -yö gɔn waa- dhe □në- -nu -da "kpungtaadhe -da "tüng 'gü.

⁷ Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö gɔɔn- dho "kan ö dhe waa- ö dë -a -nu -bha, 'yö -kplü ö -bha dhebhɔ -bha,

⁸ 'yö mɛ □ple bha 'wo -kë pë do 'ka. □Ya kë "dhü kö 'waa mɛ □ple 'ka 'zü, kö □wa kë pë do □në- 'ka.

⁹ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha kö 'pë 'ö Atanna □yaa- □nëng 'kwëë- bha me "bhu- -zë -ya "kan 'kwëë-.»

¹⁰ □Dhe 'ö waa- -bha □klang -nu 'wo dho 'wo □loo wo □yëë "dhiü, 'yö 'wo- dheε" -dee 'bha kpo 'zü 'wɔn do bha- 'ka.

¹¹ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Me "bu me 'ö ö -bha dhe bho "bü 'ö- -dee sü, kö- -me -yö 'wɔn yaa □në -kë ö -bha dhebhɔ -blesü 'ka bha, "keε kö -yö -da □në wo me -nu -bha dhe "piü bha.

¹² □Ya kë 'pö □dhe kö dhebhɔ -yö 'go gwaan- -bha kö -yö gwaan- "weε 'kpo, kö -yö -zua □në- zë.

Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në -nu -bha -sü -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 19,13-15; Dhukö 18,15-17)

¹³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo nu 'në 'sɛennë 'bha -nu 'ka Yesu -dhe, kë "dhü kö -yö ö -kɔ 'pa- -nu 'ka kö -yö 'dhuë- kë- -nu -bha, "keε 'yö- -bha □klang -nu 'wii "wɪ- -bha, 'yö 'wo zun peng □wenng 'me 'wo bha- -nu "yan 'gü -sü -bha.

¹⁴ □Dhe 'ö Yesu -ya -dhe yö, 'yii dhi- -dhe, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «'Ka 'dho 'në 'sɛennë -nu kë n -bha, -kaa -nu 'to mü kö -wo nu n "piü, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö 'me 'ö- -nu -bha 'wɔn 'gü ma -kɔ 'dhö □dhe -a -nu 'dhö □në- -nu -bha 'ka.»

¹⁵ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tsan- □dede 'ka □dhe 'me 'yii "wɪ Atanna -bha -gblüdedhe -wɔn -bha □dhe 'në 'sɛennë -nu -wɪ 'wɔn -bha -kɔ 'dhö, 'yii 'dho -da mü tongtongdhö.

16 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö 'në -nu bha- -nu -wə ö -gbe 'gü 'do 'do, 'yö ö -kə -ya -nu -ta, 'yö 'dhuë- -kë -nu -bha.

□*Naome 'kpii- do -bha -bo Yesu 'ka -kə -dhiang 'ö Makö -ya zë*

(*Matiö 19,16-30; Dhukö 18,18-30*)

17 □Dhe 'ö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü 'ö -da zian -ta, 'yö gəndë do -yö də -beang -bha 'yö nu 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü, 'yö- dheε" kɔə 'ö- pö: «N Dëme "klusësü, a -dho -a kë -kə -kë □dhe kö 'a □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- -sɔə?»

18 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «I n -dhe "klusëme -më -wən 'gü? "Klusëme 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kë Atanna -zë 'ka.»

19 'Yö go mü 'ö- pö: «Mangga 'təng- 'kö -ben zë -sü 'ka Atanna -gə 'sëedhe 'gü □dhe:

<'Bha 'dho -zua zë,

'bha 'dho mə zë,

'bha 'dho □kwaan bho,

'bha 'dho □sua -ya mə -nu -bha,

'bha 'dho kwεε" yaa -za bho mə 'bha -bha, "εεn

ü dhe waa- i dë -a -nu □bhlëë -ya> bha, i yö -zë də -kεε?»

20 'Yö gəndë bha -ya -yə bə 'ö- pö: «-A 'dhe 'kö bha yö -zë n kë -pë -mü 'a go- 'ka n 'nëdhe 'gü, n Dëme.»

21 □Dhe 'ö Yesu -ya -ga zuudhö, 'yö- "dhia -yö ma- 'gü, 'yö- pö- -dhe: «-Yö ("dhü təan- 'ka, "kεε) pë do □në- këwən □ya 'to i -bha, -bhö 'dho kö pë "pεpε 'ö i -gə 'i- □gban "dhəə də, kö 'i- -naə □gbaə "flεεme -nu -gə. Atanna -dho -a -gə "yəə də i -gə □naə 'dhe 'ö dhang- 'gü -a 'ka, 'bha 'go mü kö 'i nu 'i -da n □keng-.

22 "Κεε -a pö 'ö Yesu -ya wo 'mε bha- -dhe "dhü bha 'yö ma- 'ka, 'yö ö -bha 'dho wo ö wē -ta -sea 'ka, -a -γεν -mü □dhe □nao 'ö gun- -go -a -dhiang 'yaa zē, (-a -wōn 'gü, 'yaa gun- "piü □dhe 'ö ö -ko bho- 'gü).

23 □Dhe 'ö 'mε bha □ya 'dho, 'yö Yesu -yö -dhe -ga ö -züzü, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «□Naome -nu □dede -zē -a -nu -da Atanna -bha mε -nu kpö 'gü -dhe -dho kē 'ya-!»

24 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha, 'yö- 'wōn -ya -bha □klang -nu kōn. 'Yö go mü 'yö- -ta -pu -a -nu -dhe 'ö- pö: «N bhang -nu, a- -pö ka -dhe □dhe -da Atanna -bha -gblüedhe 'gü -dhe -yö 'ya-!»

25 -Yōōnmea -bha -bo -sedha -ye 'ka -sü -yö "gbu-, "κεε □naome -bha -da Atanna -bha -gblüedhe 'gü -sü -yö "gbu- 'ö -ziö yö -zē -ta.»

26 'Yö- 'wōn -ya -bha □klang -nu kōn 'zü 'ö ziö mü, 'yö 'wo -ya wo 'ko -nu dheε" 'kpö -sü -bha 'wo- pö: «Yö -zē □ya kē "dhü 'sa kö 'dee dho dha?»

27 'Yö Yesu -ya -nu -ga 'ö- pö: «Mε "bhu- -nu -zē 'waa □moo- -bha, "κεε Atanna -zē -yö -moo -bha, -a -γεν -mü □dhe Atanna -zē -fiēbhawōn 'yaa 'dhö.»

28 'Yö Piēdhö -ya pö- -dhe: «'Yö 'mε 'kö yi -zē 'ya "kan yii- pē □gban "pepe -bha 'ya -da i □keng-yö □we?»

29 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe kö -yö 'to ka "yaan □dhe mε "bu mε 'ö zē n -wōn -dhe, "εεn 'ö zē 'wōn -taong -sē 'ö go Atanna -a -wōn -dhe, 'ö go ö -go 'kōōdhö, "εεn 'ö -kan ö dheebhang gōōn- -nu, "εεn dhong -nu, ö dē waa- ö dhe "εεn ö -bha 'nē -nu waa- ö -bha 'bhlaa- -nu -bha,

30 -a -mε -dho -a -gao këng do □slɔɔ "kɔŋg □taa yö, 'kɔ -nu 'ö- -mε -ya to bha oo, "εɛn -a dheebhang dhong -nu, gɔɔn -nu 'ö- -nu to oo, -a dhe -nu oo, -a -bha 'në -nu "εɛn -a -bha "sε -nu 'ö- to bha, -yö -dho -a "wεε □slɔɔ, "kεε -yö -dho -a □slɔɔ "yënnɔŋ □gbaɔn 'gü kö -wa -wëë -kë wo sië n -wɔn 'gü. "Kεε □ya 'go mü, -a -mε -dho □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piö, -a -slɔɔ -a -dhekpaɔ dhia" saan 'ka.

31 "Kεε a- -pö ka -dhe □dhe 'mε 'wo "dhiö, "töng ya- 'gü bha- mε 'gbε- -dho bɔ □taama, 'ö 'mε 'wo gun □taama bha- mε 'gbε -wo bɔ "dhiö.»

*Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang
-yaaga -naa 'ö- zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 20,17-19; Dhukö 18,31-34)*

32 □Dhe 'ö □wa -da 'zü zian -ta 'wo 'dho sië Zedhizadhëmö, kö -ya -nu -dhe "dhiö, kö- -bha □klang -nu □gban "gblüüdhe □ya "muu bho, "kεε kö -wa □keng- "suö 'ka mü "dhü, -yö mε -kaong do ga □ple bha- -nu -dhe ö "sɔɔ, 'yö zun 'wɔn 'ö yöö kë ö 'ka bha- -gen bho -sü -bha -a -nu -dhe.

33 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, 'dho do 'kwa- wo sië Zedhizadhëmö ya, -wo -dho mang Megböme n 'kun, 'ö 'wo n nu "saabhömε -nu -gömε -nu waa- 'tönggömε -nu -dhe, 'ö 'wo n zë za 'ka, 'wo- pö -wo n zë, 'ö 'wo dho 'wo n nu 'mε 'waa Atanna dɔ 'wo go "sε "wεε 'gü bha- -nu -dhe.

34 'Ö 'wo □wεε dɔ n -bha, 'ö 'wo wo "dhidhi -pen n -bha, 'ö 'wo n ma "dhü 'ka, 'ö 'wo n zë, "kεε -dhekpaɔyi -yaaga □ya ziö, a -dho 'go ga 'gü 'a -bö.»

*Gba 'ö Zakö waa- Zan 'wo- -dhe Yesu -gɔ -a -yɔ
'ö- bɔ 'ö Makö -ya pö
(Matiö 20,20-28)*

³⁵ □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Zakö waa- Zan 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka bha, 'wo □yɔɔn- "sɔɔ, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëmɛ, 'pë 'ö yi "piü 'yi- -gbadhɛ i -gɔ -bha, -bhö dɔ "gbɪ- kö 'i- kë yi -dhe.»

³⁶ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Yö ka "piü 'a- kë ka -dhe □dhe?»

³⁷ 'Yö 'wo- pö: «Yi Dëmɛ, -bhö dɔ "gbɪ- kö yi 'ö i -bha -gblüädɛ dho -ya -bha -a 'ka bha, mɛ □plɛ 'yi ya -duɛ 'ö mü bha i yi gba -a □bhlëesü -sü 'ka -dhe!»

³⁸ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Pë 'ka- -gbadhɛ sië n -gɔ bha ka- -dɔ -ee? Ka -mɔɔ -bha 'ö "yi -dhiisü 'ö maa mü bha 'ka- mü -ee? "Eɛn saan" 'ö maa- wo bha ka -dho □mɔɔ- wo -sü -bha -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «□lin, yi -dho □mɔɔ- -bha.»

³⁹ 'Yö Yesu □ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Yö "dhü tɛan- 'ka □dhe 'wɔn "gbɪ- 'ö maa- "yi mü bha waa- saan" 'ö maa- wo bha, ka -dho ka -bha wo,

⁴⁰ "kɛɛ -a 'dhe 'kö -gban mɛ -bha -ya n -kɔ -së "ɛɛn n □kwaa 'gü -sü -wɔn -bha, 'yaa ma -zë ma 'wɔn 'ka. □Ya 'go mü, 'mɛ 'ö 'wɔn 'dhe bha Atanna -ya -nu -bha 'ka □në 'wo dho- □slɔɔ.»

⁴¹ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha- mɛ -kaɔng dɔ 'dhe 'wo to 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö -kë -nu -siödhewɔn 'ka Zan waa- Zakö -a -nu kwi -bha.

⁴² □Dhe 'ö Yesu -yö 'wɔn □slɔɔ- 'gü, 'yö- -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka- 'wɔn dɔ □dhe -gblüädɛ -nu 'wo "kpɔng □taa yö 'wɔn 'ö -dhi -nu -dhe, 'yö 'wo- -wɔ woo- "segümɛ -nu -ta, 'yö 'mɛ 'wo

me -tiandhö -nu 'ka, 'wo me -dhe -faan -wo wo
□koonme -nu -ta,

⁴³ "kεε ka -zë ka -bha 'yaa "dhü. 'Me 'ö- "piü
□dhe ö -duε kē 'kpii- ka kpö 'gü Atanna wëedhö,
-a -me -zian □në -yö kē ka "dhiü -ziö wo -me 'ka.

⁴⁴ Kö 'me 'ö- "piü □dhe 'ö kē me □bhlëesü 'ka
ka kpö 'gü (Atanna wëedhö), yö □në -yö kē me
□gban ka -bha □dhuëng 'ka.

⁴⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe mang
Mεgböme nu 'a- wo "kpong □taa bha, 'mii nu kö
me -yö ma -zë n "dhiü -ziö wo, "kεε kö ma □në
'a ka "dhiü -ziö wo, kö 'a n -dɪ nu ka -gotadhöpë
'ka kö me 'gbe -wo kē dhame 'ka -dhekpao dhia"
'gü.»

*"Yanwlüme do -kë "klüüklü Zedhiko -ko -dhi-
ang 'ö Makö -ya zë*

(Matiö 20,29-34; Dhukö 18,35-43)

⁴⁶ 'Yö waa- -bha □klang -nu 'wo dho "dhü 'wo
□loo Zedhiko. □Dhe 'ö □ya 'go 'pö- bha- 'gü, waa-
me kpö 'kpii- 'ö gun- □keng- bha- 'dhö, kö Time
gbö 'wo- -dhe Batime 'ö gun gbadheme 'ka -a -kë
"yan -wlü 'ka -sü -won 'gü bha, -yö -ya sië zian
"güng "piü.

⁴⁷ □Dhe 'ö- ma □dhe Yesu 'ö go Nazadheto bha
□në ziö sië bha, 'yö zun "gbla -sü -bha 'ö- pö:
«Yesu, Davi suu, -bhö n -wëë -ga kö 'i "ta n -dhe
-dhe!»

⁴⁸ 'Ö gun "gbla sië "dhü kö me 'gbe -wo -don
bho sië- 'ka 'wo- pö -yö ö "dhi ta. "Kεε □waa- pö-
-dhe "dhü -yö -kë □dhe 'pë 'wo- pö -yö "gbla 'bha
□në wo "gbu- 'ka -a 'dhö, 'yö ö -wu "dhiü □wlü
'zü 'ö -ziö -a 'dhe 'ö gun -bleesü bha- -ta 'ö- pö:
«Davi Gbö, -bhö n -wëë -ga -dhe!»

49 'Yö Yesu -yö 'daonnu 'ö- pö: «-Kaa -dhe!» 'Yö 'wo "yanwlämε bha- -dhe 'wo- pö: «-Bhö i 'gü do "gbu- kö 'i "wlü 'i 'dho, -ya -pö 'i nu!»

50 'Yö ö -bha □gbauu- 'ö gun- -bha bha- bho 'mü 'ö- -zuö "sia- (kö 'ya 'dho -da ö -gen 'gü), 'yö □wlü 'vadhö 'ö dho Yesu -zian 'ka.

51 □Dhe 'ö □loo mü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Më □në i "piü □dhe 'a- kë i -dhe?» 'Yö- pö- -dhe: «N Dëmε, -yö n "piü □dhe 'i "ta n -dhe kö n "yan ya □në -yö -dhe yö -deewo!»

52 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö 'dho, i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü □në i dha bha.» -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö- "yan -yö -dhe yö -deewo, 'yö -ziö Yesu □keng- 'yö 'wo dho zian 'ö gun 'dho sië- 'ka bha- 'ka.

11

Yesu -bha -da Zedhizadhëmö -pö yaan- -bha -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 21,1-11; Dhukö 19,28-40; Zan 12,12-19)

1 □Dhe 'wo 'dho sië 'ö □wa □yoon Zedhizadhëmö -pö "sɔɔ, "kεε 'ö □wa □loo 'pödhe 'wo Bεfaze -dhe -kë bha waa- Betani -dhe -a -nu "saan "dhiü, -tɔn 'wo- Odhivie -tɔn -kë bha- "pεan "piü, 'yö ö -bha □klang -nu bha- mε □plε bɔ.

2 'Yö ö -wu kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho 'pö- 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü, ka -dho -kpan □soofëng 'në do -bha kö -yö -kplü -sü 'ka ka -da 'plöö -dhe 'gü, mε 'bha 'yii -ya -ta do, 'ka 'dho -kaa "pυ kö 'ka nu- 'ka.

3 □Ya kë □dhe □wa ka dhεε" kë kö -wa pö: <Ka- kë "dhü □dhe?> -kaa pö: <Yi Dëmε □në- -mawon

□ya zun- -bha, "kεε □ya ö bo -yö -dho ö -kɔ bho-
'gü 'ö 'yi nu- 'ka.»»

4 'Yö 'mε 'wo bha 'wo dho, 'yö 'wo -kpan
□soofëng 'në bha- -bha kö -yö -kplü -sü 'ka
"kpenng 'kɔdhi "dhiü zian "sɔɔ, 'yö 'wo- -pu.

5 'Yö 'mε 'wo gun mü bha- mε kpö 'bha 'wo- pö-
-nu -dhε: «-Më □në 'ka- kë sië bha? Ka □soofëng
'në bha- -pu -më -wɔn 'gü?»

6 'Yö 'wo- -yɔ bɔ □dhε -kɔ 'ö Yesu -ya pö- 'ka-
-nu -dhε bha- 'dhö. □Dhε 'wo- pö "dhü 'yö 'wo
wo -kɔ bho- 'gü, 'yö 'wo dho- 'ka.

7 □Dhε 'wo dho 'wo □loo □soofëng 'në bha- 'ka
Yesu -dhε 'gü, 'yö 'wo woo- sɔ -nu □loo- -ta, 'yö
Yesu 'dhö -ya -ta.

8 'Yö mε 'gbε 'wo woo- sɔ kpɔ zian -ta -dhε -nu
'gü, waa- "dhü kwεε" -nu 'ö mε 'bha -nu -wa -kan
'bhlaa- -nu 'gü -a -nu 'dhö.

9 Kö 'mε 'wo Yesu "dhiü waa- 'mε 'wo- □taama
-dhε -nu 'gü, -wo "gεε kë sië 'wo □gbla -nu wo
'wo- pö: "Sookwedhi! "Sookwedhi! 'Mε 'ö nu sië
kwa Dëmε -bha nu 'gü bha- 'tɔ -yö bho!

10 Kwa dë Davi -bha -gblüdüdhε 'ö nu sië bha
-yö □bhleε! 'Mε 'ka dhang- 'gü, -ka -bhabhoo 'kun
kö 'ka- pö "sookwedhi!»

11 'Yö Yesu -yö dho "dhü 'ö -da Zedhizadhëmö,
'yö dho Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü. □Dhε 'ö 'wɔn
-nu 'wo mü -a □gban 'suan- bho -së 'ka, "kεε kö
'yëng- □ya 'dho, 'yö waa- -bha □klang -nu -kaong
do ga □plε bha 'wo wo yee -kë 'wo dho Betani -pö
'gü.

Yesu -bha "dhang -da figö -dhü -bha -kɔ -dhiang

*'ö Makö -ya zë**(Matiö 21,18-19)*

¹² □Dhe 'ö □ya wɔ mü 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'ö 'wo 'go sië Betani 'wo 'dho sië 'zü -deewo Zedhizadhëmö, 'yö din- -yö Yesu kun.

¹³ 'Yö dɔ □gblɛɛn 'ö figö -dhü do yö kö- "dhe -ya -ta, 'yö dho 'ö -wo -bha kö- -kpu 'bha 'dhö mü kö 'ö- bho 'ö- -bhö, (-a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhö kö figö -pë kë "tüng 'yii □loo □kö), "kɛɛ 'ö 'dho □yɔɔn- "sɔɔ -yö -kpan -a "dhe -dɪ -slɔɔ □në- -bha.

¹⁴ -Yö "dhang -da figö -dhü bha- -bha yö □në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «'Bha 'dho bhe dɔ 'zü tongtongdhö 'ö mɛ -ya -bhö!» -A pö 'ö- wo "dhö bha, 'yö- -wɔ -yö -da -a -bha □klang -nu "tɔɔdhö.

*Yesu -bha -da Atanna -dhɔkëgükɔ -kɔ -dhiang
'ö Makö -ya zë**(Matiö 21,12-17; Dhukö 19,45-48; Zan 2,13-22)*

¹⁵ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Zedhizadhëmö, 'yö Yesu -yö dho 'ö -da Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü. 'Yö -ya 'mɛ 'wo gun "dhɔɔ -nu dɔ sië, "ɛɛn 'wo gun pë 'dhɔ sië 'kɔɔdhö mü bha- -nu kë -sü -bha, 'yö 'mɛ 'wo nu 'wëë- fië bho -dhe 'gü 'wëë- 'dhe 'ö Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü mü bha- -bha bha- -nu -bha 'kpongpaɔ -nu 'wo gun 'wëë- fië bho sië- -ta, waa- 'mɛ 'wo gun -tong "dhɔɔ dɔ sië mü (kö -wo "saa- bho- 'ka bha-) -nu -yata -gblɔɔ -nu □wɛnng.

¹⁶ 'Yö -kɔ mɛ -bha zian -kan pë 'bha 'ka -sü -zian 'ö Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü mü bha- -bha.

¹⁷ 'Yö zun dhiang -zë 'mɛ 'wo gun mü -a -nu -dhe -sü -bha 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

«-Wo -dho ma 'kɔ -dhe "se ɔgban "pepe 'gü -me -nu -bha -bhea Atanna -dhe 'gü -kɔ» "keε yö ɔnë ka -zë 'ka- kë ɔkwaanme -nu -ya 'gü -ye ɔnë- 'ka bha.»

¹⁸ ɔDhe 'ö Yesu -wu bha 'ö -da "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggome -nu "tuudhö, 'yö -ye -nu -bha ɔdedewo, 'yö 'wo -ya -a "slë mɔɔ- sü -bha kö 'wo- zë -gblen 'kpɔ 'gü. -A -gen -mü ɔdhe -wo -gun "suü sië- go, -a -nu -suü -go 'kloɔ- mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö- -bha me draan- -kɔ bha ɔya me ɔgban -zu 'kun, (-a -wɔn 'gü ɔwaa- pö 'wo- 'kun "dheε -ta kö woo- -nu -zuö -gwë 'ka).

¹⁹ ɔDhe 'ö "bin ɔya bo 'ma -sü 'ka, 'yö Yesu -yö go ö -bha ɔklang -nu 'ka pö yaan- -bha.

Figö -dhü 'ö Yesu -yö "dhang -da -bha bha- ga -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 21,20-22)

²⁰ ɔDhe 'ö- -tadhe ɔya ɔkpaɔ, 'ö Yesu waa- ö -bha ɔklang -nu 'wo ziö sië, 'yö- -bha ɔklang -nu 'wo figö -dhü 'ö "dhang -da -bha bha- yö kö ɔya ga klöngklöngdhö ɔya -da 'ka -a yun 'gü "seεdhö.

²¹ -Dhe 'ö Piεdhö -zu -yö -bö -kɔ 'ö -kë 'ka yaan "dhiü bha- 'ka, 'yö- pö Yesu -dhe: «N Dëme, -bhö -dhe -ga ɔzɔɔ, figö -dhü 'i "dhang -da -bha yaan "dhiü bha ɔya ga.»

²² 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «-A 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn. 'Pë 'ö- -wɔn 'dhö ka -bha yö -mü -zu -yö Atanna -dhe -sü ɔnë- 'ka doseng (ɔdhe- -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö).

²³ A- -pö ka -dhe tean- ɔdede 'ka ɔdhe 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü ɔya kë ka -go ɔdedewo 'kpakpadhö, 'ka- pö -ton 'ö dɔ ya- -dhe -yö 'go

ö 'gblü kö -yö 'dho -yö -pö □weeyi □bhaa, kö 'kii do 'kën 'gü, ka -dho -a -dhe yö kö □ya kë.

²⁴ Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe pë "pɛpɛ 'ö 'ka dho- -gbadhɛ Atanna -gɔ kö ka bhɛa" sië- -dhe bha, -ka 'dhang bho- "dhiü □dhe 'ka- □slɔɔ, ka -dho -a yö kö -a 'gü -wɔn -yö kë sië.

²⁵ □Ya kë □dhe 'ka bhɛa" sië Atanna -dhe, kö ka -zu -yö -bö □dhe 'wɔn -yö kaa mɛ 'bha ka □zing 'gü, -kaa -mɛ -mawɔn 'to, kë "dhü kö ka Dë 'ö dhang- 'gü -yö kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to 'pö.

²⁶ ["Kɛɛ □ya kë □dhe 'kii "wɪ- -bha kö 'ka- mɛ -mawɔn 'to, ka Dë 'ö dhang- 'gü, 'yii 'dho kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to 'pö.]»

Yesu -bha ö faan 'godhe -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 21,23-27; Dhukö 20,1-8)

²⁷ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo -deewo Zedhizadhëmö, 'ö Yesu 'dhö ziö sië Atanna -dhökëgükö 'gü, 'yö "saabhómɛ -nu -gómɛ -nu oo, 'tɔnggómɛ -nu waa- -kwɛagbö -nu 'wo nu- "piü.

²⁸ 'Yö 'wo- dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «'Wɔn 'i- kë sië ya, i- -kë de -bha kë 'gü? "ɛɛn i wɛa -loo -dhe -mɛ -mü de 'ka?»

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «A -dho ka dhɛɛ" do 'kpɔ 'pö, □ya kë □dhe 'ka- -yɔ bɔ n -gɔ kö 'a ka -bha bha- -yɔ bɔ:

³⁰ Zan -bha mɛ -bɔ Atanna 'ka -zu 'ö gun- bho sië bha Atanna □në- pö "ɛɛn mɛ "bhü- -nu □në 'wo- bho wo -dɪ 'gü? -Kaa -yɔ bɔ n -gɔ!»

³¹ "Kɛɛ 'yö 'wo -ya -a "slën bho -sü -bha wo "kwëë 'wo- pö: «□Ya kë □dhe 'ya- pö Atanna □në- pö, -yö -dho -a pö kwa -dhe: <-Yö -kë mü □dhe 'sa 'yö 'kii 'dhang bho- "dhiü?»

32 "kεε 'sa 'ya- pö □dhe me "bhu- -nu □nē 'wo- bho wo -dı 'gü kö -nnn!»

(-A pö 'wo wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -wo "suö siē "sεgüme -nu -go, -a 'klɔɔ- -mü □dhe me □gban "pεpε- -gun 'dhang bho siē Zan "dhiü □dhe Atanna -wɔdhiüloomε □dede -mü.)

33 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'wo- -yɔ bɔ Yesu -go 'wo- pö: «'Yaa- 'wɔn dɔ.» 'Yö- -yɔ bɔ 'pö- -nu -go 'ö- pö: «Mang -dı 'pö, 'mii 'dho n -bha ya- wεa -loo -dhe -mε pö ka -dhe.»

12

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankëme -mawɔn yaa -nu -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 21,33-46; Dhukö 20,9-19)

1 □Dhe 'ö □wa wo bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö Yesu -yö zun dhiang -zë -a -nu -dhe -sü -bha "gwënnng 'gü 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yö gɔndë do 'bha -yö ö -bha -drɔɔ -bhlaa kpɔ. 'Yö- -zü □klëen "dhɔɔ 'ka kpenngkpenngdhö, 'yö dho 'ö- "yibhogüpë -pë -kë, 'yö dho 'ö 'kɔ dɔ- "dhiü (kö -yö kē -dhe bha- -maa -kë □wlöö -kɔ 'ka), 'yö dho 'ö 'bhlaa- bha- -da buzan 'gü 'yö dho "ta 'gü.

2 □Dhe 'ö -drɔɔ ga bho "tüng □ya □loo, 'yö ö -bha gwëemi do bɔ buzankëme -nu bha- -nu "piü kö □wa wo bo kö -wa -gblü kö -wo ö -bha dɔ ö -bha gwëemi bha- -go kö -yö nu- 'ka ö -dhe.

3 'Yö buzankëme -nu bha 'wo gwëemi bha- kun, 'yö 'wo- -ma -tekpε -tekpεdhö 'wo wo □kwaa- -zü 'yö dho ö -kɔ 'gü "fië 'ka ö dëme -ta.

4 'Yö □slëë 'zü 'yö me "wεε 'bha bɔ, 'yö 'me 'wo bha 'wo me 'dhe bha- kun 'zü 'wo- -ma -tëkë -tëkëdhö, 'yö 'wo bhië -ya -gɔ -bha, 'yö 'wo 'si bho- -gɔ -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü

5 'yö dho 'ö- me -yaaga -naa bɔ, 'yö 'wo dho 'wo yö -zë zë, 'yö dho 'ö me kpɔ 'bha bɔ 'zü □taama, "kεε 'yö- 'bha 'yii 'wɔn "dhiü 'kun, 'yö 'wo- -nu -ma, "εεn 'wo- -nu zë.

6-7 -A "töng bha- 'ka kö -drɔɔdhe dëme bha- gbö do 'në 'ö- -bha 'wɔn □gban "pεpε 'ka □në □ya 'to- -gɔ, kö yö □në □ya 'to □dhe bɔme 'dhö -a -kɔ "dhiü □taamasü 'gü. 'Yö- pö ö -dɪ -dhe □dhe me 'dhe 'kö ya -yö kë 'ö- wo n gbö 'ka bha, -wo -dho -a □bhlëë -ya 'ö 'wo wo "tu to- -wɔ -bha. 'Yö -ziö 'ö- bɔ, "kεε □dhe 'ö- gbö bha 'ö dho 'ö □loo mü, 'yö buzankëme -nu bha 'wo- -ya 'kwëë- -kë 'wo- pö: «Mε □dede 'ö yöö 'kεan- bha- 'sü -zianwo 'yö nu bha, -ka -kwaa 'kun 'kwa- zë, kö 'kεan- bha -yö 'to kwa -gɔ!»

8 'Yö 'wo- kun 'wo- zë, 'yö 'wo dɔ- □gee -bha 'wo- -zuö "bü □gblεεn.

9 'Mε 'ka dɔ bha, □ya kë "dhü kö -më -wɔn □në -drɔɔdhe dëme yöö kë □taamasü 'gü? Kö yöö □dede □në- nu -wɔn □ya 'to, kö -yö buzankëme -nu bha- -nu zë, kö -yö ö bha 'bhlaa- 'sü -ya dɔ me "wεε -nu -gɔ.»

10 □Dhe 'ö- pö "dhü 'ö ö bo, 'yö- -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «-Wɔ 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëédhe 'gü □dhe:

<-Gwë 'ö 'kɔdɔme -nu 'wo wo □kwaa- -zü bha □në kë -kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka bha 'kii- ma do -ee?

11 -A -bha -kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka -sü bha,

-yö -dhi Atanna □në- -dhe, -yö "dhabhliwɔn -zian □në- 'ka.»

¹² □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka bhoo, 'yö "saabhome -nu -gɔme -nu waa- 'tɔnggɔme -nu waa- -kweagbö -nu bha 'wo- 'wɔn dɔ □dhe -yö "gwënnng bha- -da wo □në wo -dhe. 'Yö 'wo zun- "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo- 'kun, "kεε kö -wo "suü sië "següme -nu kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -gɔ, 'yö 'wo- to 'mü 'wo woo- 'dho wo.

*'Wɔn 'ö -gban 'nii- sɔng bho -sü -bha -a -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 22,15-22; Dhukö 20,20-26)*

¹³ □Dhe 'ö 'me 'wo bha 'wo dho, 'yö 'wo Fadhizien 'bha -nu waa- Edhodö -bha me 'bha -nu bɔ kö -wo Yesu -wɔ mɔɔ-, kö- -wɔ □ya □dië -dhe 'ö- 'gü kö -yö kē- -nu bɔdhe 'ka kö- -nu -kɔ -yö □mɔɔ- -bha.

¹⁴ □Dhe 'wo nu, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «Yi Dëme, -a 'wɔn -yö yi "yaan □dhe teanwɔn pöme -mü i 'ka, □dhe 'bhaa "suü me 'bha -me 'bha -gɔ, 'sa 'bhaa -kpla me 'bha -gɔ -a -bha -kē -tiandhö -sü -wɔn 'gü kö i □flü kē me -gɔ, □dhe tean- -zian 'ö go Atanna "piü □në 'i- -zɔn me -dhe. -A -kē "dhü -sü 'gü, 'wɔn 'ö -gban 'nii- sɔng -bho Wlɔmö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dhe -sü -bha ya i i -bha -pö 'gü □dhe? 'Yi- bho -ee? "Een 'ya 'dho- bho -ee?»

¹⁵ □Dhe 'ö Yesu -ya 'wɔn dɔ □dhe kpa □në 'wo- wo sië ö -dhe 'gu -ta bha, 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka n 'gü -dan -më -wɔn 'gü? -Ka nu n -dhe "tanmaga do 'ka kö 'a- -ga!»

¹⁶ 'Yö 'wo nu- -dhe -a do 'ka. 'Yö- -nu dhe" kpö 'ö- pö: «De □në- -gɔ "bleen- waa- 'to 'wo- -ta ya?»

'Yö 'wo- pö- -dhe: «Wlömö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii.»

¹⁷ 'Yö- pö- -nu -dhe: «□Dhe 'ö "dhü, -ka 'dho kö pë 'dhe 'ö -gblüdë bha- -bha 'ka 'ka- dɔ- -gɔ, kö- 'dhe 'ö Atanna -bha 'ka 'ka- nu Atanna -dhe!» -A -yɔ 'ö- bɔ- -nu -gɔ "dhü bha, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo.

'Wɔn 'ö -gban 'me □wa ga -a -nu -bö -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö (Matiö 22,23-33; Dhukö 20,27-40)

¹⁸ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'me 'wo- -nu Sadusiɛn -nu -kë 'ö 'waa 'dhang bho 'me □wa ga -a -nu -bö -wɔn "dhiü bha, 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo- dheɛ" kɔɔ 'wo- pö:

¹⁹ «Yi Dëme, 'pë 'ö Moizö -ya -ben zë 'ö- to kwa -gɔ 'yö ya. -Ya -pö 'me 'ö- dheebhang □ya dhe 'sü, kö -yö ga kö waa- -bha dhebhɔ bha 'wii 'në □slɔɔ, -a -dheɛ -bha □dhe -a -me dheebhang 'zlaa- -ya 'keandhe bha- 'sü dhe 'ka kö weng -wo 'në 'kɔɔ kö -yö kë- dheebhang 'ö ga bha- suu 'ka.

²⁰ "Kɛɛ -bhö -a -ga, dheebhangzë -nu "saɔplɛ □në 'wo gun, 'yö- me 'kpiisü -yö dhe sü, 'yö 'wii 'në 'kɔɔ 'yö ga.

²¹ 'Yö 'me 'dhe dɔ mü 'ö- 'kean- -dhe bha- sü, 'yö 'wii 'në 'kɔɔ 'pö, 'yö ga. 'Yö- me -yaaga -naa -bha dho 'pö 'ö -kë -dhe -kɔ do bha- 'dhö,

²² 'yö dho- 'ka "dhü 'yö me "saɔplɛ bha- □gban 'wo dhe do bha- sü, 'yö- -nu "wɛɛ 'bha 'wii 'në 'kɔɔ, 'yö- □gban -wo ga. □Dhe 'ö gɔɔn- -nu bha- nu □gban □wa ga, 'yö dhebhɔ bha 'ö ga 'pö.

²³ 'Me 'wo bha- -nu □gban □wa dhe do bha- 'sü □ton. □Ya kë "dhü yi 'ö 'me □wa ga 'wo dho bɔ-

'ka bha □ya □loo, dhebho bha- -dho kë 'me 'wo bha- de -sü □në- bha dhe 'ka kpenngdhö?»

²⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Zian □në 'ka- to 'yö 'ka "wı sië bha, -a -gen -mü □dhe 'pë 'ö Atanna -wü -ya pö 'kaa 'bha 'gü ma, "εεν 'kaa 'wön 'ö Atanna -bha 'gügbıdhe -yö □moo- -bha 'ö- -kë -a 'bha do.»

²⁵ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe yi 'ö 'me □wa ga 'wo dho -bö 'ka bha, me 'bha 'yii 'dho dhe 'sü, "εεν dhebho 'bha 'yii 'dho gwaan- 'kpö, "κεε με □gban -dho kë □dhe Atanna -bha "kië -nu □në- 'dhö dhang- 'gü.

²⁶ "εεν 'wön 'ö -gban 'me □wa ga 'nu -a -nu -bö -wön -bha -a -dhiang 'ö Atanna -ya zë, 'ö -ben zë -sü 'ka Moizö -go 'sëedhe 'gü, kö □ya ö -dı -zon -dhe -kpöo kpö 'gü bha 'kii- ma do -ee? -A pö 'ö- wo □dhe:

<Ma □në 'a Ablaamö oo, Izaakö oo, Zakobö oo, a -nu -bha Atanna 'ka> bha, 'kii- ma -ee?

(A- -pö ka -dhe □dhe Atanna -yö dhiang bha- zë Moizö -dhe "dhü kö 'me 'wo bha □wa ga 'nu kö- yi □ya □gwëë. "Κεε -ya -pö Moizö -dhe 'ö- pö: «Ma □në 'a- -nu -bha Atanna 'ka», 'yii- pö: «Ma □në 'a gun- -nu -bha Atanna 'ka.»)

²⁷ □Ya kë "dhü kö kwa- 'wön -do □dhe Atanna bha -yö 'me 'wo "yaandhe 'ka □në- -nu -bha Atanna 'ka, 'me □wa ga bha- -nu -bha Atanna 'yaa -mü. -A -kë "dhü -sü 'gü, □ya kë □dhe 'ka ka -zu 'gon □dhe 'me □wa ga 'waa -bö, kö "kpenng- □në 'ka- kë sië ka -dı -go.»

-Kö 'ö Yesu -yö Atanna -bha 'tong- 'kpiisü -zon 'ka 'tonggome -nu -dhe -a -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 22,34-40; Dhukö 10,25-28)

28 □Dhe 'ö 'tonggome -nu 'wo gun mü bha 'wo-
 'wɔn dɔ □dhe zaodhe 'ö Sadusien -nu waa- Yesu
 -nu 'wo- -da bha □yaa- -yɔ bɔ -kɔ -së kë -a -nu -gɔ,
 'yö- -mɛ do -yö □yɔɔn 'pö- "sɔɔ 'yö- dhɛɛ" kpɔ 'ö-
 pö: «Atanna -bha 'tong- "pɛpɛ bha- -mɛɛ □në-
 □bhlëë 'dhö 'kpii-?»

29 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A 'kpiisü □në:
 Izraëdhö -mɛ -nu, -a 'wɔn kë ka "yaan □dhe kwa
 Dëmɛ 'ö kwa -bha Atanna 'ka bha □në 'ö Atanna
 -zë 'ka "dhü doseng,

30 □dhe 'ö "dhü, kwa Dëmɛ bha- -dhɔ -yö ka kë
 ka zuë" □gban 'ka, ka -zɔtakɔ □gban 'ka, ka faan
 □gban 'ka bha- 'ka.

31 -A 'dhe dɔ- "piö □në- pö □dhe: «I këyɔɔ -dhɔ
 -yö i kë □dhe i -dɪ -dhɔ 'dhö i -dɪ -kë -kɔ 'ö- -bha
 bha- 'dhö.» 'Tong- "wɛɛwɛɛ 'bhaa 'kpii- kö -yö ziö
 -a □plɛ 'kö bha □në- -ta.»

32 'Yö 'tonggome bha 'ö- pö- -dhe: -Yö "dhü tɛan-
 'ka, n Dëmɛ, -a pö 'i- wo □dhe Atanna -yö doseng
 -a "wɛɛ 'bhaa 'dhö yö -zë zian 'gü bha 'yaa □sua
 'ka,

33 "ɛɛn 'zü -a pö 'i- wo □dhe Atanna bha- -dhɔ
 -bha mɛ kë -sü 'ö i zuë" □gban 'ka, i -zɔgɔngüwɔn
 □gban 'ka, i 'nii- □gban 'ka, "ɛɛn i faan □gban 'ka,
 "ɛɛn 'zü i këyɔɔ -dhɔ -bha i kë -sü 'ö □dhe i -dɪ
 'dhö bha- □bhlëë- 'kpii- 'ö -ziö "saa- □gban "pɛpɛ
 suu -ta bha- 'bha 'yaa □sua 'ka.

34 □Dhe 'ö Yesu -ya dɔ □dhe -a -yɔ 'ö 'tonggome
 bha 'ö- bɔ bha -ya -bɔ □kpaodhe -bha 'yö- pö-
 -dhe: «Bhi -zë 'bha □tëng -da Atanna -bha
 -gblüdédhe 'gü -sü -ta.» 'Ö go yö -zë 'gü, mɛ 'bha
 'yii □mɔɔ- -bha kö -ya dhɛɛ" 'kpɔ 'zü.

Yesu waa- Davi -a -nu -gban 'kwëë- -ko -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 22,41-46; Dhukö 20,41-44)

³⁵ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö zun 'zü me □klang kë -sü -dee -bha Atanna -dhökëgükö bha- 'gü. 'Yö dho 'ö dheε" do kpö 'ö- pö: «-A pö 'ö 'tonggome -nu -wa wo □dhe Izraedhö -me -nu Dhame Klisi bha Davi suu -mü ya- -gen -mü -më 'ka?

³⁶ "kεε kö Davi yöö □dede □në- pö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -ko 'ka yi 'bha 'ka □dhe:

<Atanna -ya pö n Dëme -dhe 'ö- pö:

-Bhö -ya -yεa □bhlëesü 'ö n "soo ya- 'gü

-yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi

'a dho i 'yao- -nu kë- 'ka

i -gen □wlöö -sabha 'ka bha- -bha.>

³⁷ Me 'ö Davi yöö □dede 'ö- -dhe ö Dëme bha, -yö kë -ko -kë □dhe 'yö dho 'ö -kë 'zü yö -zë bhaanë 'ka?»

(Matiö 23,1-36; Dhukö 20,45-47)

'Ö gun "dhü kö me kpö 'gbe □dede -wo "tv 'to sië- -wu -bha 'ö- "dhia -yö ma- -nu 'gü.

³⁸⁻⁴⁰ 'Yö zun 'me 'wo bha- -nu □klang kë -sü -bha 'ö- pö: «-Ka ka -di 'kun 'tonggome -nu -go. -A -gen -mü □dhe εεε" -kpö me -nu -dhe "yigblütame -nu -mü. -Toyang □gbleengbleen bha □në- -da -dho -ya -nu -kë, waa- -bhea Atanna -dhe -ko 'gü □gbleengbleen -nu bha- 'dhö, kë "dhü kö me □gban "pepe -wa -nu □bhlëë -ya, "εεε kö me □gban "yan -ya -nu 'kun, kö □wa □loo "dheεdhe -nu 'gü, kö -wa -nu □bhlëë -ya, kö -wa -nu □tua bho -së □dede 'ka, "εεε 'zü kö -wo -yεa □bhlëesü □në- nu wo -dhe -dhökëdhe kë -dhe -nu waa-

Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu 'gü, "kεε 'sa kö wo □në 'wo □gεandhe -nu -ta -bhö -sü -gö -bha. -A kë 'wo- wo sië "dhü bha, Atanna -dho 'wön bho- -nu 'gü 'ö -ziö με □gban -bha -ta.

Dhiang 'ö Yesu -ya zë □gεandhe do 'bha 'ö □gbao Atanna -gö -a -wön 'gü -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Dhukö 21,1-4)

⁴¹ □Dhe 'ö ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'yö dho 'ö -ya 'wëëga 'wo- □gbao Atanna -gö -a -dagüpë 'ö Atanna -dhökëgükö 'gü mü bha- "töng 'gü □dhe □dede 'gü. 'Yö zun 'wön 'suan- bho -sü bha kö gbaö- 'ö 'me 'wo gun mü bha 'wo- wo sië- Atanna -gö bha 'ö- -dhe yö -së 'ka. □Naome 'gbe -wo -gun mü 'ö 'wo gun- -da sië mü wεε" wεεdhö

⁴² -Yö -to -a -dhe -ga -dhe 'gü, 'yö □gεandhe "flεεsü 'në 'bha bha 'ö nu, 'yö 'wëë- "puu ga 'ö- □bhlëë 'yaa □moo 'wëëga do -zian -bha bha- ga □ple -da 'pë bha- 'gü.

⁴³ □Dhe 'ö Yesu -ya -dhe yö, 'yö ö -bha □klang -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, a- pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe □gεandhe ya 'pë 'ö- □gbao Atanna -gö ya -yö 'kpii- 'ö -ziö με "pεpε 'ö □wa pë □gbao Atanna -gö □dεε -a -nu □gban -bha -ta.

⁴⁴ -A -gen -mü □dhe 'me 'wo bha- □gban "pεpε -wo □nao -yaan □në- kë sië, -a -nu -kö -kë -a -nu 'kën -gu -ta -sü -wön 'gü, "kεε dhebhönë 'kö ya, 'pë 'ö □ya gun □ya 'to- -gö -a -bha pë □gban -pë □gban 'ka □në 'ö- nu bha.»

13

Atanna -dhökëgükö 'ö Zedhizadhëmö bha 'wü -dhiang 'ö Yesu -ya zë

(Matiö 24,1-2; Dhukö 21,5-6)

¹ □Dhe 'ö Yesu -yö ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'ö go Atanna -dhökëgükö bha- 'gü 'ö zun "kpëng, 'yö- -bha □klang -nu bha- mε do -yö □yöön- "söo 'yö- pö- -dhe: «N Dëmε, -bhö 'kō ya- -ga □zoo, -gwë suu -nu 'wo- dō- 'ka bha -bhö -a -ga kö 'i- -kë 'kpii- -kō waa- dhi -kō -nu bha- -ga.»

² 'Yö Yesu -ya -yō bō- -gō 'ö- pō: «'Kō suu -nu 'wo dō bha i "yan -ya -nu -bha -ee? -A -gwë -nu 'i- -ga sië bha- 'bha 'yii 'dho 'to 'ko -ta "dhöng 'gü, -a □gban -dho 'wü 'ö wü trënrëndhö.»

(Matiö 24,3-14; Dhukö 21,7-19)

³ □Dhe 'ö ö bo dhiang bha- -yō bō -sü 'ka, 'yö dho 'ö -ya -tōn 'wo Odhivie -tōn -kë bha- □gbin-, Atanna -dhökëgükö bha- wëedhe □dede 'gü. 'Yö- -bha □klang -nu bha- mε 'dhe 'wo- Pïedhö -kë bha oo, Zakö oo, Zan oo, Andre oo, 'wo- dheε" kpo □plε 'gü 'wo- pō:

⁴ «'Wōn 'i go- pō yi -dhe ya, -yö -dho kë "dhü -më "töng 'gü? "Een 'zü -a kë "töng □ya □loo yi -dho -a 'suan- bho -më -wōn waa- -më -wōn -nu □në- -bha?»

⁵ □Dhe 'wo dheε" bha- kpo "dhü, 'yö zun dhiang -zë -a -nu -dhe -sü -bha 'ö- pō: «-Ka ka -dı 'kun -së kö 'wa 'dho "kpëng- kë ka -gō,

⁶ -a -gen -mü □dhe mε 'gbe- -dho nu n 'tō 'gü, 'ö 'wo- pō wo □në 'wo n 'ka. 'Ö 'wo mε 'gbe □dede bho Atanna -bha zian -ta.

7 "Tüŋg 'ö ka dho- ma- 'ka □dhe "se 'ö □ni waa-
 "se 'ö □ni -wo -gblü gɔɔn sië, "εεn 'ö- gɔɔn -taɔng
 -nu dho -da 'ka ka "tɔɔdhö ka "sɔɔ, "εεn 'zü ka
 'ka □gblεεn bha ka "gblüüdhe 'ya 'dho "muu bho,
 -a 'klɔɔ- -mü □dhe 'wɔɔn 'ö dho kë 'ö 'yii 'dho 'to-
 'gü yö -mü, "κεε yö -zë 'yii 'dho kë "kpɔngtaadhe
 "dhiütöyi 'ka.

8 "Sεgɔ 'bha- -dho "wlü 'ö dho 'ö -pö "sεgɔ 'bha
 -ta, 'ö -gblüdü 'bha -yö □wlü, 'ö dho 'ö -gblü -da
 -gblüdü bha -ta, 'ö "se 'dhö □zii -nu wo -dhe -nu
 'gü 'ka- ma, 'ö "vüv 'dhö -da -dhe -nu 'gü, "κεε yö
 -zë □gban- -dho kë □dhe 'nëkpɔdhe -bha "gblü kë
 zübhosü □në- 'dhö.

9 -Ka ka -zɔ 'kpɔ ka -dɪ 'gü, -a -gɛn -mü □dhe
 -wo -dho 'dho ka 'ka za □gblü "dhiü -dhe -nu 'gü,
 'ö 'wo ka -ma Zuifö -nu -bha -yakwëékégükɔ -nu
 'gü, 'ö 'wo dho ka 'ka "sedë -nu -kuu "dhiü, 'ö 'wo
 dho ka 'ka -gblüdü -nu -kuu "dhiü ka -bha -kë n
 -bha 'ka -sü -wɔɔn 'gü, kë "dhü kö 'ka kë n "sεε-
 'ka -a -nu -dhe.

10 □Ya 'go yö -zë 'gü, Atanna -bha naɔ
 -së bha 'yii "kpɔngtaadhe zun 'ko "dhiü □kö,
 "kpɔngtaadhe "dhiü 'yii 'dho 'to. -A -dheä -bha
 □dhe "se □gban "pεpε 'gü -mε -nu -wa ma.

11 "Tüŋg 'a "wɪ sië 'ka bha □ya □loo, □wa ka
 'kun kö -wo 'dho ka 'ka "sedë -nu waa- -gblüdü
 -nu -kuu "dhiü n -wɔɔn 'gü, dhiang 'ö kaa- zë mü -a
 "sika 'ya 'dho kë ka 'gü, -a 'dhe 'ö dho nu ka zuë"
 "piü- "tüŋg □dede bha- 'gü bha -kaa pö, -a -gɛn
 -mü □dhe 'yii 'dho 'go kaa □dede ka 'gü, Atanna
 -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha □në dho- dɔ ka
 "dhi.

12 -A "töng bha □ya □loo, 'në waa- □dhoo -wo -dho wo 'ko "dhiü dö ga -go, 'ö 'në dë -yö ö gbö "εen ö 'dhu "dhiü dö, 'ö 'në -nu -wo □wlü wo 'kpome -nu "piü 'wo- -nu "dhiü dö 'wo- -nu zë.

13 Ka -san -dho me □gban "pepe kë ka -bha -kë n -bha 'ka -sü -wön 'gü, "kεε 'me 'ö 'yii ö bo n 'ka, 'me 'ö yaa -to -kplü -sü 'ka n -wön -bha "dhü kö- 'to- 'ka "dhü -yö □loo- 'ka -a "dhiüyadhe 'gü, -a -me -dho dha.»

'Pë 'ö -gban Atanna □bhlëë -siö -pë yaa -yënnngsü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,15-28; Dhukö 21,20-24)

14 'Yö go mü 'ö- pö: «-A "töng bha □ya □loo, ka -dho 'pë 'wo- -dhe Atanna □bhlëësiöpë 'yaa -yënnngyënnngsü, 'ö dho zë- -wön -dhe 'ö bo ö -bha 'ko 'ka bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka -a -dhökëgükö 'gü -dhe 'ö 'yaa- -yεa 'ka bha- 'gü. ('Yö Makö -ya pö: «A- -pö "dhü kö 'me 'ö 'sëedhe ya- -wu pö sië -ya pö ö 'suan- 'ka.») 'Ka- -dhe yö "dhü "töng 'ö- 'gü, 'me 'ka dho kë Zude -se 'gü, -ka □dua 'ka 'dho -ton -gbeng 'gü -dhe -nu 'gü 'ka ka -gblen 'kpo mü.

15 'Me 'ö yaa- -kë 'zü "kpenng, 'ya 'dho- pö ö -dä -dhe □dhe 'ö 'dho pë 'bha 'sü ö -go 'kwoödhö kö 'ö gun -na ziö -beang 'ka.

16 'Me 'ö yaa- -kë 'zü 'bhlaa-, 'ya 'dho- pö 'ö ö yee kë kö 'ö nu ö -bha "bhεε 'sü -dhe 'gü 'pödhö,

17 "kεε dhebhö -nu 'kö waa- -kë 'gbiö- "töng bha- 'gü, "εen 'ö 'në yaa- -kë -nu -go 'yön -bha, wo -zë -a -nu -bha -dho kë -wëesü □dedewo!

18 -Ka bhεa" Atanna -dhe kö 'wön bha 'ya 'dho kë "dhü "nεnε yi 'ka,

19 -a -gen -mü □dhe 'wɔn 'ö dho kë "töng bha- 'gü bha, -a -bha -kë -wëesü -sü -dhiang -zian 'yaa zë. Atanna 'dhö "kpongtaadhe -da "dhü yi bha- 'ka, -a -wëewɔn suu 'ö "dhü 'yii kë do, "εen -a "sinma 'yii 'dho kë 'zü 'ö to- -bha.

20 □Ya kë □dhe -dhekpəɔyi 'ö "dhü bha Atanna 'yii- 'bha "kan- "dhiü 'nü, kö dhame -zian 'yii 'dho □slɔɔ, "kεε □yaa- 'bha "kan- "dhiü 'mε 'ö- -nu -ya -dɪ -ta ö -bha 'ka bha- -nu -wɔn 'gü.

21 -A -kë "dhü -sü 'gü, □waa- pö ka -dhe □dhe Klisi □ya nu, -yö -dhe 'ö ya- 'gü, "εen -yö -dhe 'ö □ni- 'gü, 'ya 'dho bhɔ ka 'gü tɛan- -bha.

22 -A -gen -mü □dhe -dɪ -kë Klisi 'ka -mε -nu waa- Atanna -wɔdhiüloomε □flü -sü -nu 'gbɛ- -dho "wlü "töng bha- 'gü, 'ö 'wo "slë -nu waa- "dhabhliwɔn "gblüglü -nu -kë, kë "dhü kö -wo 'mε 'ö Atanna -ya -nu -ya 'ö 'wo bɔ- 'ka bha- -nu bho- -bha zian -ta "ni kö- -nu faan -zë □ya □mɔɔ- -bha.

23 -A □gban 'to 'a- wo "dhiü 'a- pö ka -dhe bha a- -kë "dhü kö 'ka -ya □në- wo ka 'suan- 'ka.»

Yö Mεgböme ö nu -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,29-31; Dhukö 21,25-28)

24 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö go mü 'ö- pö: «'Wɔn "nεnεgasü 'a- -dhiang zë ka -dhe bha yö □në □ya bo kë -sü 'ka kö -a -dhekpəɔyi -yö zun 'ko "dhiü, 'yö 'yënn- -gɔ 'dho □tröö, 'yö "su -dɪ 'pö 'ö bo 'bhü -sü 'ka.

25 'Yö "susëngga -nu 'wo go dhang- -bha 'wo □wεnn- 'yö pë -ziisü -ziisü -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu □gban 'wo go "glɔɔ.

26 'Yö 'wo gun -na mang Məgböme n yö kö a nu sië dha 'kpong- -ta ma -gblüdedhe -faan waa- 'gü 'töbhödhe bha- 'ka -yεεdhö.

27 'Yö 'a gun -na ma "kië -nu bɔ "kɔpungtaadhe □gban "pεpε 'gü kö -wo 'mε 'wo bɔ n 'ka 'ö Atanna -ya -nu -ya bha- -nu □loo 'ko -ta -dhe do 'gü.

*'Wɔn -nu bha- -nu 'suan- -bho -bha -pë -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö*

(Matiö 24,32-35; Dhukö 21,29-33)

28 □Dhe 'ö ö bo, 'yö- pö 'wɔn -nu bha- -nu 'suan- -bho -bha -pë 'a dho- -zɔn ka -dhe yö -mü figö -dhü □në- 'ka, 'ka "dhü bha- yö, kö -yö ö -trong -dee "pυ sië kö 'ka 'to 'ka- 'wɔn dɔ □dhe -a bhe dɔ "tüng □ya □loo □gban wo.

29 □Ya kë □dhe 'ka 'wɔn -nu 'a- -dhiang zë ka -dhe bha- kë -dhe yö 'pö □dhe -kɔ bha- 'dhö, kö -yö kë ka "yaan □dhe n nu "tüng □ya □loo, □dhe 'ma dɔ "kpan "dhiü.

30 A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'mε 'wo -tosεa kë sië dɔ -kɔ ya- 'gü ya, -a -nu □gban 'wii 'dho ga kö 'pë 'a- pö bha- □gban 'yii kë □kö.

31 -Yö kë ka "yaan □dhe "sε waa- dhang- -wo -dho ziö, "kεε n -wυ 'yii 'dho go "gblυυ tongtongdhö.»

*-Zυ -to -dɪ 'gü -gleng 'ö Yesu -ya -da 'ö Makö
-ya pö*

(Matiö 24,36-44)

32 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö- -ta yɔ- -nu -dhe 'ö- pö: «N nu -yi -zë mε 'bhaa- dɔ waa- n nu "tüng □dede 'dhö kö 'yii kë n Dë Atanna -zë 'ka, mang □dede -zian 'a- gbö 'ka ya 'maa- dɔ kö yöö -nu 'to- -bha "kië -nu □në- -bha.

³³ □Dhe 'ö "dhü, -ka -ya ka "yaan kö 'ka bhea" kö 'ka ka "tüng kë 'wön -nu 'a- pö ka -dhe bha- nu 'gü kö -wo 'to ka "yaan. -A -gen -mü □dhe 'kaa yi 'ö bha- □loo "tüng do.

³⁴ -Yö -dho kë □dhe gändënë do 'ö dho "ta 'gü □në- 'dhö. □Dhe 'ö yöö 'dho, 'yö ö -bha 'ko to, 'yö ö -wu kpö ö -bha gwëezë -nu -bha, 'yö- pö 'ko -maakëme -dhe -yö ö -zu kë 'ko bha- 'gü kö -ya -maa kë, 'ya 'dho yi zë.

³⁵ Kaa -du 'pö, -ka -ya ka "yaan -ko do bha- 'gü, -a -gen -mü □dhe 'kaa ka Dëme nu "tüng do, kö -yö -dho nu yaan" "piü -ee? Kö -yö -dho nu gbeng □zinng 'gü -ee? Kö -yö -dho nu -dhekpao "dhiü -ee? "Ëen kö -yö -dho nu dhia" "piü -ee? Kaa- do.

³⁶ □Dhe 'ö -kë □dhe -yö -dho "kan □në- wo ka 'gü bha, -ka kë ka 'suan- 'ka kö 'ya 'dho -kpan ka -bha kö ka yi 'gü.

³⁷ (-Gongöonme -nu -bha -dhio -yö do), 'ma- pö ka -dhe "dhü kö me □gban "pepe □në 'a- -nu -bha dhiang zë bha do, -ka -ya ka "yaan!»

14

"Segodhiüme -nu -bha yang -ya Yesu -bha -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,1-5; Dhukö 22,1-2; Zan 11,45-53)

¹ □Dhe 'ö -dhekpaoyi □ya 'to □ple kö Pakö troo waa- 'bluu- 'ö "seke 'yaa- -bha -a -bhö -yi -yö □loo, 'yö "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggome -nu 'wo zun- "slë moo- -sü -bha kö 'wo "kpenng- kë Yesu -go 'wo- 'kun -suedhö 'wo- zë.

² -A 'kloo- -mü □dhe kö -wa pö sië □dhe □ya kë troo yi □dede 'ka wo -ko 'yii 'dho □moo- -bha kö

'wo- 'kun, -a -gen -mü □dhe □ya kë "dhü "següme
-nu -dho "wlü wo "piü.

*Madhi 'ö go Betani -a -bha -dhasiklöö 'yi
-wennng Yesu -ta -koo -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 26,6-13; Zan 12,1-8)*

³ 'Ö gun kö Yesu -yö Simo 'ö go Betani 'ö
□wee -yua gun- -bha bha- -go 'koo dhö Betani, 'yö
dhebhö do -yö -da 'koo dhö, -a "töng bha- 'ka kö
-wo pë -bhö sië. 'Ö -da 'koo dhö kö -dhasiklöö 'yi
song "gbu- 'wo- -pë -kë "dhü 'wo- naadhö -kë bha-
yun 'ka bha, -yö -gwë "puu -sangdhe do pa -sü 'ka
kö -ya -go. □Dhe 'ö -da 'koo dhö, 'yö -sangdhe bha-
-go bho- "dhiü, 'yö -dhasiklöö 'yi 'ö gun- 'gü bha-
□wennng Yesu □gbin-.

⁴ -A kë 'ö- wo "dhü bha 'yii dhi 'me 'wo gun
mü bha- me 'bha -nu -dhe, 'yö 'wo- pö: «'Yö
-dhasiklöö song "gbu- suu 'kö ya- -see □ni -gen
-mü -më 'ka?

⁵ □Ya kë 'nu □dhe -a "dhoo □në 'kwa- do, -yö
-moo -bha 'nu 'ö 'wëë- 'kpii- □dede □slöö, 'yö
'wëëga 'kö bha 'kwa- 'gü -gblü "flëeme -nu -ta,
("këe yö □në □waa- □gban see- bha!)» 'Yö 'wo
zun -dön bho -sü bha dhebhö bha- 'ka.

⁶ "Këe 'yö Yesu -ya pö: «-Ka ka kwaa dhebhö
bha- -zü. Ka- -din -yën -më -wön 'gü? □Ya ö -bha
'wön -së □në kë n -dhe bha,

⁷ -a -gen -mü □dhe "flëeme -nu -zë -wo -dho kë
ka "piü "kponng □taa yi □gban 'ka, 'wön -së -kë -a
-nu -dhe -wön □ya ga ka 'gü "töng "bu "töng 'ö-
'gü ka -moo -bha 'ka- -kë -a -nu -dhe, "këe ma -zë,
'mii 'dho kë ka "piü yö yi □gban 'ka, 'ö "dhü kö -a

"tüng □nē -tun ya kö 'ka- -zɔn n -dhe □dhe n -dho -yö ka -kē.

⁸ Dhebhɔ bha- -bha 'ö- -kɔ □mɔɔ- -bha 'yö- kē bha. -Dhasiklɔɔ "yi 'ö yöö- □wenng n □gee -bha 'nu kö -wo n -wɛɛ bho- 'ka bha □nē 'ö- yi to "dhiü 'yö □wenng n -ta bha.

⁹ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'wɔn 'ö dhebhɔnē ya 'ö- -kē bha, 'wo dho Atanna -bha naɔ -sē ya- dɔ -dhe "ɔɔ -dhe 'ö- 'gü "kpung □taa, -wo -dho -a -dhiang zē mü 'pö kö mɛ 'bha -zu 'ya 'dho bhɔ- 'ka.»

Zuda -da Yesu -dhe pē "piü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 26,14-16; Dhukö 22,3-6)

¹⁰ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Zuda Isikadhioṭö 'ö -kē -a -bha □klang -nu -kaɔng do ga □plɛ bha- -mɛ do 'ka bha, 'ö □wlü 'ö dho "saabhɔmɛ -nu -gɔmɛ -nu "piü, kö 'ö Yesu "dhiü dɔ- -nu -dhe.

¹¹ □Dhe 'ö dho 'ö 'ö "kpläng bho -a -nu -dhe, 'yö- 'gü -wɔn -yö -dhi -a -nu -dhe □dedewo, 'yö 'wo "plüün bho- -dhe 'wo- pö wo -dho -a gba 'wēē- 'ka. □Dhe 'ö Zuda -yö go mü, 'yö zun "tüng -sē 'ö- -kɔ dho □mɔɔ- 'ka- -bha kö -ya "dhiü dɔ- 'ka -a -nu -dhe bha- mɔɔ- -sü -bha.

Yesu waa- -bha □klang -nu -a -nu -bha Pakö -pē -bhö -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 26,17-25; Dhukö 22,7-14.21-23; Zan 13,21-30)

¹² □Dhe 'ö troo 'ö 'wo 'bluu- 'ö "sɛkɛ 'yaa- -bha -a -bhö -ta bha- yi -blɛsü 'ö- yi □bhlēēsü □dede 'ka, 'ö -tuü -zian 'wo dho- zē troo 'ö- -nu -zu -da -a -nu "bhema -nu -go Ezitö -yi -ta, 'wo- Pakö -kē

bha- zë- 'ka bha □ya □loo, 'yö- -bha □klang -nu bha 'wo- pö- -dhε: «-Dhε -mεε □në i "piü □dhε 'yi 'dho- -bha kö 'yi i -bha Pakö -pë -kpa mü, yi Dëmε?»

¹³ 'Yö ö -bha □klang -nu bha- mε □ple bɔ, 'yö ö -wu kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho Zedhizadhëmö, 'ka 'dho ka -dho -kpan gɔndë do 'bha -bha kö 'yipë -ya -gɔ, 'ka- yö -ka ziö- □keng-,

¹⁴ 'ka 'dho, yaa- -da 'kɔ 'ö- 'gü bha, -kaa pö- 'kɔ bha- dëmε -dhε □dhε: <Yi dëmε -ya -pö 'yi nu kö 'yi i dhεε" 'kpɔ kö 'kɔdhi 'ö waa- ö -bha □klang -nu wo dho Pakö -bhöpë -bhö 'gü bha 'i- -zɔn yi -dhε.>

¹⁵ 'Ka- pö "dhü, -yö -dho 'kɔ 'gü 'bong -bong do, 'ö- 'güdhε □gban 'dhö -pë kē -sü 'ka -së 'ka, 'ö -yatapë □gban 'dhö mü -a -dhε -zɔn ka -dhε 'kɔ -ta "dhöng 'gü. -Dhε bha □në 'ka dho kwa -bha Pakö -pë -kpa -a 'gü.»

¹⁶ 'Yö- -bha □klang -nu □ple bha 'wo dho. 'Yö 'wo -kpan -bha □dhε -kɔ do 'ö- pö- 'ka -a -nu -dhε bha- 'dhö. 'Yö 'wo Pakö -pë -kpa mü. □Dhε 'wo wo bo, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho- -dhε 'gü.

¹⁷ □Dhε 'ö □wa □gloo mü 'ö "bin □ya 'ma, 'yö waa- -bha □klang -nu -kaɔng do ga □ple bha 'wo □loo Pakö -pë -bhö -dhε bha- 'gü.

¹⁸ □Dhε 'wo □klëen -bhöpë bha- -zü, 'ö 'wo- -bhö -sü zü bho -së 'ka, 'yö- pö- -nu -dhε 'ö- pö: «Kwa- -bha -zë wo, "kεε tɛanwɔn do 'bha- -dhö 'a dho- pö ka -dhε. Yö -mü □dhε 'mε 'ö kweng- -nu kwa -kɔ 'dhö 'tɛa- do 'gü ya, mε do- -dho n "dhiü dɔ n 'yaɔ- -nu -gɔ

¹⁹ -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö- -nu "gblüödhe "muu bho, 'yö -wëë -yö zun -da -sü -bha -a -nu

-ta, -a -gen -mü □dhe 'yaa gun- -nu "piü □dhe 'wɔn suu bha -yö kē Yesu 'ka. 'Yö 'mε 'ö "dhü 'ö zun-dhεε" 'kpɔ -sü -bha 'ö- pö: «-A -ga 'i- wo bha □wε, n Dēme, -yö i 'gü □dhe ma -mü -ee?»

²⁰ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Mε -kaɔng do ga □ple 'ka bha mε do -mü. Mε 'dhe yeng yi -kɔ 'dhö 'tea- do 'gü bha yö -mü.»

²¹ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka □dhe mang Mεgböme n ga -wɔn -yö -dhö □dhe -kɔ 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka Atanna -gɔ 'sēedhe 'gü- 'dhö, "kεε 'mε 'ö dho kē -a -gbɔ -dɔ 'ö -dɪ □gbin- -mε 'ka bha □nē- -mε -bha 'dhö -wēēsü. -A fiē- -dhö -zianwo 'nu kö- -mε 'ya 'dho bhɔ.»

Atanna -bha -bhöpē -bhö -kɔ -gleng 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 26,26-30; Dhukö 22,15-20; 1 Kodhengtö 11,23-25)

²² 'Wo gun pē -bhö siē, 'yö Yesu -yö 'bluu- sü, 'yö Atanna nuε" bho- -wɔn 'gü, □dhe 'ö 'ö bo, 'yö- "kplü "kplü bho, 'yö- 'gü -gblü 'ö -bha □klang -nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «N kwi "blēen- □nε, -kaa 'kun 'ka- -bhö.»

²³ 'Yö go mü 'zü 'ö we -kɔɔ sü, 'yö Atanna nuε" bho- -wɔn 'gü, □dhe 'ö 'ö bo, 'yö- nu- -nu -dhe, 'yö- nu □gban 'wo- mü.

²⁴ 'Yö- pö- -nu -dhe: «N □yɔɔn 'ö yöö -wεnng kö -yö kē -mlεε -dee 'ö maa- -da n Dē Atanna waa- mε kpö 'gbε -a -nu □zinng 'gü kö -ya -nu -kɔ -da 'ko □kweng bha- "blēen- □nε.»

²⁵ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: □Ya 'go □dεε 'gü, 'mii 'dho -drɔɔ mü 'ö dho

'ö zun- 'ka yi 'a dho- -dee mü- 'ka Atanna -bha -gblüedhēpö 'gü bha- -bha.»

²⁶ □Dhe 'wo wo bo 'yö 'wo Pakö "tan -nu bho, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Odhivie -tön □gbin-.

*Yesu -bha Piēdhö -bha ö -wɔn zao -sü -dhiang
'ö- zē 'ö Makö -ya pö*

(Matiö 26,31-35; Dhukö 22,31-34; Zan 13,36-38)

²⁷ □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «Με "πεπε 'ka bha me □gban ka -dho "kan n -zü 'kwëë-, 'ö 'ka □dua. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -bha 'sëēdhe 'gü □dhe:

A -dho -tuö -maagɔme zē,

'yö- -bha -tuö -nu 'wo do bunnggeedhö.

²⁸ "Κεε □wa n zē "dhö, a -dho -bö 'zü -deewo. □Ya kë □dhe 'ma bo -bö -sü 'ka, a -dho -da ka "dhiü 'a dho Gadhidhe -se 'gü.»

²⁹ □Dhe 'ö- pö "dhö, 'yö Piēdhö -ya pö- -dhe: «(N Dëme,) 'kö 'zü me □gban "πεπε □wa bo i 'ka, "κεε ma -zē, 'mii 'dho bo i 'ka tongtongdhö.»

³⁰ 'Yö Yesu -ya -yɔ bo- -gɔ 'ö- pö: «Piēdhö, a- -pö i -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe bhii □dede -zian 'i "wɪ siē bha, gbeng do 'ö □dhe 'yii 'dho ziö kö 'wɔn 'a- pö bha 'bha- kë. -A -gen -mü □dhe "sanni -wa pö -tɔgɔn □ya "wɪ □dhe pē □ple 'dhö, kö 'bha bo n 'ka -genyan 'ka -yaaga.»

³¹ "Κεε 'yö Piēdhö -ya zē 'zü ö -sɔbhεε □dede -bha 'ö- pö: «'Kö □ya kë ga -zian □nē- 'ka, yi -dho -a wo yi "kwëë, "κεε 'mii 'dho "kan -zē wo i -bha tongtongdhö, n Dëme.» 'Yö 'me 'wo bha- nu □gban 'wo -wɔ do bha- pö.

Yesu -bhea Zesemane -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,36-46; Dhukö 22,39-46)

³² 'Yö 'wo -ziö 'zü 'wo dho -dhe do 'bha 'wo-Zesemane -dhe -kë bha- 'gü. □Dhe 'wo □loo mü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe: «Ka -ya n -gɔ yö kö 'a 'dho -bhea Atanna -dhe -dhe 'gü.»

³³ 'Yö Piedhö 'dhö, Zakö 'dhö, Zan 'dhö -a -nu -dhe, 'yö 'wo dho. "Kee "tüng 'wo dho sië- 'ka "dhü bha, kö "suü □ya -da -a 'gü, kö "nenega -sea □ya -ya bha -sü -bha -a -bha, kö -wëë -yö -da sië-ta.

³⁴ 'Yö- pö me -yaaga bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Ga -sü zii □ya kpa n -ta, □dhe 'ö "dhü, -ka 'to yö, "kee -ka -ya ka "yaan 'ka 'dho yi zë.»

³⁵ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö □yɔɔn 'dɛdɛ wo ö "dhiü, 'yö □kwaa ö -dɪ -zü "sia-, 'yö □bhea Atanna -dhe kö □ya kë □dhe □ya kë- -dhidhewɔn 'ka, kö "tüng bha -ya dɔ ö 'ka □gblɛɛn.

³⁶ 'Yö □bhea 'ö- pö: «N Dë, bhi □në i -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö, -bhö dɔ "gbɪ-, "ni kö □ya kë i -dhidhewɔn -zë 'ka, kö 'wɔn "gbɪ- 'ö maa- "yi mü ya 'i- 'kpɔ n 'ka, "kee yö □në- □gban 'gü, kö -yö ga bhi □në i 'gü, kö 'ya 'dho kë ma -zë n -dhidhewɔn 'ka.»

³⁷ □Dhe 'ö □bhea Atanna -dhe "dhü 'ö ö bo, 'yö ö yee -kë 'ö nu ö -bha □klangdhiü -nu -yaaga bha- -nu -dhe 'gü. 'Ö nu -yö -kpan -nu -bha kö □wa yi zë. 'Yö pa- -nu -bha 'yö- pö Piedhö -dhe: «Simɔ, 'bha yi zë 'nu -wa! 'Aa, Piedhö, bhii □mɔɔ- -bha kö 'i "tüng do -zian -to "yaan kë -wa?

³⁸ -Ka -ya ka "yaan kö 'ka bhea", kë "dhü kö Sotraan -bha "kpënnɔ- -ko 'ya 'dho □mɔɔ ka -bha 'ö ka -da Atanna "dhiü, -a -gen -mü □dhe -to

Atanna dhooobhaa -zian -ta -dho -yö kë me "bhu-
-nu -bha, "kεε -a kë "sı ꞥnë 'yaa kë- -nu -dhe.»

39 'Yö -ziö 'zü -deewo 'ö dho -dhe do 'ö ꞥbhea
Atanna -dhe -a 'gü -blεεsü bha- 'gü, 'yö ꞥbhea 'zü
ꞥdhe -ko do 'ö ꞥbhea- 'ka -blεεsü bha- 'dhö.

40 'Yö nu 'zü -deewo ö -bha ꞥklang -nu -dhe
'gü, 'ö nu -yö -kpan -a -nu -bha kö ꞥwa yi zë 'zü
-deewo. -A -gen -mü ꞥdhe 'ö gun "dhü kö- -nu
"yankö ꞥgbaan kë 'gbiin- yi kao. Woo dhiang 'ö-
zë- -dhe 'wii- ꞥslöo.

41 'Yö -ziö 'zü -deewo 'ö dho. Nu -yaaga -naa
'ö- wo, 'yö pa- -nu -bha 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö:
«Yi -zian ꞥnë 'ka- zë sië "dhü do -wa! -Yö 'to
"dhü! "Tüng 'a gun "suö sië- gɔ ꞥya ꞥloo -ya
bo, -a -gen -mü ꞥdhe mang Mεgböme n "dhiö -do
'wönyaakεme -nu -dhe "tüng bha ꞥya ꞥloo.

42 -Ka "wlü 'kwa 'dho, 'me 'ö yöö n "dhiö do bha
ꞥya dun kwa -ta.»

Yesu 'kun -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,47-56; Dhukö 22,47-53; Zan 18,3-12)

43 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi, 'yö- -bha ꞥklang
-nu -kaong do ga ꞥple bha- me 'dhe 'wo Zuda
-kë bha 'ö -wo, kö me kpö 'kpii- 'ö -siang -nu
waa- "dhünë -nu 'wo- -nu -ta, 'ö "saabhome -nu
-gome -nu oo, 'tonggome -nu waa- Zuifö -nu -bha
-kwεagbö -nu 'wo- bo bha -wa ꞥkeng-.

44 Yö -zë 'ö gun kë sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö
Zuda 'ö dho- "dhiö do- 'kunme -nu -dhe bha ꞥya ö
-wu 'kpo 'me weng- -nu 'wo nu sië bha- -nu -bha
ꞥyaa- pö: «ꞥYa kë ꞥdhe 'kwa 'dho, 'me 'a dho-
ꞥloo- -bha bha kö 'me 'a -wı 'ka bha 'yö bha, kö

'ka- 'kun 'ka 'dho- 'ka, "kεε 'ka- 'kun -së (kö 'ya 'dho dha ka -gɔ).»

⁴⁵ □Dhe 'wo nu 'wo □loo- -nu -dhe 'gü, 'yö to 'ö dho Yesu -zian 'ka, 'yö- pö- -dhe: «N Dëmε!» 'Yö- □loo- -bha,

⁴⁶ 'yö 'mε 'wo bha 'wo Yesu kun.

⁴⁷ 'Yö 'mε 'wo gun Yesu □keng- bha- mε do -yö -kɔ -da ö -bha -siang 'gü, 'yö bho ö kwεε", 'yö "saabhomε -gɔmε 'kpüi- -bha gwëëmi zë- 'ka- -gɔ -bha, 'yö- "tv kpö bho mü.

⁴⁸ 'Yö Yesu -yö dhiang zë 'mε 'wo nu- 'kun bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Nu 'ka- wo n 'kun -dhe 'gü -siang -nu waa- "dhünë -nu 'ka □dhe mε- dɔ mezëmε 'ka ya- -gen -mü -më 'ka?

⁴⁹ Ka 'yan 'yaa gun n -bha ka kpö 'gü yi □gban "pεpε 'ka kö a mε -nu □klang kë sië Atanna -dhökëgükö 'gü -dhe ya 'gü -ee? -Yö -kë -mü □dhe 'yö 'kii n 'kun- "töng 'dhe 'kö bha yö -zë 'bha 'gü? "Kεε 'yaa 'wɔn 'bha 'ka, -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëédhe 'gü n -bu 'gü bha □në- 'gü -wɔn -yö kë.»

⁵⁰ 'Ö bo kë -sü 'ka "dhü, 'yö 'mε 'wo gun- □keng- bha- □gban 'wo -kan -zü 'kwëë- 'wo □dua 'wo dho.

⁵¹ 'Nëglɔɔnnë do 'ö -kpata doseng □në gun- gban "dhiü bha -yö -gun □keng- kö □waa- 'kun -wo 'dho sië- 'ka. 'Yö 'wo dho 'wo yöö -dɪ 'pö- kun.

⁵² "Kεε 'yö yö -zë 'ö ö -bha -kpata bha- to- -nu □kwεε- 'yö -ziö -beang 'ka 'ö dho ö 'kpee- 'ka.

Yesu -bha -dho zagɔbhomε -nu -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,57-68; Dhukö 22,54-55.63-71; Zan

18,13-14.19-24)

⁵³ □Dhe 'wo Yesu kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabhomé -nu -gómε 'kpii- -kuu "dhiü, 'yö "saabhomé -nu -gómε -nu "pεpε 'wo to oo, -kweagbö -nu waa- 'tonggómε -nu 'wo bho 'ko -ta -a -gö "kweandhö mü.

⁵⁴ -A -nu 'dho -sü 'ka kö Piédhö -ya -nu □keng-, "kεε 'yaa □yöön- -nu "söw, 'yö 'wo dho 'wo -da 'ka "kweandhe bha- 'gü. 'Yö Piédhö dho 'ö -ya peng -bha gwëëzë -nu "söw, kö peng 'në 'bha -yö -ma ö bha kö "nεnε -yö go ö 'gü.

⁵⁵ 'Yö "saabhomé -nu -gómε -nu "pεpε bha waa- zagöbhome -nu 'wo nu bha 'wo zun 'wön do 'wo dho- □slöw Yesu -bha -tosea 'gü kö -yö kë- zë -gen 'ka -a möw- -sü -bha, "kεε 'yö 'wii- □slöw tongtongdhö.

⁵⁶ -A -gen -mü □dhe mε 'gbe □dede -wo nu 'wo □sua -dhiang -nu zë- -bha, "kεε mε 'bha □ya nu □yaa- 'bha pö, mε 'dhe □ya 'dho dö mε 'dhe bha- "piü, □ya nu 'yö- "wεε 'bha pö, 'yö- -nu -wu 'yaa kë do.

⁵⁷ Kö mε 'bha -nu -wo "wlü sië 'wo □sua -ya -bha 'wo- pö:

⁵⁸ «Yi -zë yi- -ma "dhi kö -ya pö sië □dhe: <Atanna -dhökëgüko 'wo- dö wo -kö "dhiü ya, ö -dho -a 'wü 'ö- -dee 'ö 'yii dho kë mε -kö "gblüw 'ka 'a- dö -dhekpaoyi -yaaga 'ka.>

⁵⁹ Aa" □ni -a -dhe -zian 'wo- pö "dhü bha, -a -nu -wu 'yaa gun- 'gü do.

⁶⁰ □Dhe 'ö □wa 'wön -nu bha- pö "dhü 'döondhö, 'yö "saabhomé -nu -gómε 'kpii- bha 'ö □wlü mε "dhaa bha- 'gü, 'yö- pö Yesu -dhe 'ö- pö: «Dhiang "pεpε 'ö 'mε 'wo nu i 'ka n -dhe ya 'wo- zë i -bha

ya i "tu -ya □gban 'gü, i -bha -yo 'i- do- 'gü yö -mü -më 'ka? "Εεν -a -yo 'yaa i -go -ee?»

61 "Κεε 'yö Yesu -yö ö "dhi ta, 'yö 'yii "wι. 'Yö "saabhome -nu -gome 'kpii- bha 'ö- dheε" 'bha kpo 'ö- pö: «"Εεν bhi □në 'i Atanna -bha -Yame, Atanna 'kwa- -dhökë ya- Gbö 'ka -ee?»

62 'Yö Yesu -ya -yo bo 'ö- pö: «□lin, yö -mü n 'ka. □Ya 'go mü ka "yan -dho mang Μεgböme n yö kö a -ya -sü 'ka Atanna 'gügbüsü bha- -yεa 'ö □bhlëüsü 'ka bha- 'gü, 'ö 'ka n yö 'zü kö a 'go sië dhang- 'gü 'a nu dha 'kpong- -ta.»

63 □Dhe 'ö "saabhome -nu -gome bha 'ö -wu bha- ma, 'yö -siö -dhe, 'yö ö -bha -so -pe, 'yö go mü 'ö- pö: «'Με 'ka ma bha, kwa -mawon 'yaa "σεε- -zian -bha 'zü.

64 "Εεν ö -di 'ö- dan Atanna 'ka bha 'kii- -dhe yö -ee? "Εεν ka ka -bha pö- 'gü □dhe?» 'Yö me "pepe 'wo gun mü bha- -nu -wu 'dhö to- -bha do □dhe za 'bhaa- 'gü 'zü, "κεε -a zë -won □në to- -bha.»

65 -Wo -to mü 'yö me 'bha -nu 'wo zun "dhidhi -suü -bha -sü -bha, 'yö 'wo so kpa- "yan "dhiü, 'yö 'wo zun- -zë -kōkpö 'ka -sü -bha kö -wo □wεε do sië- -bha 'wo- pö: «Atanna -wudhiöloomε, 'me 'ö i -ma bha de -mü? -A -me pö "kpüdhö!» 'Yö gwëezë -nu 'wo wo -kō -da 'gü kö 'wo 'dho- 'ka, "κεε kö -wa "tu -nu -ma sië "dhü do.

Piedhö -bha Yesu -won zo -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,69-75; Dhukö 22,56-62; Zan 18,15-18.25-27)

66 "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö Piedhö -ya -nu □wlöö "sia- "kpenngdhö, "kweandhe bha- 'gü mü kö Yesu -zë -yö 'kōodhö 'kō -ta "dhüng 'gü. -Yö

-to -dhe bha □nē- 'gü, 'yö "saabhome -nu -gome 'kpii- bha- -bha gwëédhe do -yö nu.

⁶⁷ □Dhe 'ö Piedhö yö kö -yö -ya sië peng -bha, 'yö- -ga "senngdhö, 'yö- pö- -dhe: «Bhii -dɪ 'pö i -gun Yesu 'ö go Nazadheto bha- □keng- "dhe!»

⁶⁸ "Kεε 'yö Piedhö -ya □zao 'ö- pö: «'Pë 'i- pö sië bha 'maa- dɔ, 'maa- 'gü -zian ma.» □Dhe 'ö- pö "dhü 'yö -ziö 'ö dho 'ö dɔ "kweandhe bha- "dhi -wo -dhe 'gü, 'yö to 'yö -tɔgɔn -blesü -yö -wɪ.

⁶⁹ □Dhe 'ö dhebhɔ bha 'ö Piedhö yö 'zü -deewo, 'yö- pö 'mε 'wo gun mü -a -nu -dhe 'ö- pö: «'Mε 'wo bha- mε do □ne!» 'Yö Piedhö -ya □zao 'zü -deewo.

⁷⁰ □Dhe 'ö "töng 'nē 'bha □ya ziö, 'yö 'mε 'wo gun mü bha 'wo- pö 'zü Piedhö -dhe: «-A pö 'wo- wo □dhe 'mε 'wo ya- mε do -mü i 'ka ya 'yaa □sua 'ka; -a -gen -mü □dhe [mε -ya -dhe -yö i "dhiwu -bha].»

⁷¹ □Dhe 'kö 'wo- pö "dhü, 'yö Piedhö -yö zun -sö -bhö -sü -bha 'ö- pö: «'A- zë ma Atanna -dhe, 'mε 'ka "wɪ sië- 'ka bha, 'maa- dɔ. (□Ya kë □dhe -a pö 'a- wo sië ya □ya kë □sua 'ka 'a ga!)»

⁷² Dhiang bha -yö -to "dhi, 'yö -tɔgɔn □ple -naa -yö -wɪ. 'Yö- -zv -yö -bö dhiang 'ö Yesu -ya zë- dhe 'ö- pö: «"Sanni -tɔgɔn -yö "wɪ □ple kö □ya bo ö 'ka □dhe pë -yaaga 'dhö bha- 'ka. □Dhe 'ö- -zv 'dhö -bö 'wɔn bha- 'ka, 'yö zun "gbu bɔ -sü -bha.

15

Yesu -dho Pidhatö -kuu "dhiö -ko -dhiang 'ö

Makö -ya zë

(*Matiö 27,1-2.11-14; Dhukö 23,1-5; Zan 18,28-38*)

¹ -Dhe -zë 'ö □kpaɔ bhoo, me "pepe 'wo Atanna -wɔn -gɔ -ta, "saabhome -nu -gɔme oo, -kweagbö -nu oo, 'tonggome -nu waa- zagɔbhome -nu -wo -ya 'kwëë- □në- -kë -dhekpaɔ tii bha- 'gü kö 'wo dho Yesu -wɔn 'kun -kɔ 'ö- 'gü 'wo- dɔ. □Dhe 'ö- -nu -wɔ □ya kë do, 'yö 'wo- kun 'wo- -kɔ □nëng 'kwëë- 'wo- -lö, (kö 'ya 'dho □dua) 'yö 'wo dho- 'ka Wlɔmö mi 'ö gun- -nu -bha "se bha- -gɔdhiöme 'ka 'wo- -dhe Pidhatö bha- -dhe.

² □Dhe 'wo dho 'wo □loo Pidhatö -kuu "dhiü, 'yö Yesu dhe" kpaɔ 'ö- pö: «Bhi □në 'i Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ya -ee?» 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «□lin, ma -mü.»

³ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö "saabhome -nu -gɔme -nu bha 'wo zun za 'gbe -dɔ -bha -sü -bha.

⁴ 'Yö Pidhatö -ya dhe" -dee 'bha kpaɔ 'ö- pö: «Za "pepe 'wo- dɔ sië 'i -bha ya 'bhaa- ma □në- wo 'yö 'bhaa- -yɔ 'bha bɔ -ee? "Een -a -yɔ □në 'yaa 'i -gɔ -ee?»

⁵ "Kee Yesu 'yii- -yɔ 'bha bɔ 'zü tongtongdhö, 'yö- 'wɔn -yö Pidhatö kɔn □dedewo.

Pidhatö -bha Yesu -nu -a 'kunme -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(*Matiö 27,15-26; Dhukö 23,13-25; Zan 18,39-40; 19,1-16*)

⁶ -A "töng bha- 'gü, kö Pakö yi □ya □loo -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, 'yö -gblüdë □ya 'me 'wo -kaso 'gü bha- me 'dhe Zuifö -nu □waa- pö -ya bho -kaso 'gü wo -dhe, 'yö □yaa- bho -kaso 'gü.

7 "Tüng 'wo Yesu kun- 'ka bha kö göndënë do 'wo Badhabasö -kë, 'ö waa- ö "teabo -nu 'wo me zë kö □wa "wlü "segome "piö bha -yö -kaso 'gü.

8 'Yö me kpö 'gbe □dede 'wo □wlü 'yi bha- 'ka 'wo dho Pidhatö "piö, 'yö 'wo □bhea- -dhe kö -yö me do bho wo -dhe -kaso 'gü □dhe -ko 'ö- -kë 'ka zii- 'dhö.

9 'Yö Pidhatö -ya -nu dheε" kpö 'ö- pö: «-Yö ka "piö □dhe 'a n -ko bho Zuifö -nu -bha -gblüde ya- 'gü ka -dhe -ee?»

10 Dheε" 'ö Pidhatö -ya kpö "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -ya 'wön do □dhe gblēen" □nē "saabhome -gome -nu bha 'wo gun gön siē Yesu 'ka, 'yö- -wön 'gü 'yö 'wo nu- 'ka ö -dhe, "keε □song 'bhaa- -bha.

11 "Keε □dhe 'ö dheε" bha- kpö "dhü, 'yö "saabhome -nu -gome -nu bha 'wo -da me kpö bha- -nu -gö 'gü, 'yö 'wo -wu ma- -nu "tuu, kë "dhü kö Pidhatö -yö ö -ko bho Badhabasö □nē- 'gü.

12 'Yö Pidhatö -ya -nu dheε" -dee 'bha kpö 'zü 'ö- pö: «-Yö ka "piö 'sa □dhe 'me 'ka- -dhe Zuifö -nu -bha -gblüde ya 'a- kë □dhe?»

13 'Yö 'wo □gbla "gbu- 'ka 'wo- pö: «-Bhö -a do "dhü -bha!»

14 'Yö Pidhatö -ya -yo bo- -nu -gö 'ö- pö: «-A -do "dhü -bha -gen -mü -mē 'ka? -Yö -mē -wön yaa □nē- -kē?» "Keε 'yö 'wo □gbla 'zü "gbu- □dede 'ka 'wo- pö: «Yi- -pö 'i do "dhü -bha!»

15 'Yö Pidhatö -ya zë me kpö bha- -nu dhoo bhaawön kë -sü -dhe, 'yö ö -ko bho Badhabasö 'gü. 'Yö "sodha -nu -ya Yesu -zë -bha 'yö 'wo- -ma. □Dhe 'wo- -ma 'bha wo, 'yö ö -ko bho-

'gü kö -wo 'dho- 'ka kö -wa do "dhü -bha.

*"Sodha -nu -bha □wεε -do Yesu -bha -ko
-dhiang 'ö Makö -ya zë*

(Matiö 27,27-31; Zan 19,2-3)

¹⁶ □Dhe 'ö Pidhatö -yö ö -ko bho Yesu 'gü "sodha -nu -dhe, 'yö 'wo- sü za □gblü "dhiö 'yö 'wo dho- 'ka -gblüdë -go 'koodhe □dede 'gü, 'yö 'wo wo këyoo □gban "pepe -dhe mü.

¹⁷ 'Yö 'wo -gblüdë -nu -da □gbauu- "yan -zaondhö 'bha bha- -da -bha kö -yö kë □dhe -gblüdë 'dhö, kö 'wo □wεε -do -bha -dhe yö, 'yö 'wo dho 'wo "glën 'faan- bo 'wo- -ya -go -bha,

¹⁸ 'yö 'wo zun- □wεε -do -bha -sü -bha 'wo- □tua bho 'wo- pö: «Zuifö -nu -bha -gblüdë, 'bha □boo!»

¹⁹ 'Yö 'wo zun- -ma -sü -bha "dhü 'ka -a □gbin-, kö -wo "dhidhi -pen sië- -bha, kö -wo zun sië wo kpiö 'gü, 'wo- □bhlëë -ya □dhe -gblüdë 'dhö.

²⁰ □Dhe 'wo wo bo □wεε -do -bha -sü 'ka □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'wo □gbauu- bha- bho- -bha, 'yö 'wo- -di -a so -da -bha, 'yö 'wo dho- 'ka -a -do "dhü -bha -dhe 'gü.

(Matiö 27,32-44; Dhukö 23,26-43; Zan 19,17-27)

²¹ □Dhe 'ö □wa -da zian -ta 'wo 'dho sië, 'yö 'wo -kpan Simo 'wo- gbö do -dhe Dhezandrö, 'wo- me do 'bha -dhe Dhufusö 'ö go Sidhenö bha- -bha kö -yö 'go sië ö -go gbεε 'gü -yö ziö sië. 'Yö 'wo zun- "dhiö 'wo- pö- -dhe -yö Yesu -do -bha "dhü bha- 'sü kö 'wo 'dho- 'ka.

²² 'Yö 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka -dhe 'wo- -dhe eblö -wü 'gü Gogota bha- 'gü (□waa- pö "dhü kö -wa -pö <me -go "kpεa -ton>.)

23 □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'yö 'wo pë 'bha 'wo- 'miidhö -kë, 'ö pë -nεε -ma me 'ka -sü dho "sia- bha- -da -drɔɔ "piö 'yö 'wo- nu- -dhe, "kεε 'yii "wɪ- -bha kö -ya mü.

Yesu -do "dhü -bha -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

24 □Dhe 'ö □waa- □gban kë "dhü □wa wo bo, 'yö 'wo- sü 'wo- do "dhü -bha, 'yö 'wo "pɔni -gban -a -ko waa- -gen -nu -ta. 'Yö 'wo- -bha -so -nu bha- -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta -a zë "kpüü kë -sü 'ka, kë "dhü kö me 'ö 'dhö -a -bha 'ö dho- □slɔɔ kö -ya do.

25 -Wa -do "dhü -bha "dhü dhia" "piö 'yënn- "tεε "gbu- -ta.

26 Pë -ben 'wo- zë kö □wa □nëng -a -do -bha -dhü bha- -bha kö me □gban "pεpε -wa zë -gen do bha, 'yö 'wo- pö: «Zuifö -nu -bha -gblüdë □nε». 'Yö 'wo- □nëng "dhü -bha -a -go -ta "dhöng 'gü.

27 -Wo waa- mezëme -nu □ple □në- -nu do "dhü -bha 'ko "töng do 'gü. 'Yö 'wo- me do do- -ko -së 'gü, 'yö 'wo me do do- □kwaa 'gü.

28 [Kë "dhü kö -wɔ 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhe 'gü □dhe:

«-Wo kë -do 'wɔnyaakëme -nu -bhiëë 'gü» bha- 'gü -wɔn -yö kë.]

29 'Kö 'me 'wo zian ziö sië -wo "si bho sië- -go 'ö 'wo wo -go 'gü zë- 'ka- -dhe 'wo- pö: «-Aao! -A 'dhe 'i- -dhe □mɔɔ 'yö bha! 'Bhi- pö i -mɔɔ -bha 'i Atanna -dhökëgüko wü, 'i- -dee do -dhekpaoyi -yaaga 'ka -ee?

30 -Bhö i -dɪ dha -dhe! -Bhö 'go "dhü bha- -bha □tɔn kö 'i zun "sia- -dhe!»

31 Kö "saabhöme -nu -gɔme -nu -dɪ 'pö -wo □wεε do sië- -bha waa- 'tönggɔme -nu 'dhö, 'wo-

pö wo 'ko -dhe: «□Ya me -nu dha, "kεε -a -ko 'yaa □moo- -bha kö -yö ö -dɪ -zē dha!»

³² 'Ö 'wo- pö: «'Bhii- pö i -dɪ -dhe □dhe bhi □nē 'i Izraedhö -me -nu -bha -gblüdē 'ka, □dhe bhi □nē 'i 'me 'ö Atanna -ya -ya kö 'ö- bo yi dha -dhe 'gü -a 'ka -ee? 'Bha- pö 'yi 'dhang bho i "dhiü, -bhö i -dɪ bho "dhü bha- -bha kö 'i loo- kö 'yi- -dhe yö kö 'yi 'dhang bho i "dhiü!» Kö 'me 'wo weng- -nu -a -nu -gban "dhü -bha -dhe do 'gü bha, -wo "si bho siē- -go 'pö.

Yesu ga -ko -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 27,45-56; Dhukö 23,44-49; Zan 19,28-30)

³³ □Dhe 'ö 'yēnng- □ya -ya me -go □zinng 'gü, 'yö -dhe -yö □tröö "kpongtaadhe □gban "pepe 'gü, 'yö dho 'ö zun- 'ka "wo "ye -yēn -bha.

³⁴ □Dhe 'ö 'yēnng- □ya 'kpo me -go 'ka -sē 'ka, 'yö Yesu -yö □gbla "gbu- 'ka eblö -wu 'gü 'ö- pö: «Edhoi, dhama sabatami! (□Waa- pö "dhü kö -wa -pö: «"Eke n Dē Atanna, "eke, i i -ko -kan n "dhiü □ni -mē -wɔn 'gü?»

³⁵ □Dhe 'ö 'me 'wo gun mü bha 'wo- -wu ma □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- me ga 'bha -wa pö: «-Ka do! -Yö Edhi -dhe siē -wa!»

³⁶ 'Yö- me do -yö do -beang -bha 'ö dho 'ö -fuu -kɔn 'bha bha- -da we 'wangwang 'bha bha- □bhaa, 'yö- -ya "dhü "dhiü, 'yö nu- 'ka- -dhe kö -ya mü, "kεε kö -ya pö siē: «-Kaa 'to mü kö (Atanna -wudhiüloomε) Edhi 'ö- -dhe siē bha -yö nu kö -ya loo 'kwa- -dhe yö!»

³⁷ "Kεε □dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -yö □gbla "gbu- 'ka, 'yö -kē -a 'nii- -pö -sü 'ka.

38 -A 'nii- 'dhö -pö "töng □dede 'ö- 'ka bha, 'yö so 'ö gun Atanna -dhökëgüko 'ö Zedhizadhëmö bha- 'gü, -a 'gü -kan 'gü -so 'ka bha 'ö -pε □zinng 'gü gbanngdhö, 'yö go- 'ka "dhöng 'gü 'ö zun- 'ka "sia- (kö -ya -zön □dhe □zinng 'yaa Atanna waa- me "bhı- -nu -a -nu □zinng 'gü 'zü Yesu Klisi 'saa- 'gü).

39 □Dhe 'ö Wlömö -mε -nu -bha "sodha këng do -gome 'ö gun do sië Yesu wëëdhö mü bha 'ö- ga -ko bha- 'suan- bho, 'yö yöö □dede 'ö- -kan ö "dhi 'ka 'ö- pö: «'Mε 'ö ya Atanna Gbö □në gun- 'ka tεan- □dede 'ka!»

40 'Ö gun "dhü 'pö kö dhong -nu kpö 'bha bha -wo do sië □gblεen 'wo- -dhe -ga. Dhong -nu 'wo gun -dhe -ga sië "dhü bha, Madhi 'ö go Madadha oo, Madhi 'dhe 'ö -kë Zakö sεennë waa- Zoze -a -nu dhe 'ka bha waa- Sadhome -wo -gun -nu kpö 'gü.

41 Mε 'dhe 'kö 'wo bha wo -zë -wo gun Yesu □keng- kö -yö -tun "yaan, wo □në 'wo gun- "dhiö -ziö wo sië kö -yö Gadhidhe, "kεε dhebhö -nu 'gbε □dede 'wo -ziö Yesu □keng- kö -yö 'dho sië Zedhizadhëmö, -wo -gun mü 'pö.

*Yesu □wεε bho -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 27,57-61; Dhukö 23,50-56; Zan 19,38-42)*

42 □Dhe 'ö -kë □dhe 'wön bha -yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha □glooyi yεan" "piü 'ka, 'ö 'wön "pεpε 'wo dho- kë □glooyi 'ka 'wo- □gban □baa 'yi bha □në- 'ka, "kεε kö "bin □ya 'ma □gban wo, 'yö göndë do 'wo- -dhe Zosëfu 'ö go Adhimate -pö 'gü bha 'ö nu.

43 Zosëfu bha -yö -gun mε -tiandhö 'wo- □bhlëë -ya □dedewo -a 'ka, -a -gen -mü □dhe za -go "yε

-mε -nu 'wo gun "se bha- 'gü -a mε do □nē gun-
'ka, "kεε yō -zē -yō -gun 'mε 'ö 'dhang bho Atanna
-bha -gblüädēdhe -wɔn "dhiü, 'ö -ya -sü 'ka- -bha
-ya 'gü -a 'ka. □Dhe 'ö nu, 'yö ö -zɔ -gban 'ö dho
Pidhatö "piü, 'yö Yesu □gee -gbadhε -gɔ.

⁴⁴ "Kεε Yesu -ga 'piö- -wɔn 'ö "dhü bha- 'wɔn -yö
Pidhatö -kɔn □dedewo. -Yö "sɔdha -gɔmε bha-
-dhe yō □nē- -wɔn 'gü, 'yö- dhεε" kpɔ 'ö- pö: «'Mε
bha- ga -yi □ya □gwēē 'pö wo -ee?»

⁴⁵ □Dhe 'ö bo- □iin pö -sü 'ka, -yö ö -kɔ □nē bho
Yesu □gee 'gü Zosefu -dhe.

⁴⁶ □Dhe 'ö Yesu □gee nu Zosefu -dhe, 'yö Zosefu
dho 'yö sɔ "puu dhɔ, 'yö nu 'yö Yesu □gee bha-
bho "dhü -bha, 'yö sɔ "puu bɔ- -bha, 'yö dho-
'ka 'ö- -wεε bho -gwē -yε 'bha 'ö □waa- 'pɔn 'nu
-blεsü bha- 'gü, 'yö -gwē kpö 'kpii- do 'bha □glün
'ö nu- 'ka 'ö- zun -gwē -yε bha- "dhiü.

⁴⁷ -A "tüng 'ö- kē siē- 'ka "dhü bha kö Madhi
'ö go Madadha bha waa- Zoze dhe Madhi -a -nu
"yan -ya -dhe 'gü.

16

*Yesu -go ga 'gü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē
(Matiö 28,1-8; Dhukö 24,1-12; Zan 20,1-10)*

¹ □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha- 'yēnng- -gɔ □ya
bo -pö -sü 'ka, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha- 'dhö,
Zakö dhe Madhi 'dhö, Sådhome 'dhö, 'wo dho 'wo
-dhasiklɔɔ 'yɔn dhɔ, kö 'wo 'dho- 'ka 'wo- ziö Yesu
□gee -bha (□dhe -kɔ 'wo- -kē 'ka -a -nu wɔ -kɔ 'gü
-a 'dhö).

² □Dhe 'ö- -ta -dhe □ya □kpaɔ, kö 'yēnng- "tεε
□ya -wo -sē 'ka, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Yesu bun
□taa.

³ "Kεε 'wo gun 'dho sië kö "sika -ya -nu 'gü, kö -wa pö sië: «Kwa 'dho -zë wo sië, "kεε 'de yöö -gwë 'gbong bha- bho □zɔɔ kwa -dhe -ye bha- "dhiü?»

⁴ □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'wo dho wo "yan "dhiü "wlü kö -wo -dhe -ga, kö -gwë 'gbong -ziisü 'ö gun -ya -sü 'ka -ye bha- "dhiü bha 'yaa mü 'zü, kö □waa- glün- □wa 'dho- -ya zian "wεε 'ka.

⁵ 'Yö 'wo dho 'wo -da -gwë -ye 'wo Yesu -wεε bho- 'gü bha- 'gü, 'yö 'wo Atanna -bha "kië do yö kö so "puu -ya -bha kö -yö -ya -sü 'ka- 'ka -a -nu -kɔ -së "pεan 'piü -ye 'gü mü. 'Yö "suü 'dhö -da -a -nu 'gü.

⁶ 'Yö- pö- -nu -dhe: «"Suü 'ya 'dho ka kë, Yesu 'ö go Nazadhëtö 'wo- dɔ "dhü -bha bha 'aa mü 'ka- mɔɔ- sië -ee? □Ya -bö 'nu, 'yaa yö 'zü, -ka nu kö 'ka- wɔdhe -ga!

⁷ -Ka 'dho kö 'ka- pö- -bha □klang -nu -dhe, "kεε kö 'ka- pö Piεdhö -dhe □dhe □ya 'go ga 'gü, □ya -da ka "dhiü □ya 'dho Gadhidhe. Ka -dho -kpan -bha -dhe bha □në- 'gü □dhe -kɔ 'ö- pö- 'ka ka -dhe kö 'yii ga □kö bha- 'dhö.»

⁸ 'Yö 'wo go -ye bha- 'gü 'wo -ziö -beang 'ka, kö "suü □ya -da -nu 'gü kö- -nu "gblüüdhe □gbaan "muu bho "suü yaa 'gü yaa 'ö -da -a -nu 'gü bha- wɔn 'gü, 'wii □mɔɔ- -bha kö -wa -gen dɔ mε bha -dhe -zianwo.

(Matiö 28,9-10; Zan 20,11-18)

⁹ □□Dhe 'ö Yesu -yö -bö Zuifö -nu □glooyi bha- tadhekpao -ta, mε -blesü 'ö ö -dɪ -zɔn -dhe 'yö -kë Madhi 'ö go Madadha 'ö Yesu -yö "yina yaa "saople -kë 'gü "tüng 'bha 'gü bha- 'ka.

10 'Yö dho 'ö- pö 'mε 'wo gun Yesu □keng-
-blεsü bha □nē- -nu -dhe. 'Ö dho 'ö □loo mü kö
Yesu ga -wɔn zuēdhiütεε 'ö -ya -nu -bha bha -wo
-tun □kö- 'gü "gbu bɔ-.

11 □Dhe 'ö Madhi -ya -gen dɔ- -nu -dhe, 'ö 'wo-
ma- -ta □dhe -yö "yaandhe 'ka, "kεε 'ya 'ö "yanga
□ple -kpan -a -kpong 'gü -dhe -bha, 'wii 'dhang
bho- "dhiü tongtongdhö.

(Dhukö 24,13-35)

12 □Dhe 'ö go yö -zē 'gü, 'yö dho 'ö ö -dɪ -zɔn 'zü
-deewe 'mε 'wo gun- □keng- bha- mε □ple 'wo
gun 'go siē Zedhizadhεmö, 'wo dho 'pö- -kɔ 'gü -a
-nu -dhe, "kεε 'wii- dɔ zü bho -yi 'ka.

13 'Yö woo -dɪ 'pö 'wo nu 'wo- -gen dɔ mε -kpea
-dhe, "kεε 'wii 'dhang bho- -nu -wɔ "dhiü yö -zē
'bha 'gü.

*(Matiö 28,16-20; Dhukö 24,36-49; Zan 20,19-23;
Kēwɔn -nu 1,6-8)*

14 'Yö gun -na ö -dɪ -zɔn ö -bha □klang -nu
-kaɔng dɔ ga dɔ 'wo to bha- -nu -dhe "dhü kpɔɔ"
-ɔɔdhö yi dɔ 'ka kö -wo pē -bhö siē. 'Yö -dɔn bho-
-nu 'ka -a -nu -bha gɔɔgbudhe waa- 'dhang -bho
ö "dhiü -sü 'ö 'yii kē- -nu -gɔ bha- -wɔn 'gü. -A
-gen -mü □dhe 'mε 'wo- "yaandhe yö, 'ö 'wo nu
'wo- -gen dɔ- -nu -dhe bha, 'wii 'dhang bho- 'bha
"dhiü.

*Yesu -bha ö -wɔ -kpɔ ö -bha □klang -nu -bha
-kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē*

15 □Dhe 'ö -dɔn bho- -nu 'ka "dhü 'ö ö
bo, 'yö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho
"kpungtaadhe □gban "pepe 'gü kö naɔ -sē bha 'ka-
dɔ "kpungtaame □gban "pepe -gɔ.

16 Me "ʊʊ me 'ö yaa- -wɪ ka -wɪ bha- -bha kö -yö 'dhang bho n "dhiö, kö -wa -me -bo n 'ka -zu bho, -a -me -dho dha, "kɛɛ 'me 'yii "wɪ- -bha, Atanna -dho 'wɔn bho- -me 'gü.»

17 'Yö go mü 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga: Me "ʊʊ me 'ö 'dhang bho 'wɔn bha- "dhiö, "dhabhliwɔn -nu 'ö- -me dho- kē -kaa -ga, -a -me -dho "yina yaa kē me 'gü n 'tɔ 'gü, 'ö Atanna -yö -wɪ -dee 'ö- 'yaa- dɔ tongtongdhö -a dɔ- "dhi 'ö- pö.

18 -A -me -dho -mlɛɛ 'kun ö -kɔ 'ka 'ö 'yaa- kē -kɔ 'bha- 'gü, müpē 'ö waa mü 'ö me zē, -a -me -dho -a mü, 'ö 'yaa- kē -kɔ 'bha 'gü. -A -me □ya ö -kɔ -ya "yuēdhi -bha kö -yö bheɛ" Atanna -dhe -a -wɔn 'gü, -yö -dho kē "klüöklü.

Yesu -dho dhang- 'gü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Dhukö 24,50-53; Këwɔn -nu 1,9-11)

19 □Dhe 'ö kwa Dëme -yö ö bo -wɪ -kpɔ ö -bha □klang -nu -bha -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö Atanna -ya □wlü, 'yö dho dhang- 'gü, 'yö dho 'ö -ya -yɛa □bhlëesü 'ö Atanna -kɔ -sē 'gü mü bha- 'gü.

20 'Yö- -bha □klang -nu bha 'wo -ziö 'wo dho, 'yö 'wo zun Atanna -wɪ pö -sü -bha -dhe □gban "pepe 'gü. Kwa Dëme -gun -a -nu □keng- 'pö -dhe □gban 'gü 'ö wɛng- -nu 'wo yē bha- kē wo "kwëe, 'ö □wa dhiang zē -dhe 'ö- 'gü, 'ö "dhabhliwɔn "gblügbliü -nu -wo -kē -a -nu -kɔ -ta, kē "dhü kö me □gban -wa 'wɔn dɔ □dhe yö □nē- -nu bɔ.]

NAᶆ -SĚ 'SĚĚDHĚ
Dan: NAᶆ -SĚ 'SĚĚDHĚ New Testament
Dan Nouveau Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Eastern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

b0d5029a-c700-5b99-a67b-bae5c5f3b14c